

UTSTÄLLNINGEN

GULDHEDEN
GÖTEBORG
17 AUG.-16 SEPT.

BÄTTRE

Svenska Slöjdföreningen · Göteborgs Stad · Statens Byggnadskontrollbyrå

UTSTÄLLNINGEN

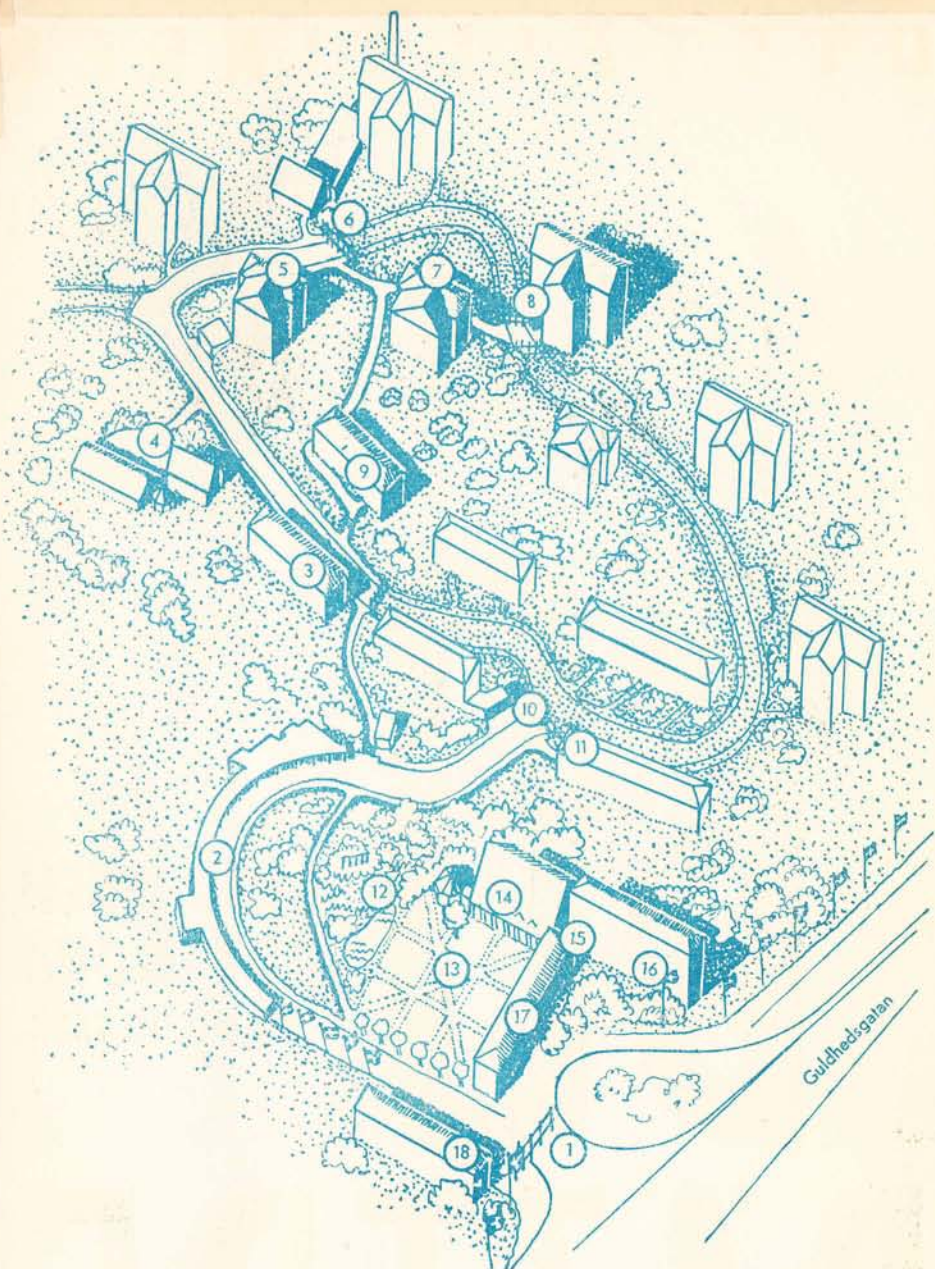
BO BÄTTRE

*med anledning av
Svenska slöjdföreningens
100-årsjubileum
anordnad av*

**GÖTEBORGS STAD
STATENS BYGGNADSLÅNEBYRÅ
SVENSKA SLÖJDFÖRENINGEN**

GULDHEDEN • GÖTEBORG

17 augusti–16 september 1945

1. Entré; 2. Principiella avdelningen; 3. Utställningshus 1; 4. »Guldhedsgården»; 5. Utställningshus 2; 6. Maskintvättstuga, panncentral; 7. Utställningshus 3; 8. Utställningshus 4; 9. Utställningshus 5; 10. Stadsplanetävlingen; 11. Bastu; 12. Trädgården; 13. »Guldhedstorget»; 14. Restaurang »Guldheden»; 15. »Träffpunkten», lärum, telefon, kommissariat; 16. Kollektivhuset, bohagsutställningen; 17. Butiker, klädvårdscentralen; 18. Möbelbutiken. — Toiletter för allmänheten i 15.

Tit
Ex. B

Katalogens redaktion

Fil. kand. Arthur Hald

Fil. kand. Stig Ålund

03
77

**BIB
LIO
HDK**

GÖTEBORG 1945
ELANDERS BOKTRYCKERI AKTIEFÖRSÄKRING

UTSTÄLLNINGENS STYRELSE

Ordföranden i Göteborgs stadsfullmäktige,

överbörare Ernst Jungen, *ordf.*

Ordföranden i Svenska slöjdföreningen,

professor Gregor Paulsson, *v. ordf.*

Konsul Henning Beyer, *sekr.*

Fru Rosa Andersson

Arkitekt SAR Robert Berghagen

Överbörmyndare Axel A. Dahlström

Förrådsföreståndare J. A. Fagerberg

Byggnadsingenjör John Forssenius

Professor Harald Hagendahl

Civilingenjör G. H. Hansson

Byråchef Alf Johansson

Redaktör Gotthard Johansson

Fru Eleonor Lilliehöök

Fastighetsdirektör Frans Persson

Civilingenjör Allan Rosén

Fru Anna Sjöström-Bengtsson

Fil. d:r Åke Stavenow

Arkitekt SAR Olof Thunström

Byggnadsrådet Gunnar Wejke

Stadsarkitekt Sigurd Westholm

Byggnadsingenjör Erik Wihlborg

Stadsplanechef Tage William-Olsson

Fil. lic. Brita Åkerman

Verkställande utskott

Fastighetsdirektör Frans Persson, *ordf.*

Redaktör Gotthard Johansson, *v. ordf.*

Överbörmyndare Axel A. Dahlström

Förrådsföreståndare J. A. Fagerberg

Byråchef Alf Johansson

Arkitekt SAR Olof Thunström

Byggnadsingenjör Erik Wihlborg

Fil. lic. Brita Åkerman

UTSTÄLLNINGSLEDNING

Planläggning och utformning:

Redaktör Gotthard Johansson
Arkitekt Åke H. Huldt

Driftsledning:

Direktör E. Bergendahl

Den principiella avdelningen

Ledare: Redaktör Gotthard Johansson

Medarbetare: Arkitekt SAR Bengt Gate
Aktuarie Gunnar Ekdahl
Aktuarie Just Gustavsson
Byråchef Werner Göransson
Aktuarie Per Holm
Arkitekt SAR Sten Lindegren
Arkitekt Max Söderholm
Konstnär Olle Laurelius
Arkitekt Sigrun Bülow-Hübe
Fil. kand. Else-Britt Olsson

De möblerade lägenheterna

Bohagsavdelningen

Ledare: Arkitekt Åke H. Huldt

Medarbetare: Arkitekt Jack Ränge
Fröken Birgit Jungen
Konstnär Stig Nelson
Herr Ulf Håkansson

De kollektiva anordningarna

Ledare: Fil. lic. Brita Åkerman

Medarbetare: Fru Rosa Andersson
Skolföreståndarinnan Lisa Berner

Kommissariat

Chef: Direktör E. Bergendahl
Presskommissarie: Redaktör Hubert Lärn
Expedition i K-huset, tel. 13 23 36

GULDHEDSOMRÅDET

Arkitekter:

Byggnadsrådet arkitekt SAR Gunnar Wejke
Arkitekt SAR Kjell Ödeen

Byggmästare och byggherre:

Föreningen Guldheden u. p. a.

Arbetsutskott:

Byggnadsingenjör John Forssenius, *ordf.*
Civilingenjör G. H. Hansson
Byggnadsingenjör Erik Wihlborg
Byggnadsingenjör G. Albert Gustafsson

Övriga medlemmar:

Civilingenjör Ernst Järnfeldt
Byggmästare Bertil Gillberg
Byggmästare Artur Källfelt
Direktör Ivan Andersson
Byggmästare Axel Karlsson
Byggmästare Johan Nyström

HUR UTSTÄLLNINGEN KOM TILL

Den stora bostadsutställning, som nu öppnats i Göteborg — den största, som någonsin förekommit i vårt land — föddes, om sanningen skall fram, på Operakällaren i Stockholm. Någon gång på hösten 1943 åt jag där lunch med den uppslagsrike hälsingborgske storbyggmästaren Erik Wihlborg, som sökte intressera mig för ett nytt projekt. Han ville skapa en modern bostadsanläggning, som skulle utnyttja alla rationaliseringsmöjligheter och tillgodogöra sig de senaste resultaten av forsknings- och utredningsarbetet på bostadsområdet. Hans blickar hade fallit på det stor-slagna Guldhedsområdet i Göteborg, som då ännu sköt in i stadsbebyggelsen som en tunga av vildmark, och han hade redan mött sympati för företaget både hos de göteborgska myndigheterna och hos det centrala bostadspolitiska organet, Statens byggnadslånebyrå.

Jag var inte svår att intressera och det av en särskild anledning. Som ledare för Svenska arkitekters riksförbunds och Svenska slöjdföreningens bostadsutredning hade jag länge närt tanken att söka få resultaten av denna och andra liknande utredningar demonstrerade i utställningsform och prövade i verkligheten i en mönster- och experimentanläggning, som skulle kunna stå som en förebild, eller åtminstone ett diskussionsuppslag, för framtidens bostadsproduktion och om möjligt också rikta utlandets uppmärksamhet på de arbeten vi under krigsåren begynt på områden, som icke kunde bli utan all betydelse för det stora återuppbyggnadsarbetet i världen. En icke oväsentlig bitanke var, att om denna utställning kunde bli färdig till 1945 låta den ingå som ett led i firandet av Svenska slöjdföreningens 100-årsjubileum. Som plats för densamma hade jag närmast tänkt mig Stockholm och även diskuterat möjligheterna med några intresserade, främst mina kolleger i Slöjdföreningens ledning.

Men varför inte lika gärna Göteborg? Resultatet av mitt och Wihlborgs samtal blev, att vi beslöto förena våra planer. Att dessa planer kunnat bli verklighet beror framför allt på det stora intresse, som redan från början kom utställningstanken till del från Göteborgs stad. Sådan utställ-

ningen nu framstår är den resultatet av ett samarbete mellan staden, Slöjdföreningen och Statens byggnadslånebyrå, vars chef, Alf Johansson, var en av de första som gav projektet sitt stöd.

Ett och annat har visserligen förändrats i de ursprungliga planerna. Bebyggandet av området övertogs av ett konsortium av göteborgsbyggmästare, i vilket ingenjör Wihlborg ingick som intressent. Men enhetligheten bevarades framför allt genom att såväl stadsplanens som de enskilda byggnadernas utformande uppdrogs åt arkitektfirman Wejke och Ödeen, som i fråga om bostadsplanerna samarbetat med bostadsutredningen, vars miniminormer här för första gången tillämpats.

Redan i det program, som på utställningsstyrelsens uppdrag utarbetades av undertecknad och arkitekt Åke H. Huldt, vilka tillsammans svarat för utställningens utformning, framhölls det emellertid, att denna icke endast borde bli en visning av möblerade lägenheter utan för att få den rätta bakgrunden förenas med en framställning av bostadsfrågans allmänna läge i vårt land. Denna framställning har utformats i samarbete med Statens byggnadslånebyrås utredningsavdelning och utgör ett försök att i så lättillgänglig form, som det med ett så invecklat ämne varit möjligt, framlägga huvuddragen i vårt bostadsproblem och riktlinjerna för dess lösning.

Den springande punkten i detta problem är ju vår låga utrymmesstandard och dess följd, trångboddheten. Den kan ingen utställning avskaffa. Men en sådan kan möjligen bidra till att ställa problemet och visa angelägenheten i dess lösning. *Tillräckligt utrymme till överkomligt pris*, det är det primära problemet i vår bostadsfråga. Men den är också en fråga om hur utrymmet skall *utformas* och hur det bör *användas*. Bostadsutrymmets rationella utformning i plan och inredning har varit målet för bostadsutredningens arbete, vars första resultat framläggas på denna utställning. Hur bostaden bör utnyttjas med hjälp av vad vår bohagsindustri kan erbjuda oss har alltsedan Stockholmsutställningen 1930 varit ledmotivet i Slöjdföreningens bostadspropaganda och exemplifieras efter delvis nya linjer i de möblerade lägenheterna.

Att ge en antydning om *sammanhangen* i vår bostadsfråga har varit huvudmålet för utställningen. Den har velat visa vad vi *ha* gjort, vad vi *kunna* göra och vad vi *måste* göra. Dess motto, som den tagit i arv från en tidigare göteborgsk programutställning i bostadsfrågan, innebär en vädjan både till samhället och den enskilde.

GOTTHARD JOHANSSON.

GÖTEBORGS STAD OCH "BO BÄTTRE"

Bostadsfrågan är ännu olöst i vårt land, och särskilt storstädernas boendeproblem erbjuda allttjämt svårigheter, som man icke lyckats bemästra. Vi ha ännu långt kvar, innan flertalet familjer erhållit det utrymme, som numera allmänt anses rimligt för en god familjebostad. Och då det gäller bostadens utformning och heminredningens detaljer, leva alltför många familjer under förhållanden, som höra en länge sedan svunnen tid till.

I Göteborg utgöra ännu enrumslägenheterna mer än hälften av hela bostadsbeståndet, och betydelsefulla, även centralt belägna stadsdelar vänta sedan länge på en väl behövlig sanering. Förhållandena äro i stort sett likartade åtminstone i våra övriga större städer, om än proportionerna där mellan enrumslägenheter och bostäder med minst två rum och kök synas vara något bättre.

Mycket har emellertid uträttats även från stadens sida för en höjning av bostadsstandarden. Särskilda kommunala organ ha upprättats, vilka i samverkan med kooperativa organisationer, hyresgästernas egna samslutningar och privata byggnadsföretagare förmedlat statens och stadens hjälp och ekonomiska tillskott. Särskilt på det bostads-sociala området har under stora uppoffringar från det allmännas sida gjorts mycket betydande insatser. Inom Göteborg ha t. ex. på så sätt framställts 58 fastigheter med 1837 tidsenliga och billiga bostäder för mindre bemedlade barnrika familjer, för pensionärer ha 34 områden bebyggt med 1237 lägenheter och för ensamstående kvinnor ha framställts två byggnader med 127 billiga och väl inredda hem. Genom stadens initiativ ha dessutom till rimliga priser uppförts 1728 egnahemsvillor av småstugetypp. Detta är utan tvivel en mycket betydande kommunalpolitisk insats, men staden är å andra sidan stadd i oavbruten utveckling, behovet av nya tillskott till bostadsbeståndet ökas ständigt, och byggnadskostnaderna motsvara icke på långt när vad som är möjligt att förränta och amortera med nu utgående arbetslöner. Det kräves i framtiden

mycket långt syftande åtgärder från samhällets sida, om man vill nå tillfredsställande resultat ifråga om de mindre bemedlades bostadsfråga.

I många fall är emellertid bostadsstandarden lägre än man har rätt att vänta med hänsyn till familjens samlade inkomster. Ofta hänger detta helt säkert samman med den otrygghet och den osäkerhet som präglar tillvaron för stora medborgargrupper, i andra fall däremot beror det på bristande insikter om värdet av en god och rymlig bostad. Här är det i stor utsträckning en upplysningsfråga.

Utställningen »Bo Bättre» vill ställa bostadsproblemen under förnyad debatt. Den vill hålla samhälleliga och övriga organ i intim kontakt med nyare rön och erfarenheter på bostadsfrågans område, den vill ge impulser för företagare inom byggnadsbranschen och den vill påverka de enskilda medborgarna att inse betydelsen av en god och rymlig familjebostad. För Göteborgs stad erbjuder den ett värdefullt tillfälle att i samarbete med Svenska slöjdföreningen och Statens byggnadslånebyrå demonstrera de resurser, man numera har att räkna med på detta viktiga område. I samverkan mellan stadsplanerare, arkitekter och byggmästare har här utformats ett nytt bostadsområde, där man haft rika tillfällen till prövning av uppslag och erfarenheter från de senaste årens utredningar och experiment.

För oss svenskar, som lyckats komma ur det stora krigets period med växande resurser och med i stort sett obrutna krafter, måste bostadsfrågan i framtiden ägnas än större uppmärksamhet. Det är min förhoppning, att utställningen »Bo Bättre» skall ge impulser samt värdefulla uppslag för efterkrigstidens bostadspolitik.

ERNST JUNGEN.

STATENS BYGGNADSLÅNEBYRÅ OCH "BO BÄTTRE"

Det bostadsområde i vardande, som bildar ram och bakgrund till utställningen »Bo bättre», har projekterats under en tid, då materialbrist, uppdrivna byggnadskostnader och andra konsekvenser av kriget lagt stora svårigheter i vägen för bostadsbyggandet. Att dessa kunnat bemästras någorlunda har som förutsättning haft en samverkan mellan stat, kommuner och byggnadsföretagare. Guldhedsbebyggelsen ger ett exempel på långt driven sådan samverkan mellan offentliga insatser och enskilda företagariniciativ. Man tar knappast miste, om man räknar med att utvecklingen kommer att fullfölja dylika linjer, syftande till större stabilitet på byggnadsmarknaden och bättre kvalitet hos bostadsförsörjningen.

Denna bostadsutställning är inte främst en redovisning av hittills nådda resultat utan en vägvisare mot framtiden. I många av världens länder står man nu inför oerhörda uppgifter på bostadsbyggandets område som följd av krigsförödelse och sex års fullständigt produktionsstopp. Lösandet av dessa uppgifter kommer utan tvivel att innebära en revolution i stadsbyggandet — stadsplanemässigt, byggnadstekniskt och med avseende på det allmännas organisatoriska och finansiella medverkan.

Vi ha undgått förödelsen och kunnat producera i avsevärd omfattning och stå såtillvida i en gynnad ställning. Men från en annan synpunkt sett är vårt utgångsläge inför fredstiden sämre än för åtskilliga andra länder. Den svenska bostadsstandards kardinalfel, familjebostadens otillräckliga utrymme, måste botas. En väsentligt höjd standard genom ökad rymlighet och sanering av det mindervärdiga bostadsbeståndet är inte endast ett socialt krav utan också en förutsättning för byggnadsverksamhetens framtida stabilitet. Det praktiska förverkligandet ställer stora krav på alla parter: stat, kommun, forskning och produktion.

Av grundläggande betydelse härvidlag är, att stadsplaner, lägenhetsplaner och de kollektiva bostadskomplementen bli rationellt utformade med hänsyn till familjernas behov. Utställningen visar här på möjligheter, som den kommande utvecklingen kan förverkliga.

ALF JOHANSSON.

SVENSKA SLÖJDFÖRENINGEN OCH "BO BÄTTRE"

Svenska slöjdföreningens medarbete i utställningen »Bo Bättre» har en yttre och en inre anledning.

Den yttre anledningen är föreningens 100-årsjubileum. Föreningen tillkom i samband med de genomgripande förändringar inom vårt samhälle som skråväsendets upphörande innebar negativt och den ekonomiska liberalismen positivt. Samtidigt hade immigrationen till städerna av landsbygdens stora befolkningsöverskott givit vårt land en helt ny folkstruktur. Ett nytt samhälle höll på att bildas, som inom kort genom industrialismen skulle ta den gestalt som det ännu i dag i stort sett har.

I detta samhälle tog Slöjdföreningen till att börja med till sin uppgift att verka som en det nya näringslivets ideella förening; varvid ordet slöjd ännu hade sin ursprungliga betydelse, vilken sammansättningarna skol- och hemslöjd sedermera berövat det, nämligen tillverkning av bruksvaror, manufaktur. Det gällde att i det fria näringslivet värna om yrkesskicklighet, uppfinningsrikedom och kvalitet. Sedan differentieringen av detta näringsliv lett till uppkomsten av specialföreningar för dess olika områden, blev föreningen ideell i ordets egentliga mening, så till vida som den kvalitetstanke vilken från början varit en resonansbotten för dess arbete nu tog form i strävan att återupprätta den syntes mellan konst och näringsliv som den industriella arbetsprocessen hade slagit sönder. Föreningen blev konsthantverkets och konstindustriens väktare i vårt land.

Dessa begrepp ha under de senaste decennierna fått en ny och vidare mening än att innebära en lyxproduktion för fåtalet, som de en tid olyckligtvis hade. De ha under täckordet »vackrare vardagsvara» fått den imperativa betydelsen, att alla de bruksting med vilka människor omge sig böra ha god form och kvalitet. Därmed har Svenska slöjdföreningens verksamhetsområde vuxit till en strävan för förbättringen av vår miljö.

Detta är den inre anledningen till dess deltagande i utställningen »Bo Bättre».

Bostaden är som familjens lokal människans viktigaste miljö. Men bostadsfrågan befinner sig, som välbekant är, i ett högst otillfredställande läge. Endast i tekniskt avseende, men icke i fråga om utrymme och disposition, äro vår tids bostäder bättre än tidigare seklers. I vissa avseenden och för betydande befolkningsgrupper är läget snarare försämrat. I det arbete av hemteknisk, byggnadsteknisk och socialpolitisk art som en förbättring av landets bostadsbestånd innebär, har Svenska slöjdföreningen ansett sitt medarbete vara en självklar plikt. Ett resultat därav är den stora och snart avslutade utredning som den under de senaste åren bedrivit tillsammans med Svenska arkitekters riksförbund och som — med utgångspunkt från mobilierna och hemfunktionerna — åsyftar en till grunden gående utredning av bostadens disposition. I de byggnader där Guldhedsutställningen är anordnad ha vissa av denna utrednings resultat för första gången använts, liksom utställningens teoretiska avdelning lämnar en redogörelse för bostadsfrågans innebörd.

Den hundraåriga föreningen hälsar för sin del allmänheten välkommen till denna utställning — för studium och för diskussion.

GREGOR PAULSSON.

Den enda större trafikled, som berör området, är Guldhedsgatan. De branta sluttningarna mot norr och väster göra området svårtillgängligt från dessa håll, och de äldre gator, som finnas i den angränsande äldre stadsdelen där, äro smala och krokiga och lämpa sig ej för genomgångstrafik.

Den nya bebyggelsen kommer därför att vara tämligen avskild från den äldre bebyggelsen i de nedanför liggande kvarteren. De branta bergsluttningarna, som skilja den nya bebyggelsen från den äldre, ha vid stadsplanläggningen av området utlagts till parkområden, i vilka endast gångtrafik får förekomma.

Tillfarten till området kommer sålunda att ske från Guldhedsgatan, vid det ställe där spårvägsslingan nu är belägen. Spårvägen är framdragen på egen banvall i gatan till Sahlgrenska sjukhuset.

Det gällde emellertid inte blott att välja ett lämpligt område, utan även att planlägga och iordningställa detta i så god tid, att bebyggelsen kunde bliva färdig till utställningen, åtminstone så stor del, som skulle ingå i denna. Det stod ganska snart klart, att en planläggning av hela området nordväst om Guldhedsgatan ej kunde medhinnas, varför den första planläggningen begränsades till att omfatta den nu aktuella byggnadsetappen.

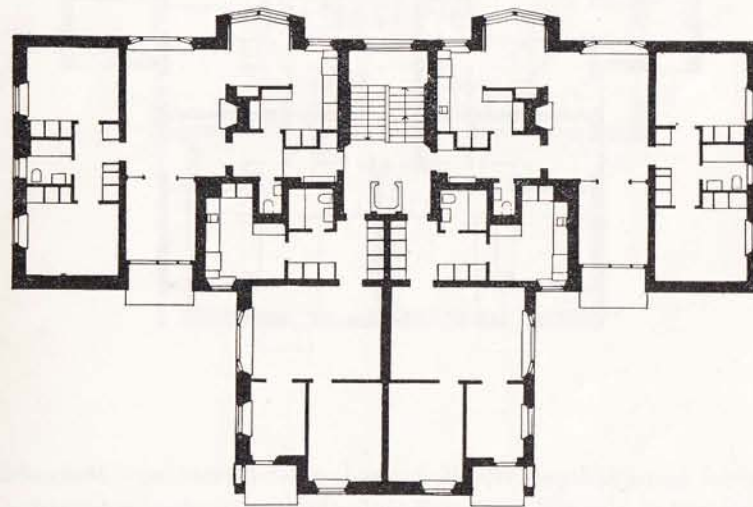
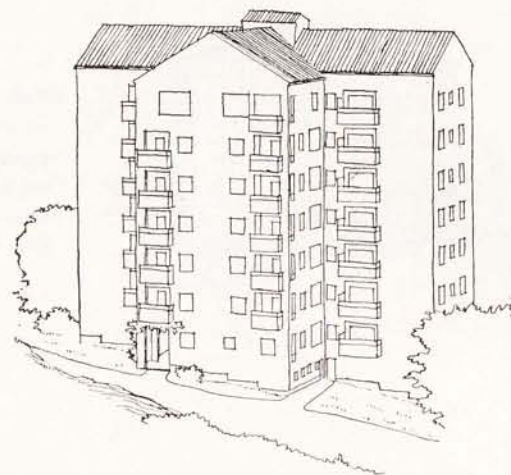
Principförslag till stadsplan för området utarbetades av arkitekterna Gunnar Wejke och Kjell Ödeen, Stockholm, vilka även ritat byggnaderna. Arbetet med planläggningen har skett i samråd med Svenska slöjdföreningen samt stadsplane- och fastighetskontoren.

Som tidigare nämnts, har avsikten varit att skapa ett förebildligt bostadsområde, och vid planläggningen har man därför i görligaste mån sökt tillgodogöra sig bl. a. resultatet av den bostadsutredning, som Svenska slöjdföreningen bedrivit tillsammans med Svenska arkitekters riksförbund i samarbete med Statens byggnadslånebyrå. De olika byggnadernas planformer ha bestämts med ledning av utarbetade planlösningar för varje byggnadstyp.

Tillfarten till området sker, som jag tidigare omtalat, från Guldhedsgatan vid nuvarande spårvägsslingan. Vid entrén är en torgplats omgiven av tvenne 3-våningsbyggnader och en restaurangbyggnad i en våning. Båda 3-våningsbyggnaderna äro avsedda att inrymma affärer i bottenvåningen. I den västra byggnaden skall våningen 1 tr. användas för hantverksändamål, medan våningen 2 tr. skall inrymma bostäder för hembiträden. Inga lägenheter inom området har rum för hembiträden. En hemhjälpcentral

Exteriör och plan (skala 1:300) till ett 7-vånings punkthus.

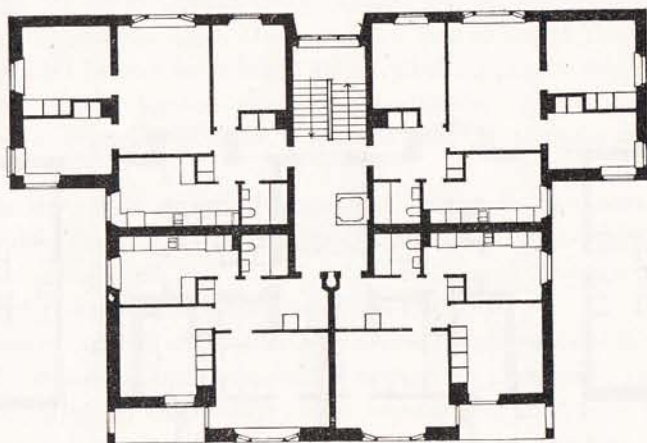
Fyra lägenheter per våningsplan, två om 4 rum och kök och matrum (91 m²) samt två om 3 rum och kök med matplats (63 m²).

Exteriör och plan (skala 1: 300) till ett 5-vånings punkthus.

Fyra lägenheter per våningsplan, två om 4 rum och kök med matplats (77 m²) samt två om 2 rum och kök med matplats (56 m²).

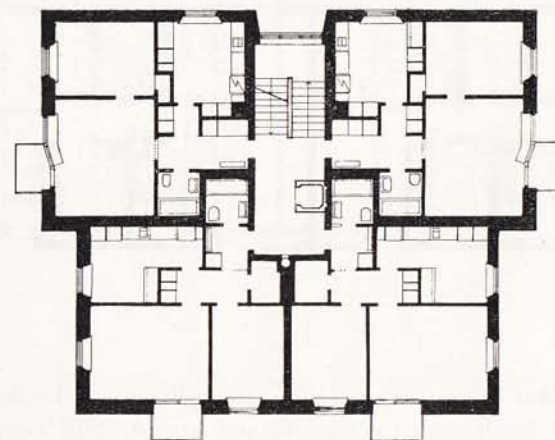

planeras i samarbete med Göteborgs stads arbetsförmedling. Restaurangen är utformad så, att den även skall kunna leverera färdiglagad mat för hushåll, och den kommer under utställningen att tjänstgöra som utställningsrestaurang. I anslutning till denna ligger ett 7-våningshus, innehållande bostäder för ensamstående. Vid torget kommer framdeles även en biograf att uppföras. Åt nordväst övergår torget i en mindre parkanläggning, i vilken den tidigare omnämnda trädgården ingår.

Exteriör och plan (skala 1: 300) till ett 5-vånings punkthus.

Fyra lägenheter per våningsplan, två om 2 rum och kök med matplats (58 m²) samt två om 2 rum och kök med matplats (56,5 m²).

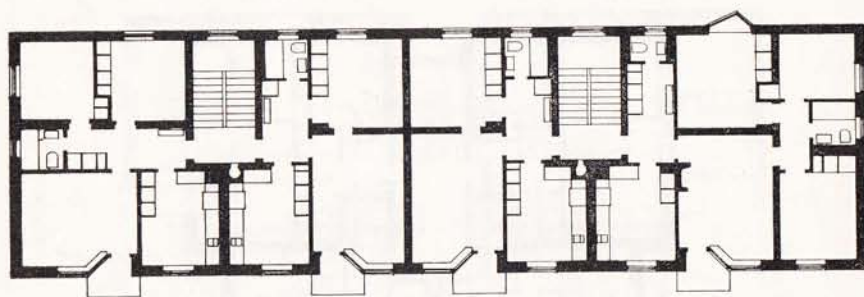

Bebyggelsen är utformad som en rad T-formiga punkthus i 7 våningar förlagda längst mot norr (sid. 17). Innanför dessa kommer en mindre, mera koncentrerad punkthustyp i 5 vån. (sid. 18 o. 19). Båda punkthustyperna ha 4 lägenheter per våningsplan. Slutningen ovan torget är bebyggd med lamellhus i 3 vån. (sid. 20 o. 21). I övergången mellan den högre belägna delen av området och dalgången i södra delen har en lamellhustyp med entresolerade lägenheter inlagts, som utnyttja terrängens naturliga förut-

*Exteriör och plan (skala 1:300)
till ett 3-vånings lamellhus.*

*Fyra lägenheter per våningsplan,
en om 4 rum och kök med matplats
(80 m²), en om 3 rum och kök med
matplats (63,5 m²) samt två om 2
rum och kök med matplats (55,5 m²).*

sättningar. Den tvärs över området gående bevuxna dalgången har liksom ången på höjdpåltån i görligaste mån sparats från bebyggelse och i stället utnyttjas för lekstugans och lekplatsernas behov.

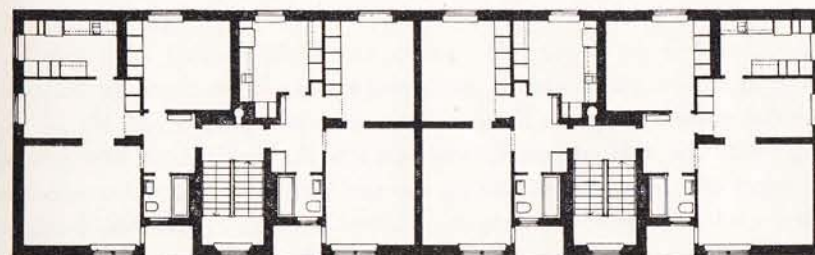
Bostäderna, med undantag av dem, som äro avsedda för ensamstående, innehålla två till fyra rum och kök, och några enrumslägenheter ingå sålunda icke i bebyggelsen.

Bland kollektiva anordningar (som beskrivas närmare på annat ställe i denna katalog) kan nämnas, att området kommer att inrymma en lekstuga, som omfattar en daghemsavdelning med plats för 40 barn och en lekskoleavdelning med plats för sammanlagt 80 barn. Uppvärmningen av byggnaderna kommer att ske från en centralanläggning, i vilken även soporna komma att användas som bränsle. Hyresgästerna komma att få betala

*Exteriör och plan (skala 1:300)
till ett 3-vånings lamellhus.*

*Fyra lägenheter per våningsplan,
två om 2 rum och kök och matrum
(65 m²) samt två om 2 rum och
kök med matplats (53,5 m²).*

både värme och varmvatten efter mätare. Inom området uppföres även en centraltvättstuga.

Bebyggelsen utföres av Föreningen Guldheden, bakom vilken står ett konsortium av 10 byggmästare med ingenjörerna J. Forssenius, G. H. Hansson och E. Wihlborg som arbetsutskott. Tomtmarken har försålts av staden, och varje kvarter är utlagt till en tomt, varför ett enhetligt ordnande av området kan påräknas. Inom det område, som föreningen disponerar, inrymmas c:a 600 bostadslägenheter, av vilka dock endast c:a 350 ingå i de byggnader, som nu uppföres.

Genomförandet av byggnadsprojektet har varit förknippat med många svårigheter. Redan från början stod det klart, att tiden var i knappaste laget. Men sedan gatu- och vägförvaltningen på rekordtid färdigställt

gatorna, kunde byggnadsarbetet påbörjas i november 1944. Stora svårigheter ha emellertid förelegat att anskaffa både materiel och arbetskraft, och ett slag såg det ut som om den numera bilagda verkstadskonflikten skulle ställa hela projektet på framtiden. Så mycket mera glädjande är det då, att bebyggelsen trots allt kunnat färdigställas i sådan utsträckning, att den planerade bostadsutställningen nu kan presenteras för allmänheten i det skick, man ursprungligen tänkt sig.

FRANS PERSSON.

GULDHEDSOMRÅDETS GEMENSAMHETS- ANLÄGGNINGAR

Kring en blomstertäppa

När man från Guldhedens torgplats strax vid entrén ser upp mot bostadsområdet, möter blicken en liten blomsterträdgård, uppodlad med kärleksfull omsorg av en gammal göteborgare. Här växer kaprifol, rhododendron och kungsljus sida vid sida med botaniska rariteter från när och fjärran.

Kring hans förut fridfulla och ensliga lilla täppa på Guldhedsbergets sluttning reser sig nu de stora hyreshusen. Hans odlingar skall med viss-
het bli till daglig glädje för hundratals människor, som kommer här förbi på väg från höjden bort till arbetsplatser, skolor, butiker och andra göromål eller som vänder om igen, var och en till sitt lilla hem, som ligger där, inkilat bland många andra i de röda och gula husblocken, vilka reser sig högt över den omgivande staden. Blomsterträdgården är den första bland de anläggningar för gemensamt bruk som är avsedda att ge guldhedsborna trivsel i sin stadsdel och till den ansluter sig en rad andra, som på olika sätt inom detta område skall skapa en rikare och mera varierad miljö, bekvämare levnads- och arbetsförhållanden och större samhörighet grannarna emellan än som vanligen kommer till stånd inom den moderna storstaden.

Torget och handeln

Torget är butikscentrum, där familjerna på en plats skall kunna göra sina dagliga uppköp. Här finns butiker för mjölk och bröd, specerier, kött och charkuterier, fisk, grönsaker och frukt. Hit kommer också tobaks- och tidningsaffär, sybehörsaffär, frisör, post m. m. I området i övrigt är huvudsakligen endast några mjölkbutiker utplacerade. Ett samarbete ordnas mellan de olika matvarubutikerna, så att ordermottag-

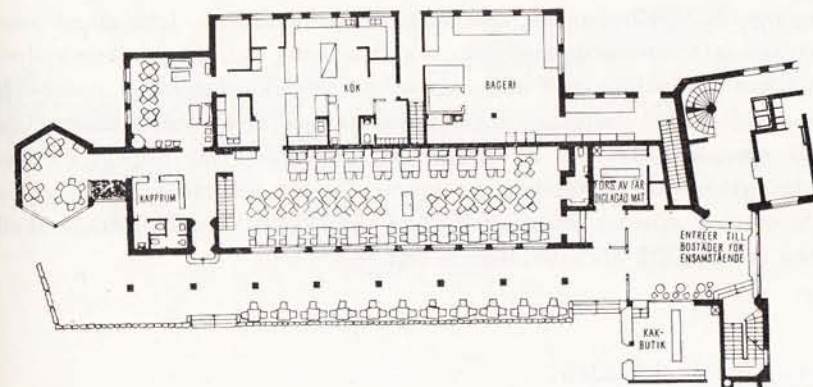
ning och budskickning kan göras gemensamt och så att inköpstjänsten över huvud taget blir så smidig som möjlig. För att spara tid åt husmödrarna är den detaljen av största betydelse. Upp till fem timmar i veckan får en stadshusmor ofta använda på sina inköp. En god organisation kan säkert utan vidare spara henne en veckotimme och en av hennes tråkigaste. Köstående i butikerna frestar på tålmodet mer än något annat — i England har en landsomfattande husmodersaktion, en antikö-rörelse vuxit fram som protest mot otillfredställande butiksförhållanden.

Restaurang och biograf

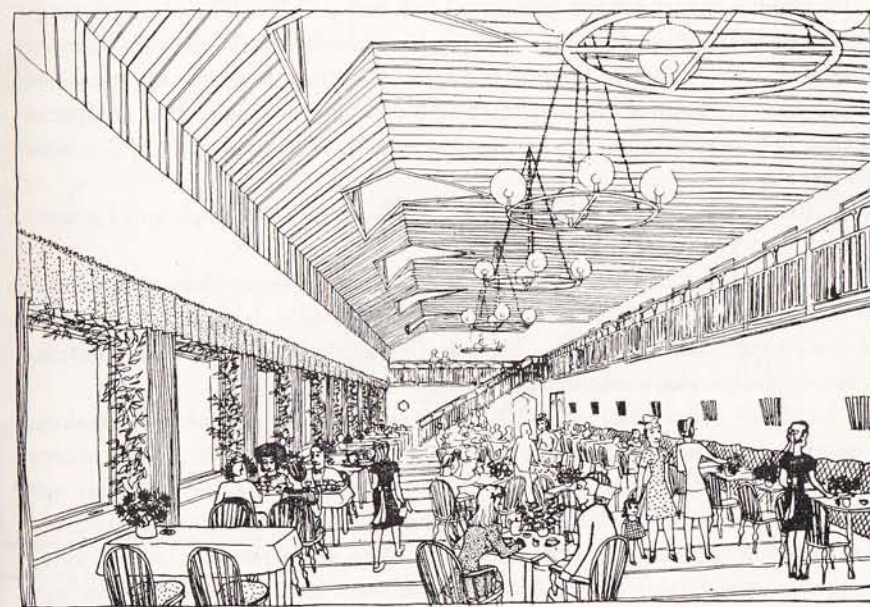
Intill torget skall så småningom byggas en biograf liksom ett garage, som kan utnyttjas av bostadsområdets hyresgäster. Utefter torgets ena sida ligger en restaurang, som man strävar efter att göra så mångsidigt användbar som möjligt. Den har en ombonad och trivsamt inredd matsal och en solig uteservering, varifrån man har utsikt över torglivet och trädgården. Både matservering och konditoriservering skall ordnas. Restaurangens kök betjänar en butik, där man skall tillhandahålla färdiglagad mat. Konditoriets bageri har direkt anslutning till en brödbutik. Restaurangen har några smårum, som kan användas för privat bruk, och de har inretts olika för att kunna passa för såväl familjefester som föreningsmankomster o. dyl. Restaurangen är direkt förbunden med bostadshuset för smålägenheter, vars invånare beräknas till större delen vara ensamstående personer, vilka på så sätt befrias från sina hushållsbestyr.

Hemhjälpcentral

Många av Guldhedsområdets familjer kommer säkerligen att behöva hemhjälp, om inte dagligen så åtminstone några dagar eller timmar per vecka. I lägenheterna kan man i allmänhet dock inte, lika litet som i andra moderna hyreslägenheter, hysa ett hembiträde. Man har därför sört för hembiträdenas bostadsfråga på så sätt, att man byggt en rad trivsamma och billiga smålägenheter, avsedda för den husliga arbetstjänsten. De placeras i övervåningen i den butikslänga som sträcker sig längs tillfartsvägen. Varje lägenhet blir utrustad med kokskåp och toaletterum och får tillgång till gemensamt bad. I samma hus organiserar arbetsförmedlingen en förmedlingsbyrå för hemhjälp, varifrån såväl de i lägenheterna boende som annan arbetskraft, som hemmen kan behöva,

Plan av restaurangen (skala 1:400).

Interiör från restaurangens matsal.

dirigeras till Guldheden och omkringliggande områden. Icke minst hoppas man, att sådana husmödrar, som har ledig tid, genom hemhjälpscentralens förmedling skall åtaga sig arbete av olika slag (t. ex. barnövervakning, lagning, städning), som andra familjer behöva ha utfört. Om såväl arbetssökande som de som önska arbetshjälp har respekt för det husliga yrkesarbetet och känner ansvar för att arbetsförhållandena på detta område saneras, hoppas man, att Guldhedens hemhjälpsfråga skall kunna lösas på ett tillfredsställande sätt.

Barnen på Guldheden

En stad — höga hyreshus av sten, trafik och butiker och biografer — ger ju aldrig någon idealisk uppväxtmiljö för barn. Men många av stadens olägenheter kan mildras om man, när man dock måste ha stadsbebyggelse, redan från första början vid planläggningen kommer ihåg barnen och tillrättalägger miljön för dem.

På Guldhedsområdet får barnen sol och luft och fria lekplatser på bergknallarna och i dalgångarna. Ingen genomgående trafik dirigeras genom området. Ett särskilt lek område för mindre barn kommer att inhägnas och förses med olika slags lekmateriel och här kommer, om mödrarna önskar det, övervakning att ordnas — kanske med mödrarna själva som medarbetare.

Skolbarnen kan besöka en ny skola, som kommer att växa upp i grannskapet.

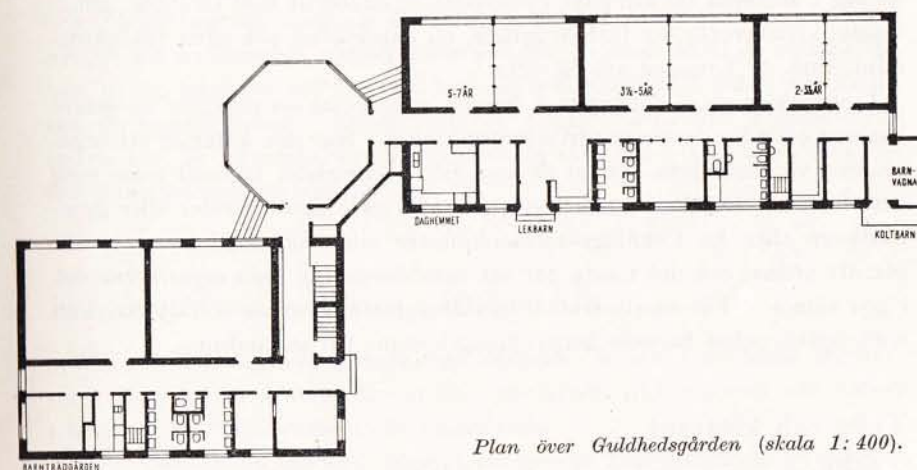
Som ett centrum för Guldhedsområdets barn- och ungdomsverksamhet har på ängen på höjdplatån uppförts en särskild byggnad, Guldhedsgården, som skall innehålla lokaler för lekskola, daghem samt fritidsverksamhet för äldre ungdom.

I lekskolan, som skall hålla till i den ena av de två vinkelställda huslängorna, beräknar man, att fyra barngrupper på högst 20 barn vardera skall kunna mottagas — hälften av dem tre timmar på förmiddagen och den andra hälften lika lång tid på eftermiddagen. Genom att man har två parallella grupper, kan man hålla de olika åldrarna isär; tre och fyra-åringarna sysselsätter sig med helt andra saker än de lite större barnen, som snart är mogna att börja skolan.

Förutom de två stora leksalarna har lekskolebarnen tillgång till ett litet kök, där de får öva sig i matlagning och kan göra i ordning sitt mellanmål

*Perspektivskiss av Guldhedsgården.
I entresolvåningen i den vänstra
längan ligger slöjdsalar o. d. och
i övervåningen till daghemmet finns
en stor samlingssal för samman-
komster av skilda slag.*

Plan över Guldhedsgården (skala 1:400).

själva. Vidare har de ett slöjdrum och, gemensamt med daghemsbarnen, en särskild liten paviljong för rytmik och sång och sagostunder.

Daghemmet, där barnen till förvärvsarbetande mödrar kan vistas hela dagen, tar emot högst fyrtio barn. De indelas i tre åldersgrupper, av vilka de minsta, ett- och tvååringarna, är tio i sin grupp och tre- och fyraåringarna samt fem- och sexåringarna femton.

Man har icke inrett någon särskild spädbarnsavdelning, då det ansetts troligt, att efterfrågan på platser i en sådan icke blir så stor på Guldhedsområdet. Om behov av en spädbarnsavdelning uppstår i framtiden, kan ena koltbarnsrummet inredas härför. Varje barngrupp i daghemmet disponerar två rum för lek, måltider och vila, och man kan därför åstadkomma en lugn och hemtrevlig miljö åt barnen. För att undvika infektionsrisker är de minsta barnens avdelning helt avskild från de större barnens med egen ingång och eget kapprum och toalett.

Alla leksalarna är inredda med särskilda barnmöbler i storlekar som passar för de olika åldrarna och med leksaksskåp och skåp för sovbitsarna för barnens middagssömn. Man har endast småbord för barnen, och det skall inte sitta mer än tre à fyra barn vid varje, och alla barn skall ha sina bestämda platser. På alla tillhörigheter, vid krokarna för ytterkläder, på handdukar, leksaksfack etc. har varje barn sitt eget bomärke. Allt går ut på att ge barnet en känsla av säkerhet och förtrolighet med miljön.

Utanför lekskolan och daghemmet ordnas en inhägnad lekplats, där de olika åldrarna får lämpligt sysselsättningsmaterial med sandhög, gungbräda, klätterrutor, en jättebyggglåda, en handelsbod och egna trädgårdsland, som de kommer att få odla.

I övervåningen i daghemmet har en rymlig sal ordnats för de större barnens eller för de vuxnas fritidsverksamhet. Hur den kommer att organiseras, vet man inte, förrän de som bor på området kommit fram med sina förslag. Det kan tänkas, att man vill spela amatörteater eller gymnastisera eller ha föreningssammankomster eller sömnadskurser — allt går att ordna, och det mesta går att kombinera, om man organiserar det i god samsam. För musikecklar, föräldrasammankomster och dylikt kan naturligtvis också barnens lekpaviljong komma till användning.

Tvätt och klädvård

Ett besvärligt kapitel är skötseln av hemmets textilier, som husmodern måste se till, så att de bli rengjorda och lagade på lämpligaste sätt. I

babykläder och klänningar, underkläder och yllevoror, lakan och handdukar, gardiner och mattor och allt annat är mycket kapital investerat, och den tid och de pengar, som måste läggas ned på skötseln av textilförrådet är mera betydande, än man kanske någonsin gjort klart för sig.

På Guldhedsområdet har man försökt ordna så, att hemmen skall få resurser att lösa sina textiltvårdsproblem rationellt.

I lägenheterna kommer man alltid att behöva tvätta upp en del lättare plagg, och därför är tvättställen gjorda ovanligt stora (de är också lämpliga att bada en baby i). För torkning av småtvätten finns torkrum i källaren i varje fastighet. Den som hellre gör sin småtvätt i källaren än i badrummet har där också en tvättgryta och en tvättho till förfogande.

För stortvätten har man tillgång till maskintvättstuga, belägen i anslutning till värmecentralen och placerad i särskild byggnad, helt ovan jord, med stora, soliga fönster. Där finns tvättmaskiner, som klarar av blötläggning, gnuggning, upphettning och sköljning av kläderna. Genom behandling i en centrifug befrias sedan kläderna från 70 % av sin fuktighet. Därefter går de till strykning eller till varmmangeln, där de blir fullständigt torra och manglade. På några timmar har husmodern sin tvätt färdig med minsta möjliga slitage på kläderna. En särskilt anställd föreståndarinna organiserar arbetet i tvättstugan och hjälper husmödrarna att sköta maskinerna.

För att ta emot kläder till kemisk tvätt och för att utföra pressning och fläckuttagning fungerar en särskild liten renoveringsateljé i övervåningen till butikshuset utmed tillfartsvägen. Likaså skall en sömmerska här ha en lokal för att ta emot lagning och omsömnad och även möjligen strumpstoppning. En strumpstoppningsmaskin, som husmödrarna själva kan få använda, kan mycket väl få sin plats i lagningsateljén, om det finns intresse för saken.

Förrådsrum och hobbyrum i fastigheterna

Alla vårt vardagslivs mångfaldiga tillbehör får inte plats inom lägenheten. Man sparar arbete, skötar sina värdefulla tillhörigheter och vinner i trevnad, om biutrymmena är välordnade.

I Guldhedshuset har man försökt att genom differentierade förrådsrum ge husmödrarna möjlighet att hålla ordning och reda i sina förråd. Varje familj får en matkällare och ytterligare ett utrymme för resväskor, så-

songkläder, reservmöbler och dylikt. I skyddsrummen blir det plats för cyklar och barnvagnar.

I en del av byggnaderna är i källaren även ordnat ett stort välbelyst utrymme, som skall kunna disponeras av hyresgästerna för olikartade selsättningar. Åtminstone några av dessa lokaler inredas som slöjdrum, så att de boende skall kunna göra enkla reparationsarbeten på sina tillhörigheter eller snickra och måla en möbel eller ett modellflygplan. Man planerar även att ordna kurser i träslöjd för olika kategorier; vuxna av båda könen likaväl som ungdomen brukar vara intresserade, när sådan kursverksamhet sättes igång.

Man har tänkt sig, att i någon fastighet inreda källarerummet till en enkel motions- och samlingssal för allas gemensamma bruk.

Planläggning, finansiering och förvaltning

Förutsättningen för att alla de olika gemensamhetsanordningarna på Guldheden har kunnat komma till stånd, är det omfattande samarbete som vid områdets bebyggande ägt rum mellan å ena sidan det byggmästarekonsortium som uppför husen och å andra sidan Göteborgs stad och staten. Genom att detta stora område kunnat bebyggas som en enhet och genom att stadsplan och hus kunnat ritas samtidigt har den grundläggande förutsättningen för rationellt ordnade gemensamhetsanordningar varit för handen. För planläggningen av de organisatoriska detaljerna har man dessutom samarbetat med den praktiska sakkunskapen på de många olika fält det här gäller.

Finansieringen av lokalerna har skett genom att kostnaderna för dessa inräknats i byggnadskostnaderna för bostadshusen.

Driften av tvättstugan beräknas kunna betala sig själv genom att de som utnyttjar den erlägger en mindre avgift.

Hemhjälpförmedlingen kommer att drivas av arbetsförmedlingen.

Tomten till Guldhedsgården och dess lekplatser har ställts till förfogande av Göteborgs stad. Såväl inredningen som driften av institutionen kommer att bekostas av staden, givetvis med utnyttjande av de möjligheter till statsbidrag som kan komma att erbjudas.

Fastigheterna kommer att i framtiden skötas av byggmästarekonsortiet, som inrättat ett kontor i övervåningen av ett av butikshusen. Av stor betydelse för en ekonomisk drift är att man anordnat gemensam panncentral, som förser hela området med värme. I panncentralen sker

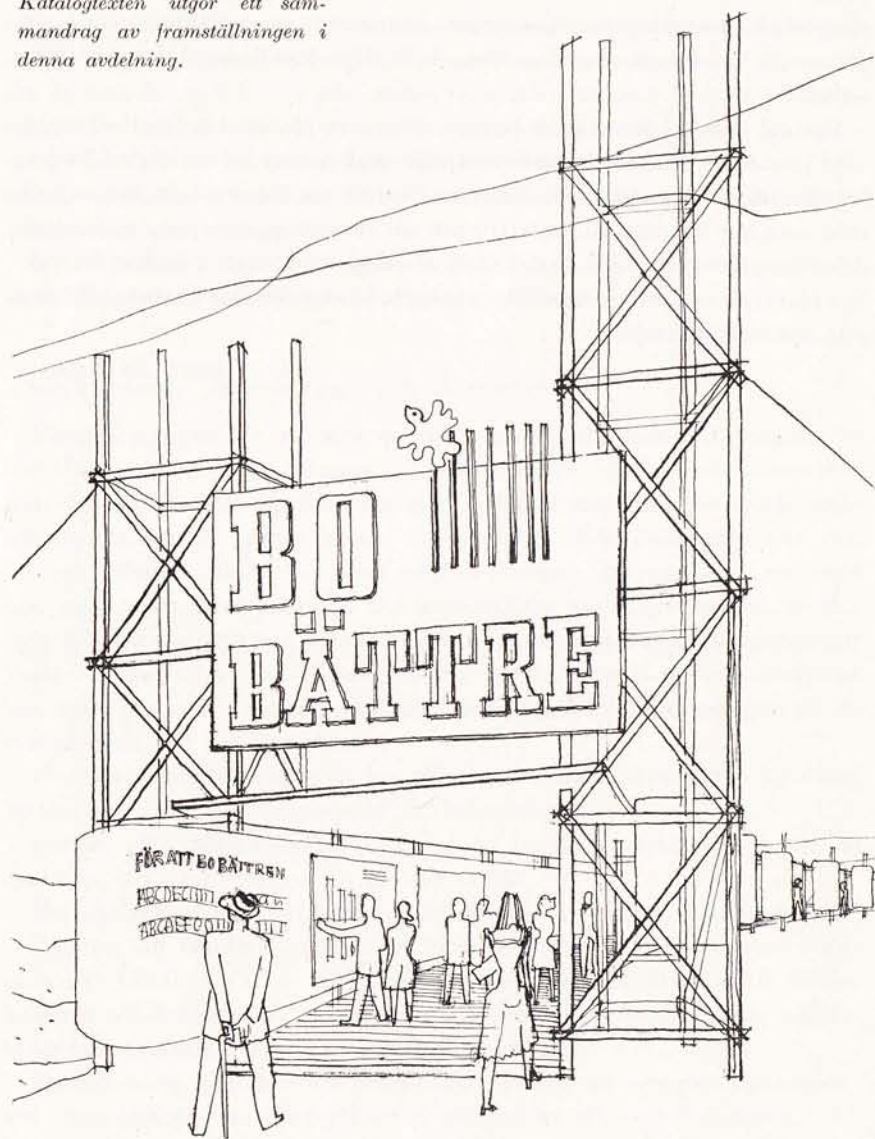
även sopförbränning. En detalj som säkert blir av stor ekonomisk betydelse är att man för varje lägenhet ordnat mätning på såväl värme som varmvatten. Även för andra kollektiva anordningar som kan medföra ekonomisk besparing har konsortiet intresserat sig. Så har man t. ex. planer på att kunna anordna vissa kollektiva försäkringar för hyresgästerna.

För att den idé som ligger bakom den stora planen för Guldhedsområdets praktiska och ideella gemenskapsliv skall kunna bli verklighet fordras för framtiden framför allt, att man i ledningen för det hela har människor, som har förmåga till initiativ och till att entusiasmera och organisera. Allra mest betydelsefullt är det dock om de boende själva önskar förverkliga planerna och om de är villiga att sätta in sina krafter i arbetet för den gemensamma trivseln.

BRITA ÅKERMAN

DEN PRINCIPIELLA AVDELNINGEN

Katalogtexten utgör ett sammandrag av framställningen i denna avdelning.

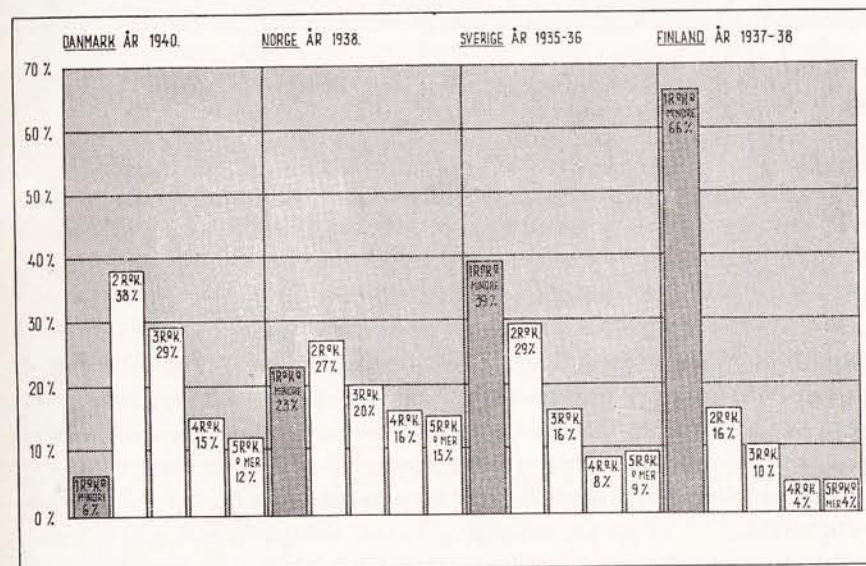

FÖR ATT BO BÄTTRE
MÅSTE VI FRÄMST HA
RYMLIGARE BOSTÄDER

Rymlighet innebär, att bostadens storlek skall vara anpassad till familjens storlek

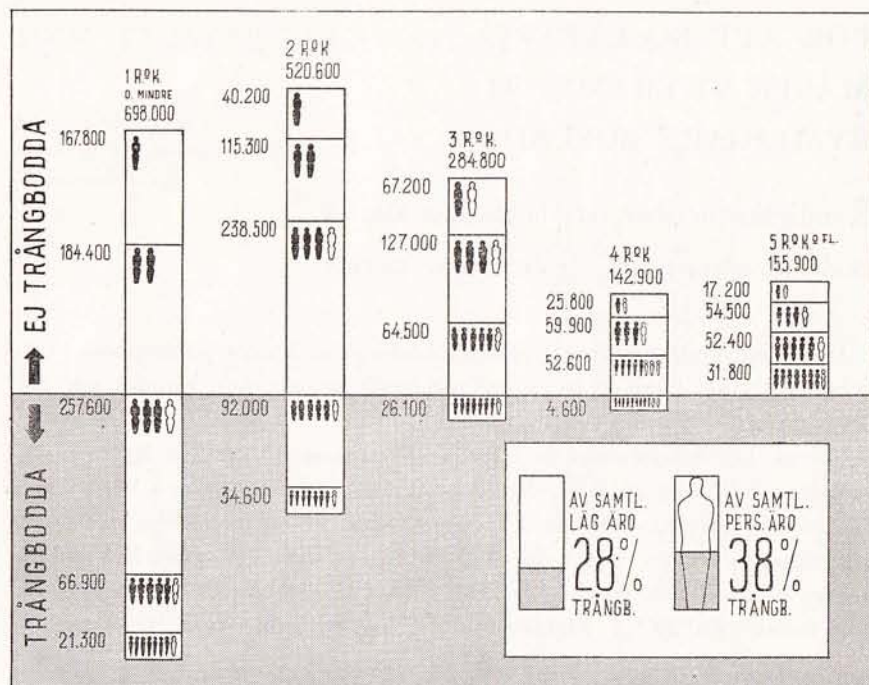
Den springande punkten i vår bostadsfråga är *bristen på utrymme*. Utrymmet är inte bara en fråga om rummets storlek utan framför allt om deras antal.

Svensk bostadsstandard är i fråga om rumsantal mycket låg, och *enrumslägenheten* är alltså den dominerande bostadstypen i vårt land. Denna låga utrymmesstandard framgår redan av en jämförelse med våra grannländer. Medan i Danmark lägenheter om högst 1 rum och kök endast utgöra 6 % av hela bostadsbeståndet och i Norge 23 %, äro de i Sverige icke mindre än 39 %. Endast Finland har en ännu lägre standard.

Bostadsbeståndets sammansättning i de nordiska länderna.

Uppgifterna avse för Danmark tätorterna, för de övriga länderna hela riket.

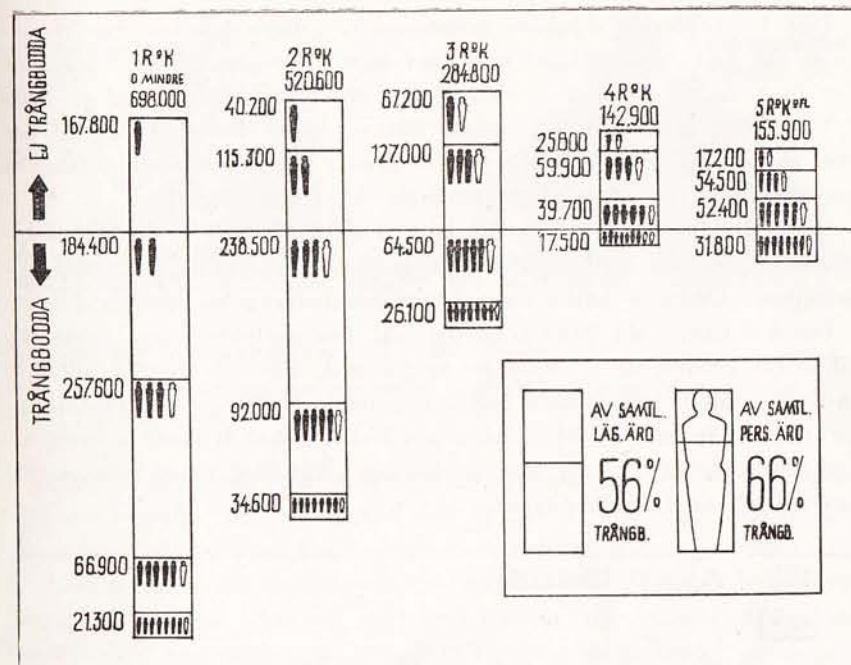

Trångboddhetens omfattning och fördelning enligt normen: högst 2 personer per rum, ingen i köket. Hela riket 1936.

Figurerna i staplarna ange antalet boende per lägenhet varvid de ofyllda beteckna alternativ (t. ex. en fylld, en ofylld = 1—2 personer; i understa raden äro de ofyllda = och flera.) Siffrorna ovan och bredvid staplarna ange antalet lägenheter i resp. lägenhets- och hushållsgrupp.

Följden av vår låga utrymmesstandard är trångboddhet. Trångboddheten kan mätas på olika sätt. Om man som trångbodda anser lägenheter med mer än 2 personer per rum (köket ej inräknat), äro av samtliga lägenheter 28 % och av samtliga boende 38 % trångbodda. Kräver man som i England, att ytterligare ett rum (vardagsrummet) skall vara fritt från sovplatser, äro icke mindre än 56 % av lägenheterna och 66 % av de boende trångbodda.

Diagrammen visa trångboddhetens fördelning på olika lägenhets- och familjetyper. (Uppgifterna grunda sig på den partiella folkräkningen 1936, det senaste år, för vilket dylika siffror för hela riket föreligga.)

Trångboddhetens omfattning och fördelning enligt normen: högst 2 personer per rum, ingen i köket och ingen i vardagsrummet. Hela riket 1936.

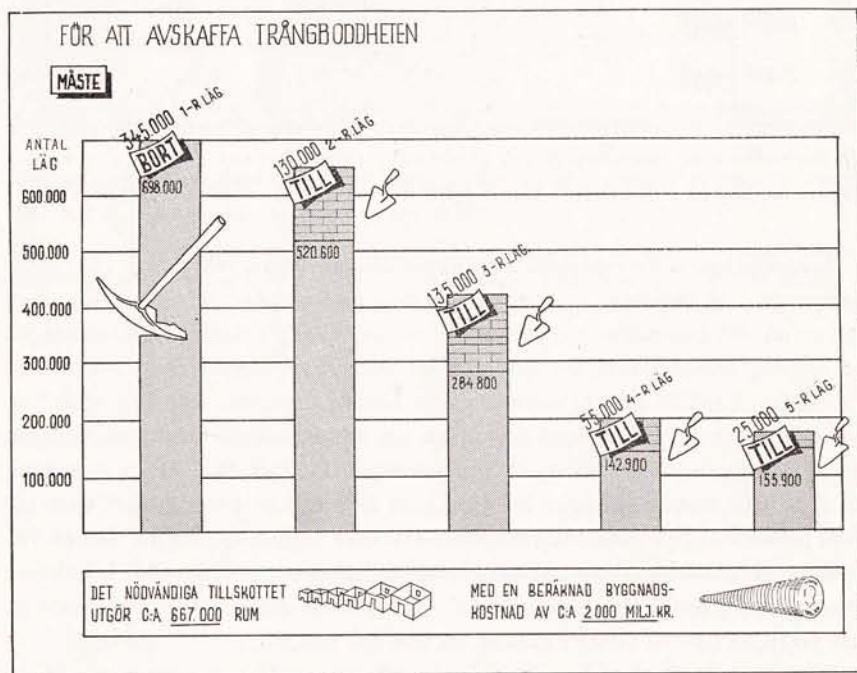
I verkligheten är emellertid trångboddheten ännu större än vad dessa siffror ge vid handen. Vid sidan av den nödtvungna trångboddhet, som beror på att bostadens utrymme är otillräckligt, existerar det nämligen en frivillig trångboddhet, beroende på att utrymmet utnyttjas på ett olämpligt sätt. I stället för att använda hela bostaden packar familjen ofta ihop sig i ett enda rum och låter de övriga stå obegagnade. Om omfattningen av detta »finrumssystem» har man visserligen ingen fullständig kännedom, men gjorda undersökningar ha visat, att det icke är ovanligt att fyra till fem personer ligga i samma rum utan att vara tvungna därtill. Denna frivilliga trångboddhet, som har sin grund i dåliga bostadsvanor, bör bekämpas genom upplysning och propaganda. Detsamma gäller den, som beror på att familjen hyr en mindre bostad än den har råd till.

Redan den trångboddhet, som beror på bristande utrymme och ekonomiskt nödtvång, är emellertid så omfattande, att dess lösning måste betraktas som den svenska bostadsfrågans centrala problem.

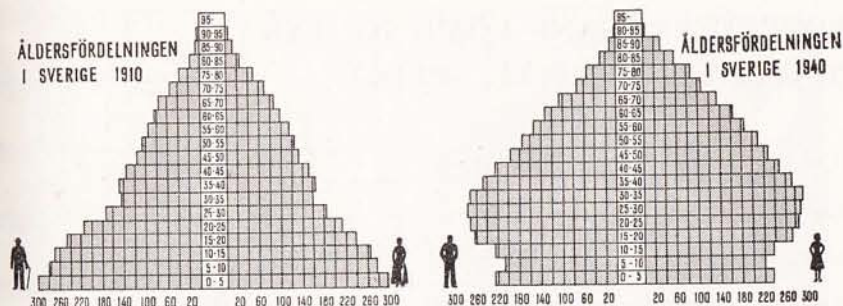
Den i föregående diagram konstaterade trångboddheten innebär — även om man blott räknar med den lägsta normen (högst 2 personer per rum, ingen i köket) — ett underskott i vårt bostadsbestånd på cirka $\frac{2}{3}$ miljoner rum. Om man utgår från en minimistorlek av 10 m² per rum och en byggnadskostnad av 300 kronor per m², skulle det sålunda kosta cirka 2 miljarder kronor att fylla detta underskott.

Detta kan givetvis endast ske genom en omfördelning av lägenhetsbeståndet, varvid överflödiga enrumslägenheter ersättas med större lägenhetstyper. Omkring hälften av enrumslägenheterna måste därvid bort.

Det bör emellertid framhållas, dels att den statistik, varpå dessa beräkningar grunda sig, är nära tio år gammal, dels och framför allt, att en dylik omfördelning måste utsträckas under en längre tidsperiod, (jämför i det följande s. 45). Under alla förhållanden är dock behovet av enrumslägenheter fyllt för lång tid framåt. Nyproduktionen måste därför inriktas på större lägenhetstyper.

Nödvändig omfördelning av lägenhetsbeståndet för avskaffande av trångboddheten. Hela riket 1936.

Befolkningens sammansättning 1900 och 1940.

Den minskade nativiteten har medfört en stark decimering av de yngsta levnadsålderna. (Siffrorna längst ned beteckna 1000-tal.)

Trångboddheten drabbar främst familjer med flera barn. Ett enkelt sätt att avskaffa trångboddheten vore därför att inskränka barnantalet. En sådan inskränkning har i själva verket sedan länge ägt rum i vårt land, men skulle, om den finge fortgå, minska folkmängden och hota vår nationella existens. Om vi vilja undgå detta, står valet därför mellan att låta våra barn växa upp i trångboddhet eller att genomföra en radikal höjning av vår utrymmesstandard.

Avskaffandet av trångboddheten är en livssak för vårt folk.

BOSTADSFRÅGANS LÖSNING HAR BLIVIT EN SAMHÄLLSPLIKT

En aktiv svensk bostadspolitik har framvuxit ur insikten om bostadsfrågans sociala betydelse men påskyndats av världskrigsperiodens krisföreteelser

Bekämpande av bostadsbristen

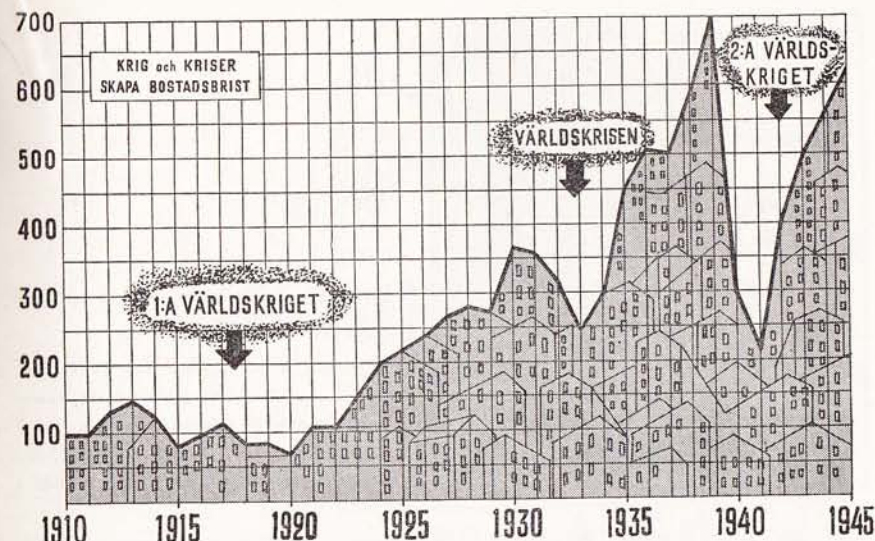
Bostadsproduktionen i stadssamhällena visar under de senaste årtiondena en starkt stigande kurva, beroende dels på inflyttningen från landsbygden, dels på den ökade hushållsbildningen, i sin tur framkallad av de höga födelsetalen i seklets början. Höjdrekorset sattes 1939, då produktionen var sju gånger så stor som 1910.

Skarpa brott i kurvan förekomma emellertid i samband med krig och kriser, vilka hämmat byggnadsverksamheten och medfört bostadsbrist. För att avhjälpa denna har staten måst vidtaga åtgärder i produktionsfrämjande syfte.

Denna politik inleddes med det förra världskriget, under vars lopp produktionen minskades till hälften och en långvarig bostadsbrist uppstod — först efter tio år nådde produktionen förkrigsnivån. Mindre svårartade verkningar fick den produktionsbegränsning, som inträdde i samband med den ekonomiska världskrisen i början av trettiotalet.

Det starkaste fallet i produktionskurvan men också den snabbaste återhämtningen visar det senaste världskriget. Från topprestationen 1939 av 45 000 lägenheter sjönk produktionen till endast 10 000 lägenheter 1941. Samtidigt minskade även hushållsbildningen, men icke på långt när lika mycket, varför bostadsbrist uppkom.

De främsta orsakerna till produktionens sammanbrott i början av kriget voro stigande räntor och stegrade byggnadskostnader, som gjorde privat produktion oräntabel. Utgångspunkten för de statliga åtgärder, som snabbt sattes in, var att söka få i gång produktionen med bibehållande av förkrigstidens hyresnivå. För att underlätta finansieringen gavs stat-

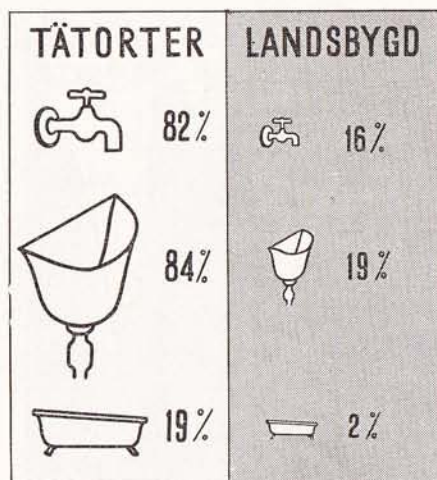
Bostadsproduktionen i städer och stadslänkande samhällen 1910—1945.
Index: 1910 = 100.

liga tertiärlån, förbundna med räntegaranti för underliggande lån i fria marknaden. I de fall då produktionen ändock icke blev räntabel kompletterades tertiärlånen med subvention i form av ränte- och amorteringsfria tilläggs-lån. Förutsättning för tertiär- och tilläggs-lån är att hyrorna i huvudsak överensstämma med de hyror som gällde på orten eller i jämförbara orter för likvärdiga lägenheter i hus, som byggdes 1939.

Tack vare dessa åtgärder steg från och med 1942 produktionen snabbt och närmade sig åter fredstidens siffror. Stegringen skulle säkerligen blivit ännu starkare, om icke i krigets senare skede bristen på arbetskraft och framförallt på byggnadsmaterial framtvingat en statlig reglering av byggnadsverksamheten. Att trots denna produktionsökning bostadsbristen ännu icke helt kunnat hävas beror främst på att det underskott av bostäder, som uppstod i krigets början, icke hunnit täckas.

Omfattningen av de statliga stödåtgärderna framgår av att under perioden 1940—45 icke mindre än 71 % av alla lägenheter, som producerats i tätorterna, tillkommit med statligt stöd.

1940—45 har riksdagen beviljat 449 milj. kr till bostadsbyggande i tätorterna, därav i tertiärlån 356 milj. kr. och i tilläggs-lån 93 milj. kr.

Teknisk bostadsutrustning i stad och på land.

Siffrorna ange förekomsten av vatten, avlopp och badrum i procent av samtliga lägenheter i tätorterna, resp. på landsbygden. (Siffrorna gälla 1936, för vatten och avlopp i tätorterna 1939.)

Bostadsförbättring på landsbygden

Medan i stadssamhällena bristen på utrymme och som följd därav trångboddheten är det dominerande problemet, är detta på landsbygden däremot bostädernas dåliga *kvalitet* och efterblivna *tekniska utrustning*.

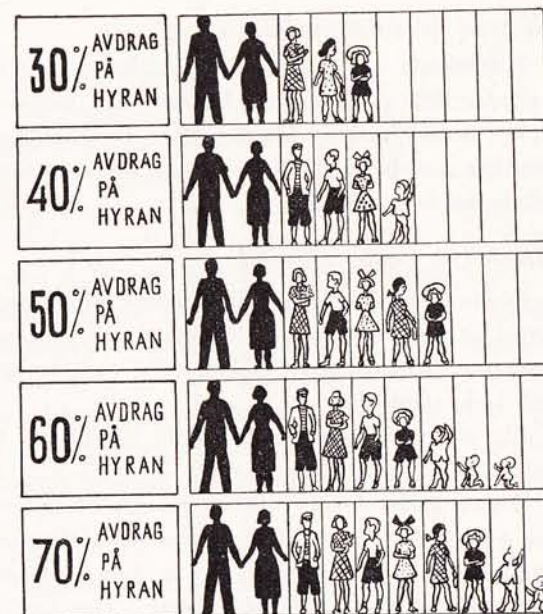
Landsbygdens bostäder äro i stor utsträckning förfallna och föråldrade och sakna i de flesta fall även stadsbostadens enklaste bekvämligheter, såsom vatten och avlopp.

För att avhjälpa de värsta bristerna ha under 1930- och 40-talen i olika former lån och bidrag givits till förbättring och ombyggnad av landsbygdens bostäder. Denna verksamhet handhas av Kungl. egnahemsstyrelsen.

1933—45 har riksdagen beviljat 152 milj. kr. till bostadsförbättring på landsbygden.

Bostadsförsörjning för barnrika familjer

En på längre sikt inställd bostadspolitik inleddes genom den 1933 tillsatta *Bostadssociala utredningen*. På dess förslag infördes 1935 stödåtgärder för mindre bemedlade barnrika familjer, omfattande dels lån för anskaffandet av billiga hyresbostäder för dylika familjer i städer och stadsliknande samhällen, dels familjebidrag, som utgå i form av avdrag på hyran i viss proportion till barnantalet. 1938 utsträcktes denna verksamhet till att omfatta även egnahem samt såväl landsbygden som städerna.

Fördelningen av familjebidrag till mindre bemedlade barnrika familjer.

Genom dessa principiellt betydelsefulla åtgärder har det första steget tagits till en direkt på trångboddhetens bekämpande inriktad bostadspolitik.

Av de omkring 60 000 barnrika familjer, som av Bostadssociala utredningen beräknades vara i behov av dylik hjälp, har hittills en tredjedel erhållit sådan. Sedan 1935 ha cirka 20 000 lägenheter för barnrika familjer uppförts i hyreshus och egnahem.

1935—45 har riksdagen beviljat 237.5 milj. kr till bostadsförsörjning för barnrika familjer.

Bostadsanskaffning för pensionärer

Även för andra befolkningsgrupper ha speciella stödåtgärder vidtagits. Som ett led i samhällets strävan att skapa ekonomiska förutsättningar för en tryggare försörjning på ålderdomen lämnas sedan 1939 statsbidrag till pensionärshem.

1939—45 har riksdagen beviljat 22.5 milj. kr till bostadsanskaffning för pensionärer.

Statens bosättningslån

I syfte att underlätta familjebildningen och bosättningen för nygifta infördes 1938 på förslag av Befolkningskommissionen statliga bosättningslån. Denna verksamhet handhas av Riksbanken. Hittills har 75 000 familjer satt bo med hjälp av statens bosättningslån, representerande ett värde av över 60 milj. kr.

Göteborgs bostadspolitik

Flertalet av de statliga åtgärderna ha förutsatt kommunernas medverkan i form av lån, bidrag eller upplåtelse av tomtmark. Men därjämte ha kommunerna utövat en självständig verksamhet av växlande omfattning och i skiftande former.

Ett exempel på en omfattande kommunal insats i bostadsfrämjande syfte lämnas av *Göteborgs stad*.

Redan under förra världskriget lät staden uppföra ett antal *hyreshus* för att lindra den uppkomna bostadsbristen och även under det senaste världskriget, då byggnadsverksamheten sjönk katastrofalt, ha dylika hus uppförts, i allt 2 260 lägenheter för en kostnad av 26 milj. kr.

För att möjliggöra bostadsbeståndets sanering lät staden under 1930-talet uppföra s. k. *ersättningshus*, innehållande 647 lägenheter för en kostnad av över 4 milj. kr. Vidare beslöt stadsfullmäktige i början på 1940-talet bygga bostadshus dels för änkor och andra *ensamstående personer*, dels för mindre bemedlade familjer, som ha *mindre än tre barn*. Hittills har uppförts 271 lägenheter för 3,5 milj. kr.

År 1916 framlades i Göteborgs stadsfullmäktige en motion med åtgärder för uppförande av bostäder åt folkpensionärer och detta initiativ ledde till att de två första *pensionärshemmen* i landet stodo färdiga 1921. Senare ha flera dylika hus uppförts, sedan 1940 med statsbidrag. Tillsammans innehålla de 1 249 lägenheter. Kommunens kostnad är drygt 8 milj. kr.

I mitten på 1930-talet påbörjades uppförandet av *egna hem*, s. k. småstugor, i stadens regi, och nya områden ha sedan dess upplåtits för denna bebyggelse, som på senaste tiden även omfattat större typer, s. k. tjänstemannavillor. Allt som allt ha 1 519 egna hem uppförts för en total kostnad av 26 milj. kr., varav staden bidragit med 7 milj. kr. i form av lån.

Med statlig hjälp har i främsta rummet uppförts bostadshus för mindre bemedlade *barnrika* familjer. Sedan 1936, då denna verksamhet påbörjades, ha uppförts 1 873 lägenheter för 25 milj. kr., varav Göteborgs stad bidragit med 3 milj. kr., huvudsakligen i form av fria tomter.

Ett centralt organ

för den statliga bostadspolitik har skapats i *Statens byggnadslånebyrå*, som inrättades år 1933 för att handlägga låneverksamheten till bostadsbyggnadsföretag i stadssamhällena. Byrån beviljar lån och bidrag till bostäder åt barnrika familjer samt granskar alla ansökningar om statsbidrag till pensionärshem, innan de beviljas av Kungl. Maj:t. Även tertiär- och tillägglåneverksamheten handhaves av byggnadslånebyrån, som i detta arbete biträdes av mer än 500 kommunala förmedlingsorgan.

Byggnadslånebyråns arbetsuppgifter ha efter hand vidgats och byrån fungerar nu som ett ledande organ för bostadsförsörjningen i stadssamhällena. Den följer i intimt samarbete med kommunerna läget på bostadsmarknaden i olika orter och biträder de kommunala myndigheterna vid uppgörande av planer för bostadsförsörjningen på längre sikt. Genom fortlöpande utredningar studeras byggnadskostnadsutvecklingen och materialförsörjningsläget.

Av särskild betydelse för de senaste årens utveckling i fråga om bostädernas rymlighet och tekniska standard har den granskningsverksamhet varit, som byrån bedriver i samband med låne- och bidragsverksamheten.

En förbättring har inträtt

i bostadsfrågans läge genom den aktiva bostadspolitik, som från samhällets sida förts, och framträder trots krisförhållandena inte minst i den senaste utvecklingen.

Utrymmesstandarden har under krigsåren ökats genom att produktionen inriktats på större lägenhetstyper. Medan av de lägenheter, som 1930—39 producerades i tätorterna, 46 % voro högst 1 rum och kök, utgjorde dessa 1942—43 endast 33 %. Samtidigt hade produktionen av 2-rumslägenheter stigit från 30 till 38 % och av lägenheter om 3 och flera rum från 24 till 29 %.

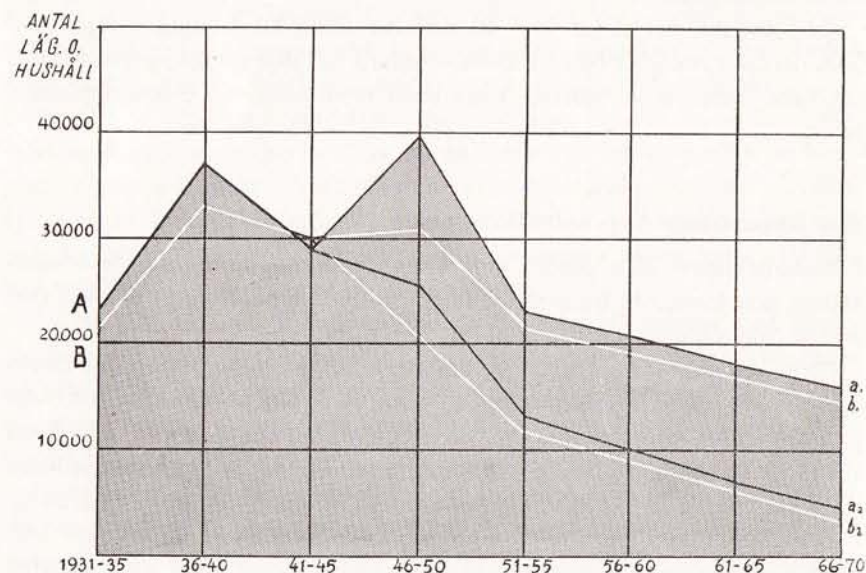
Bostadspolitik under denna tid har även medfört en betydande *relativ hyressänkning*. Medan levnadskostnaderna stigit med 45 % mellan 1939 och 1945, har hyresnivån varit i stort sett oförändrad. Samtidigt har årslönen för t. ex. en industriarbetare ökat med i genomsnitt 40 %. Utgångsläget för en politik, som syftar till att göra en modern lägenhet ekonomiskt åtkomlig för det stora flertalet, har därigenom förbättrats

... *men ännu återstår mycket.*

TILLRÄCKLIGT UTRYMME TILL ÖVERKOMLIGT PRIS MÅSTE BLI MÅLET FÖR BOSTADSPOLITIKEN

De tekniska resurserna finnas. . .

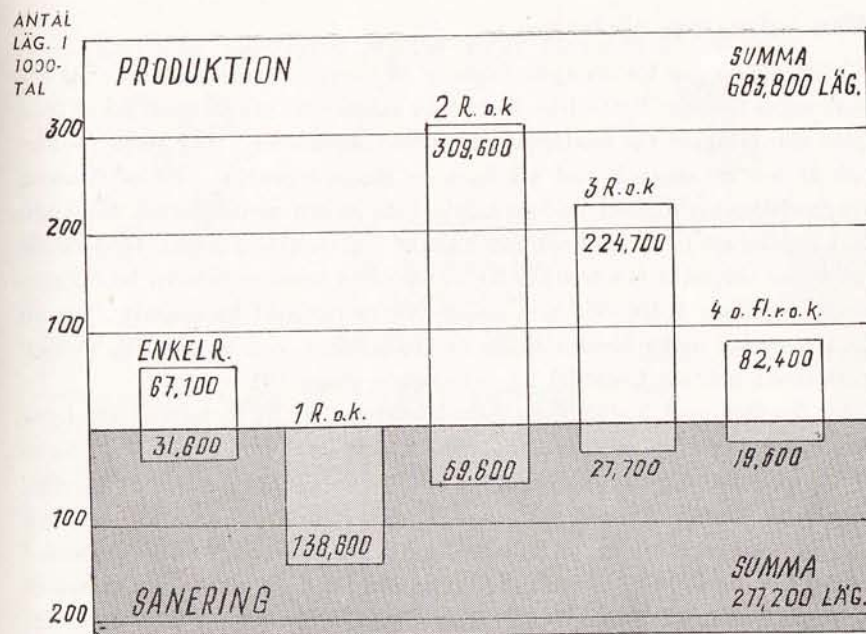
Orsaken till den starka stegring av bostadsproduktionen, som ägde rum under mellankrigsperioden, var den kraftigt ökade hushållsbildningen. Vi befinner oss emellertid nu i en vändpunkt. Hushållstillväxten kan beräknas kulminera under de närmaste åren och sedan snabbt minska. Om den framtida bostadsproduktionen endast skulle baseras på hushållstillskottet, vore därför ett sammanbrott oundvikligt, när den nuvarande bostadsbristen avvecklats, vilket kan beräknas ske inom två à tre år. En dylik ut-

Bostadsproduktion och hushållsbildning i tätorterna 1931—45 samt prognos för 1945—70 (årsmedeltal per femårsperiod).

A. bostadsproduktion, a_1 beräknad dito enligt högkonjunkturalternativ, a_2 enligt lågkonjunkturalternativ.

B. hushållstillväxt, b_1 beräknad dito enligt högkonjunkturalternativ, b_2 enligt lågkonjunkturalternativ.

Beräknad nyproduktion och sanering i tätorterna 1945—60 för åstadkommande av höjd utrymmesstandard (högst 2 personer per rum, ingen i köket).

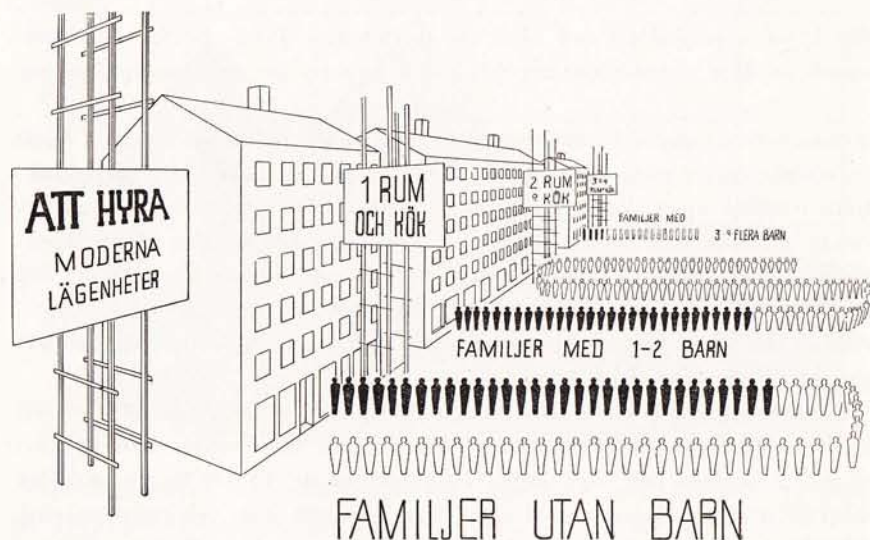
veckling vore emellertid ur konjunkturpolitisk synpunkt en olycka. Skall en efterkrigskris med arbetslöshet kunna undvikas, måste bostadsproduktionen hållas uppe på en hög nivå. Byggnadsindustrien har för närvarande tekniska och materiella resurser att bygga minst 40- à 45 000 lägenheter per år. Efterhand som hushållstillväxten minskar kommer det att finnas ett stort och successivt växande utrymme för ombyggnad och sanering av det äldre bostadsbeståndet. Denna produktionsreserv måste utnyttjas för att öka bostadsutrymmet.

Skall trångboddheten i tätorterna helt elimineras fram till 1960, så att varje hushåll då har en bostad av den storlek, som svarar mot normen »högst 2 boende per rum, ingen i köket», måste vi där bygga omkring 600 000 nya lägenheter om 2 eller flera rum och kök och riva omkring 140 000 av de lägenheter om 1 rum och kök, som f. n. finnas. Då det emellertid icke är möjligt att bara riva sådana lägenheter, måste saneringen även i avsevärd utsträckning omfatta undermåliga lägenheter av andra lägenhetstyper.

Men inkomsten räcker ej...

Förutsättningen för en dylik höjning av utrymmesstandarden är att ett stort antal familjer flytta icke blott från mindre till större utan också från äldre och billigare till moderna och dyrare lägenheter. Det stora problemet är hur de skola få råd att hyra en sådan lägenhet. En av Statens byggnadslånebyrå gjord undersökning i en större mellansvensk industristad visade, att om trångboddheten skulle kunna avskaffas till 1955 skulle vid denna tidpunkt två tredjedelar av samtliga familjer behöva bo i lägenheter, uppförda 1940—55, men *mindre än en tredjedel* ha råd att hyra en dylik lägenhet under förutsättning av att inkomst- och hyresnivån förblev oförändrad och en femtedel av inkomsten ginge till hyran.

Av familjer med 3 eller flera barn skulle endast 21 % ha råd att hyra en modern lägenhet av tillräcklig storlek och av familjer med 1—2 barn 25 %, men inte ens av de barnlösa familjerna skulle mer än 43 % eller mindre än hälften ha råd till en modern enrumslägenhet. Av samtliga familjer med en inkomst under 4 000 kr skulle *ingen* och med inkomster mellan 4 000 och 6 000 kr endast 6 % ha råd att hyra en modern lägenhet av sådan storlek, att familjen icke omedelbart skulle behöva bli trångbodd.

Hyresbetalningsförmågan i olika familjegrupper i en mellansvensk industristad. Varje figur betecknar 50 familjer, de svarta figurerna familjer med tillräcklig, de vita med otillräcklig inkomst för att hyra en nybyggd lägenhet av erforderlig storlek.

Balans mellan hyra och inkomst måste uppnås

OM INKOMSTEN ÄR FÖR LÅG FÖR ATT HYRA EN LÄGENHET AV ERFORDERLIG STORLEK

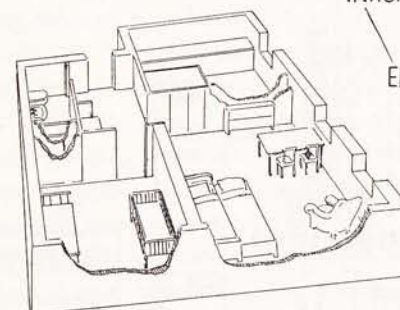
FAMILJ MED 2 BARN
ÅRSINKOMST 5000 KR

MÅSTE ANTINGEN

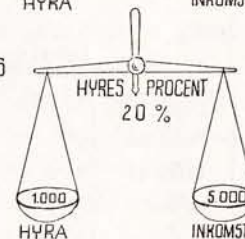
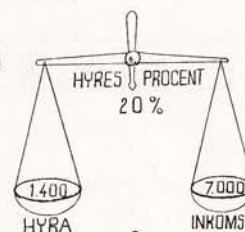
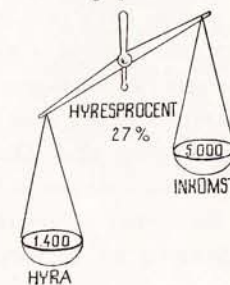
INKOMSTEN ÖKAS

ELLER

HYRAN MINSKAS

MODERN 2-RUMSLÄG. I GÖTEBORG
54.M² — HYRA. 1400 KR

Högre inkomst eller lägre hyra

Den nödvändiga höjningen av utrymmesstandarden kan genomföras endast om det skapas en bättre balans mellan hyra och inkomst. Detta kan i princip ske på två olika sätt, antingen genom att *inkomsten ökas* eller *hyran sänks*. Ett exempel klargör detta. En familj med 2 barn behöver en lägenhet om minst 2 rum och kök. Medelinkomsten för en dylik familj utgör i Göteborg omkring 5 000 kr. och hyran där för en nybyggd 2-rumslägenhet omkring 1 400 kr. Om en familj med denna inkomst skall kunna hyra en nybyggd lägenhet av erforderlig storlek, måste

den avstå 28 % av sin inkomst till hyran. Som den normala relationen mellan hyra och inkomst brukar anses 20 % d. v. s. att en femtedel av inkomsten går till hyran, vilket i detta fall skulle betyda 1 000 kr. Klyftan mellan hyra och hyresbetalningsförmåga utgör sålunda 400 kr.

Om *inkomsten* ökas med 400 kr. och denna ökning lägges helt på hyran, blir emellertid hyresprocenten, d. v. s. relationen mellan hyra och inkomst, fortfarande så hög som 26 %. För att den skall sjunka till 20 % fordras, att inkomsten skall ökas med 2 000 kr.

Hyran kan sänkas antingen — på samma sätt som i fråga om de barnrika familjerna — genom subvention från det allmänna sida eller genom en sänkning av de verkliga kostnaderna.

Hur kan hyran sänkas

Möjligheterna till en hyressänkning sammanhånga med de faktorer, som betinga hyran. Dessa äro icke blott tomt- och byggnadskostnader utan också ränte- och amorteringsvillkor för det i fastigheten nedlagda kapitalet samt driftskostnaderna, d. v. s. underhåll, uppvärmning, skatter, föräkringar, etc. En sänkning av räntan med 1 % inverkar sålunda starkare på hyran än en minskning av byggnads- eller driftskostnaderna med 10 %. För en effektiv sänkning av hyran fordras en påverkan av samtliga faktorer.

Problemet måste lösas

Om en lösning skall kunna genomföras inom rimlig tid av den svenska bostadsfrågans största och angelägnaste problem, utrymmesstandardens höjande och trångboddhetens avskaffande, måste det ske genom en samverkan av olika faktorer.

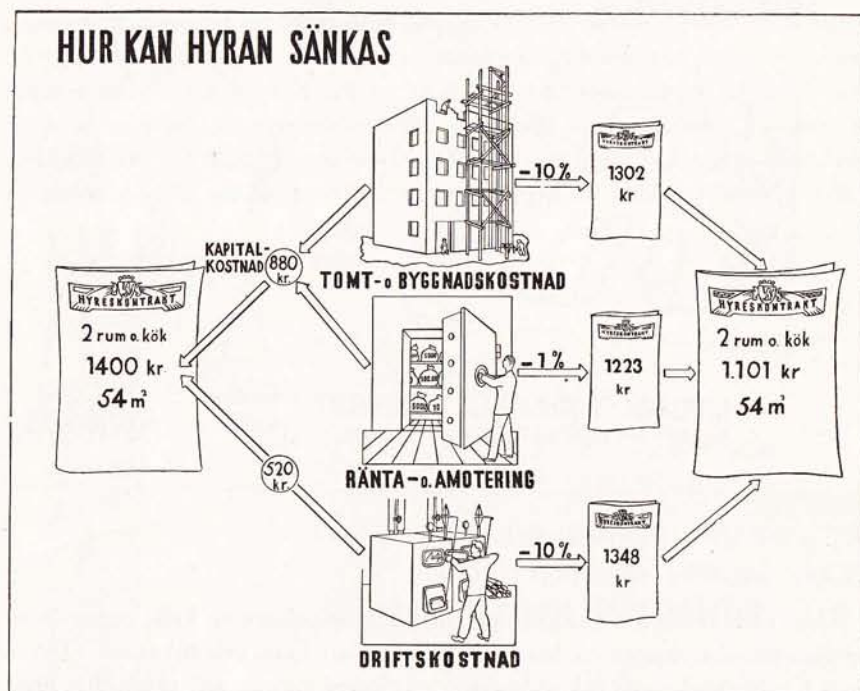
En fortsatt *höjning av realinkomsten* kommer att underlätta anpassningen mellan inkomstnivå och hyresnivå.

Under mellankrigsperioden, 1919—1939, stego reallönerna med omkring 50 %, men samtidigt steg hyresnivån i sådan grad att någon avsevärd höjning av utrymmesstandarden ej kom till stånd. Under krigsåren har reallöneutvecklingen hämmats. När avspärningen brytes, böra förutsättningar uppkomma för en ny stegring av reallönerna. Det gäller då, att hyresnivån kan bringas att sjunka i förhållande till den allmänna inkomstnivån.

Detta kräver en *rationalisering*, som avsevärt sänker bostadskostnaderna. Denna rationalisering måste omfatta såväl byggnadskostnader som kapitalkostnader och driftskostnader.

Även om det skulle lyckas att avsevärt sänka bostadskostnaderna i förhållande till inkomsterna, kommer det dock fortfarande att finnas grupper av bostadsbehövande — barnrika familjer, pensionärer och andra — som icke äro betalningskraftiga. Den inslagna vägen med *bostadssubventioner* åt dessa grupper måste därför fortsättas och utbyggas.

Endast en *aktiv bostadspolitik*, som syftar till att sänka bostadskostnaderna och stödja sämre ställda grupper av bostadsbehövande, i förening med en ekonomisk utveckling, som ökar konsumenternas köpkraft, kan leda till målet: trångboddhetens avskaffande.

Hyreskostnadernas sammansättning och inverkan av olika faktorer i kostnadssänkande syfte.

De små kontrakten t. h. visa hyrans förändring, om tomt- och byggnadskostnaderna minskas med 10 %, om räntan sänkes med 1 % och om driftskostnaden minskas med 10 %, det stora kontraktet om samtliga dessa reduceringar vidtagas.

GENOM RATIONALISERING OCH STANDARDISERING BILLIGARE BOSTÄDER OCH BÄTTRE BOSTÄDER

Rationalisering

utgör grunden för en effektiv och ekonomisk produktion. Alla veta vi, vad rationaliseringen betytt för vår storindustri. Det är den som utvecklat vår träindustri från ångsågen till cellulosafabriken och vår järnindustri från stångjärnshammaren till stålverket, men endast ofullständigt genomförts i byggnadsindustrien, som ännu till stor del arbetar i hantverksmässiga former.

Standardisering

innebär att en planlös mångfald av typer ersättes av ett planmässigt fåtal. Standardisering *förbilligar* produktionen genom att möjliggöra serietillverkning och maskinell drift och *förbättrar* produkten genom att högre kvalitet och bättre behovsanpassning ernås, då produktionen inskränkes till ett fåtal funktionellt och tekniskt genomarbetade typer.

Forskning

är den nödvändiga grundvalen för rationalisering och standardisering. Storindustrien har för länge sedan insett detta. Varje storföretag har numera sitt eget forskningslaboratorium, och för att hävda vår ställning på exportmarknaden har staten bidragit till upprättandet av forskningsinstitut för hela industrigrenar.

Att skaffa vårt folk goda och billiga bostäder är en lika viktig men ännu långt ifrån lika allmänt insedd och tillgodosedd forskningsuppgift.

På olika håll, av statliga och kommunala institutioner, av privata företag och organisationer och av enskilda forskare bedrivs emellertid en omfattande ehuru otillräckligt organiserad och understödd forsknings- och utredningsverksamhet. Vad vi på detta område måste kräva är

*mera forskning,
bättre samordnad forskning,
bättre understödd forskning*

Forsknings- och utredningsuppgifterna

på bostadsområdet beröra en mångfald problemgrupper, tekniska, ekonomiska, sociala, psykologiska. Olika sidor av denna verksamhet företrädas av bl. a. följande organ:

Statens kommitté för byggnadsforskning uppgör förslag till fördelning av de årliga statsanslag på 200 000 kr., som sedan 1942 anvisats till byggnadsforskning. Dess verksamhet berör hela byggnadsområdet. Hittills ha c:a 575 000 kr. fördelats på ett 60-tal forskningsuppgifter, bl. a. rörande fukt- och värmeisolering, uppvärmning och ventilation samt produktionsteknik.

Byggstandardiseringen är ansluten till Sveriges standardiseringskommission och föreslår typ, mått, konstruktion och kvalitet för de byggnadsdelar, som skola fastställas som svensk standard. Hittills har standard fastställts för innerdörrar och kommer inom kort att fastställas för fönstertyper och fönsterkonstruktioner, varjämte ett modulsystem utarbetats, på vilket all måttstandardisering skall grundas.

Hemmets forskningsinstitut, bildat 1944 av Husmödrarnas samarbetskommitté, sysslar främst med frågor rörande hemarbetets rationalisering. Hittills ha undersökningar utförts eller påbörjats bl. a. rörande metoder och hjälpmedel vid diskning, arbetsställningar och energiförbrukning vid olika hemarbeten, spisar och kokkärl, golvvård och golvbeläggning samt organisationen av kollektiva anordningar för hemarbetets underlättande.

Industriens bostadsutredning, utförd inom Industriens utredningsinstitut och framlagd 1945, har behandlat industriarbetarnas bostadsfråga, främst inom smärre industriorter. Den har gjort en inventering av bostadsbehovet och framlagt ett nybyggnadsprogram samt undersökt bostadsvanorna och utarbetat bostadstyper. Denna verksamhet fullföljes på olika linjer av Industriens bostadsförening, Svenska slöjdföreningens Bo-kommitté och A.-B. Bostadsforskning.

Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader, inrättad 1943, har till uppgift att genom forskning och praktiska försök söka förbättra och förbilliga jordbrukets byggnader, såväl bostäder som ekonomibyggnader. I fråga om bostäder har den bl. a. undersökt nybyggnadsbehovet och startat en bostadsvaneundersökning, omfattande c:a 2 500 gårdar över hela landet, avsedd att bilda grundval för utarbetandet av normer för lantbostadens utformning och inredning.

*Svenska arkitekters riksförbund
och Svenska Slöjdföreningens bostadsutredning*

studerar småbostadens planlösnings- och inredningsproblem, främst med hänsyn till städernas hyreshus, söker på grundval av funktions- och behovsundersökningar fastställa *normer* för samtliga i bostaden ingående rums- och inredningselement samt för deras sammanställande i lägenhetsplaner, anpassade till olika familjetypers behov.

Tillräckligt utrymme till överkomligt pris är visserligen det primära problemet i vår bostadsfråga. Men det är också av vikt, att utrymmet är riktigt *utformat*. Rationalisering och standardisering äro därför lika nödvändiga, när det gäller bostadens utformning i plan och inredning som när det är fråga om själva byggnadens utförande och dess tekniska detaljer. Den moderna hyresbostaden är en konfektionsvara, men den saknar den *måttstandardisering*, som utgör nyckeln till beklädnadskonfektionens framgång och förklarar dess förmåga att skapa individuell passform i en serieprodukt.

Bristen på normer i den nuvarande bostadsproduktionen betyder *funktionellt* sett dålig anpassning till bostadens funktioner och de boendes behov, *ekonomiskt* sett ett slöseri med dyrbart utrymme och *tekniskt* sett ett hinder för en rationaliserad produktion.

Människan är även bostadens mått. En normering av bostadens element måste utgå från *människans funktioner i bostaden*. Dessa funktioner äro dels av mera allmänmänsklig art, såsom sömn, måltider, umgänge, dels av mera teknisk natur, såsom matlagning, diskning, tvätt. I fråga om de förra gäller det framför allt att fastställa de krav vederbörande funktion ställer på bostaden med hänsyn till utrymme och utformning. Därvid måste även frågan om lämpliga möbeltypen utredas och olika möbleringsalternativ undersökas. I fråga om de mera tekniskt betonade funktionerna måste även det rationella sättet för deras bedrivande studeras i den mån detta inverkar på planlösning och inredning.

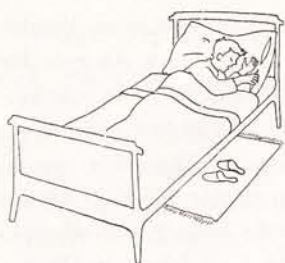
Bostadsutredningen har i sitt arbete utgått från ett studium av bostadens funktioner och deras utrymmesbehov. Därifrån har den fortgått till ett studium av *rummen*. Ett rum kan fylla flera funktioner, och en funktion kan försiggå i flera rum. Den närmaste uppgiften är därför att

söka fastställa vilka funktioner som lämpligen kunna och bära kombineras med varandra i samma rum. Skall köket endast vara ett rum för matlagning eller skall man också äta där? Bör man ligga i vardagsrummet? Svaret på dessa och andra frågor kan inte nås endast genom ett teoretiskt resonemang utan måste också grundas på en kännedom om de faktiska bostadsvanorna. Bostadsutredningen har därför gjort en visserligen till omfånget begränsad men mycket ingående *bostadsvaneundersökning*, omfattande 100 stockholmsfamiljer, bosatta i moderna smålägenheter (liknande undersökningar bära göras inom olika delar av landet och för olika befolkningsgrupper och äro delvis på annat håll igångsatta). Av denna undersökning framgår visserligen, att uppenbart olämpliga bostadsvanor i stor utsträckning förekomma, men också att bostaden riskerar att bli felkonstruerad, om ingen hänsyn toges till hur den i verkligheten användes.

Nästa steg i undersökningen är att söka fastställa de riktiga rumsdimensionerna. Därvid måste hänsyn tagas till att ett rum helst bör kunna användas och möbleras på olika sätt. Ur studiet av de olika alternativen har framgått en serie, eller rättare flera serier, *normrum*.

En dylik serie visas, utförd som möblerade rum i full skala, på utställningen. Den omfattar tre olika storlekstyper av sovrum, ett vardagsrum, badrum, kök och en serie förvaringselement. För flera av rummen visas möbleringsalternativ i modeller i mindre skala. Dessa utgöra emellertid blott ett urval — de återstående kunna liksom de övriga normserierna studeras i ett ritningsurval, som avser att belysa utredningens arbetssätt.

Det bör påpekas, att normerna äro *miniminormer*, d. v. s. ange de minsta mått rummet bör ha för att fylla sina funktioner. Detta är särskilt att observera, när det gäller sovrummen. För avskaffandet av den trångboddhet, som utgör det största och mest svårlösta problemet i vår bostadsfråga, kräves det icke i första hand *större* rum utan *flera* rum. Det kan också påpekas, att de storlekstyper för sovrum, till vilka utredningen efter ingående prövning kommit, nära överensstämmer med dem, som ha gammal tradition i England, det land, som har den bästa utrymmesstandarden i Europa. Det måste slutligen fasthållas, att vad det här är fråga om är *småbostadens* utformning, där problemet är och måste vara att hushålla med utrymmet och nå största möjliga effekt på minsta möjliga yta.

Bostadens funktioner

Sömn

Bostaden bör helst innehålla ett sovrum för varje person, men ett minimikrav är, att med undantag för föräldrar med spädbarn högst 2 personer ligga i varje rum. Barn av olika kön över 12 år böra ha skilda sovrum. Ingen bör ligga i köket, och vardagsrummet bör endast i nödfall användas som sovrum och då helst för föräldrarna.

Måltider

Skall man äta i köket eller i vardagsrummet? Det är i viss mån en smaksak, men hyresbostaden bör vara utformad så, att den ger möjligheter till bådadera. Plats för vardagsmåltider bör finnas i köket, och vardagsrummet bör ge utrymme även för måltider med gäster. Särskilt matrum är motiverat endast i större lägenhetstyper.

Umgänge

För familjens gemensamma umgänge bör det finnas ett rymligt och trivsamt vardagsrum. Men bostaden bör också ge utrymme för de olika familjemedlemmarnas enskilda umgänge. Småbarnen böra kunna ta hem sina kamrater, och de vuxna barnen böra ha ett eget rum, där de kunna umgås med sina bekanta.

Lek

Bostaden bör vara utformad med tanke inte bara på de vuxna utan också på barnen. Även i den minsta bostaden böra barnen ha ett rum för sig själva, där de kunna sova på natten och leka på dagen.

Läs- och skrivarbete

Skolbarn och studerande ungdom behöva en ostörd arbetsplats i hemmet, helst i eget rum, som även tjänar som sovrum. I den mån övriga familjemedlemmar icke ha mera regelbundet skrivarbete, som fordrar särskilt arbetsrum, är en gemensam skrivplats i vardagsrummet tillräcklig. Arbetsplatsen bör ha god belysning, helst sidoljus från vänster.

Sömnad och klädvård

Hemmet är främst en arbetsplats för husmodern, och bostaden bör utformas med tanke på att det husliga arbetet underlättas så mycket som möjligt. För sömnad och liknande arbeten bör finnas en särskild arbetsplats. Den kan tänkas förlagd till olika rum men bör ges tillräckligt utrymme och ha god belysning.

Matlagning och diskning

Huvudparten av husmoderns arbete försiggår i köket. Det är därför viktigt, att detta är i varje detalj rationellt utformat med riktigt avvägda och rätt placerade arbetsplatser, tillräckliga och lätt åtkomliga förvaringsutrymmen och goda tekniska hjälpmedel. Det bör erbjuda en trivsam och hygienisk arbetsmiljö.

Barnavård, småtvätt

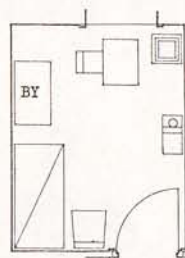
Bostaden bör vara utformad även med tanke på spädbarnets vård, antingen denna i huvudsak förlägges till sovrummet eller badrummet. Lämpliga anordningar böra även finnas för den särskilt i samband med spädbarnsvården förekommande småtvätten. Övrig tvätt skötes bäst genom kollektiva anordningar.

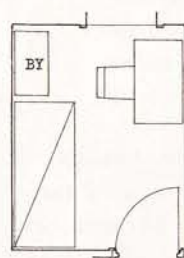

B = bokhylla, BY = byrå,
R = radio, SK = skåp,
SY = symaskin.

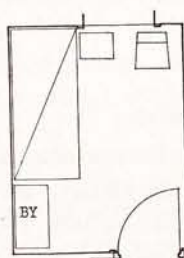
Sovrum 2,3 m x 3,0 m.
Möblerat för ett skolbarn. Funk-
tioner: Sömn + läs och skriv-
arbete.

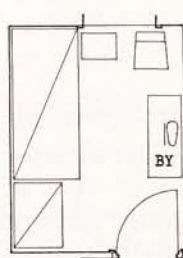
1 lekarn,
sömn + lek.

1 skolbarn, sömn
+ läs- och skriv-
arbete.

1 vuxen, sömn.

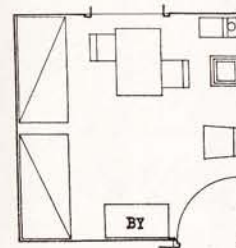

1 vuxen + 1 spädbarn,
sömn + barnvård.

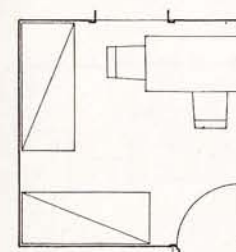
Sovrum 2,3 m x 3 m 6,9 m²

Detta och följande två sovrum bilda en sovrumsserie, där rummen ha olika bredd men samma djup, 3 m, vilket underlättar deras sammanställande i en lägenhetsplan. Det minsta rummet är 2,3 m brett och har sålunda en yta av omkr. 7 m². På denna yta fyller det emellertid flera olika funktioner. Det kan tjäna som minimisovrum för en vuxen person, det kan disponeras av ett småbarn eller ett skolbarn med plats för lek, resp. skrivarbete, och det rymmer även en vuxen person med ett spädbarn.

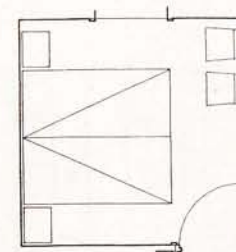
Sovrum 3 m x 3 m. Möblerat för 2 lekarn. Funk-
tioner: sömn + lek.

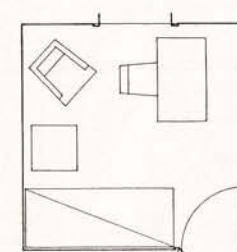
2 lekarn, sömn + lek.

2 skolbarn, sömn + läs-
och skrivarbete.

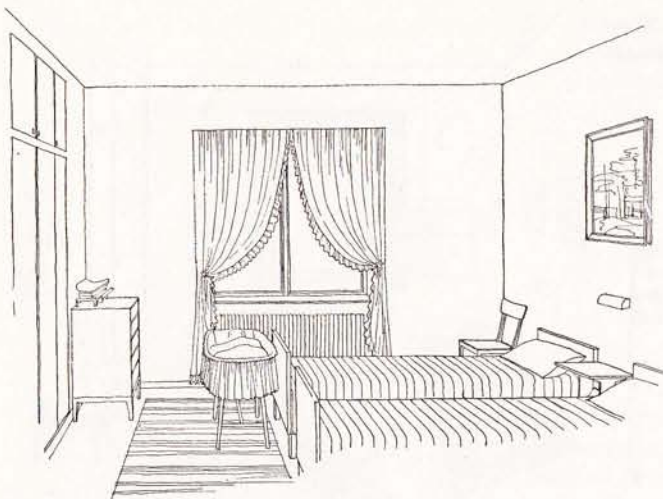
2 vuxna, sömn.

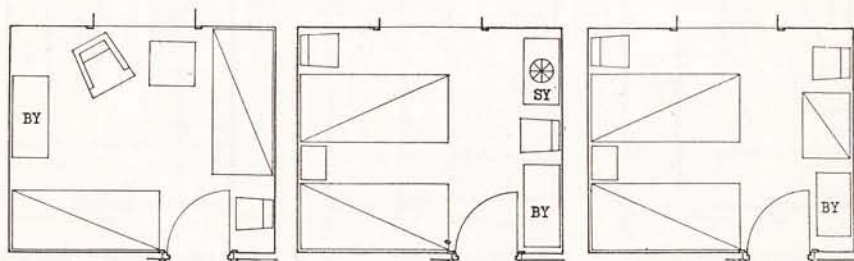
1 vuxen, sömn + läs- och
skrivarbete + umgänge.

Sovrum 3 m x 3 m 9 m²

Detta rum tjänar dels som ett rymligare sovrum för 1 person med plats för skrivarbete och umgänge, lämpligt som eget rum för äldre barn, dels som ett minimisovrum för 2 personer. Det visas här i tre exempel: möblerat för 2 lekarn, 2 skolbarn och 2 vuxna (föräldrar). I samtliga fall saknas förvaringsmöbel i rummet och bör, som på utställningen visas, förvaring av såväl gångkläder som underkläder ordnas i inbyggda förvaringsenheter, lämpligen placerade i mellanväggen mellan två rum (jfr sid. 61).

Sovrum 3,5 m × 3 m. Möblerat för 2 vuxna + 1 spädbarn.
Funktioner: sömn + barnvård.

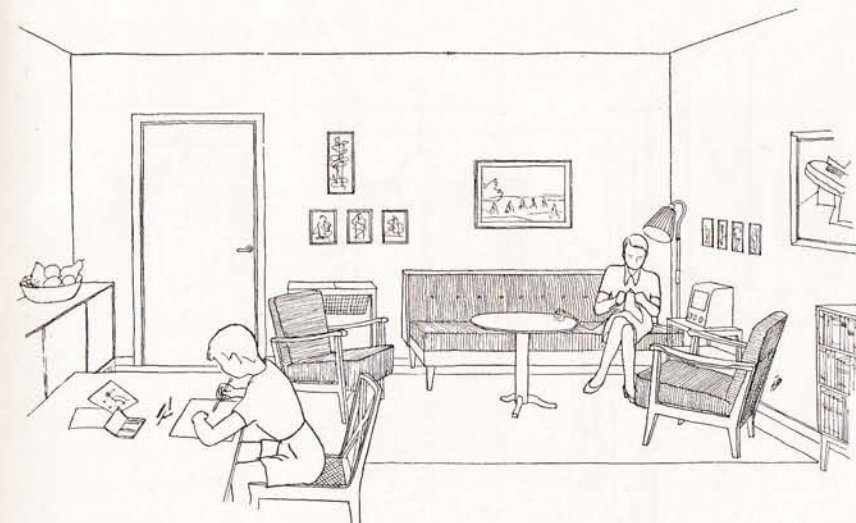
2 vuxna (barn), sömn +
umgänge.

2 vuxna (föräldrar), sömn
+ sömnad.

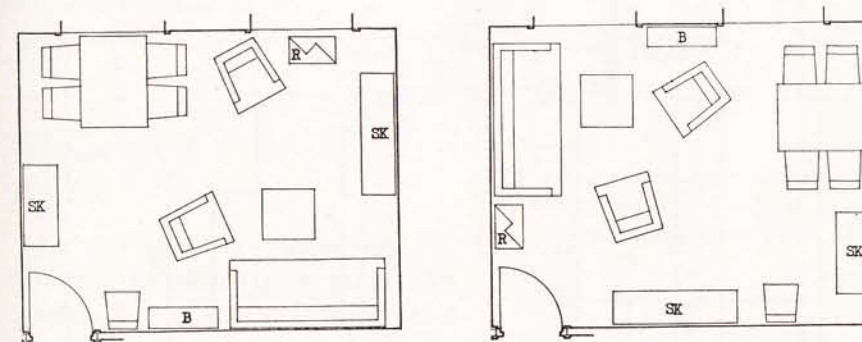
2 vuxna (föräldrar) + spädbarn,
sömn + barnvård.

Sovrum 3.5 m × 3 m 10.5 m²

Det största sovrummet i serien lämpar sig främst som föräldrasovrum med plats för sömnad och ger även utrymme åt ett spädbarn, i senare fallet med förvaringen ordnad i fast inredning. I övrigt upptar rummet samma möbleringsalternativ som föregående rum men med byrå eller liknande förvaringsmöbel, vilken alltså förutsätter att rumsytan ökas med 1,5 m².

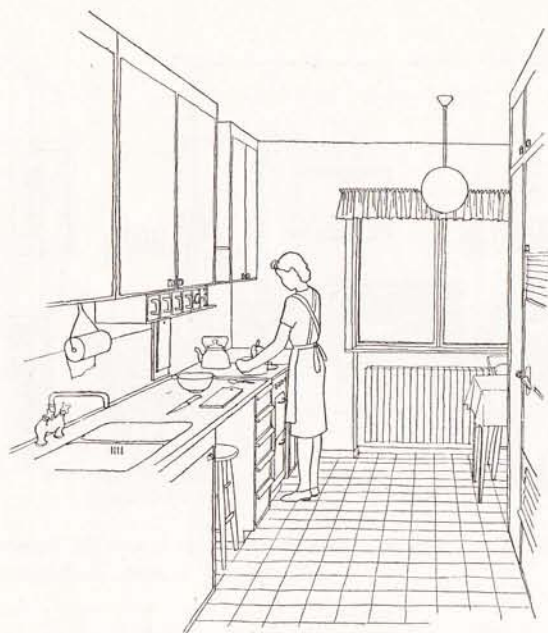

Vardagsrum 5 m × 4 m.

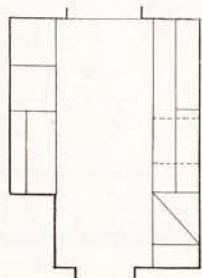

Vardagsrum 5 m × 4 m 20 m²

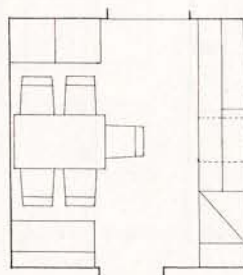
Vardagsrummet bör ge utrymme för familjens dagliga umgänge och för måltider, åtminstone vid festliga tillfällen och då man har gäster, det bör vidare innehålla möjligheter till åtminstone mera tillfälligt läs- och skrivarbete samt, om det är nödvändigt, två sovplatser. Det bör vara relativt stort — 20 m² är ett önskemål — men det kan dimensioneras på olika sätt. Planerna visa ett par olika möbleringsalternativ med samma möbелtyper men med olika placering.

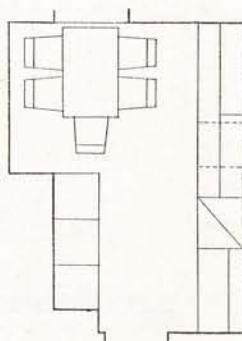
Kök med matplats
3,1 m × 4,1 m.

Kök utan matplats
2,5 m × 3,3 m, 7,7 m².

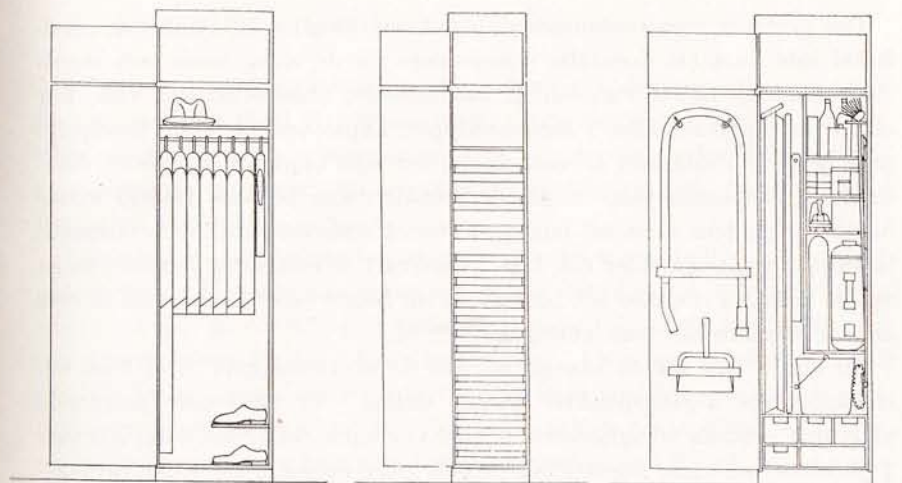
Kök med matplats
3,1 m × 3,3 m, 10,3 m².

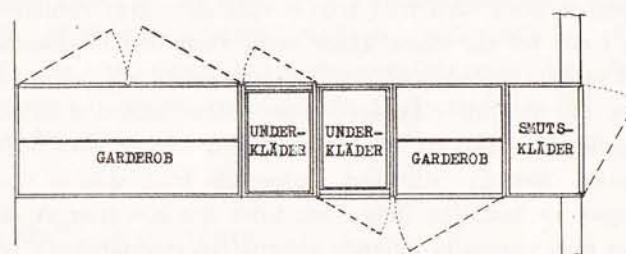
Kök med matplats
3,1 m × 4,1 m, 11,3 m².

Kök

Köket kan utformas med eller utan matplats. Det senare innebär stora fördelar men endast en obetydlig utökning av rumsytan. Kökets inredning är sammansatt av noggrant dimensionerade standardelement, men sammansättningen och placeringen av dessa kan variera, vilket ger stora variationsmöjligheter även för planlösningen.

Upptill t. v. garderobsenhet; i mitten skåp för underkläder eller linneskåp; t. h. städsåp.

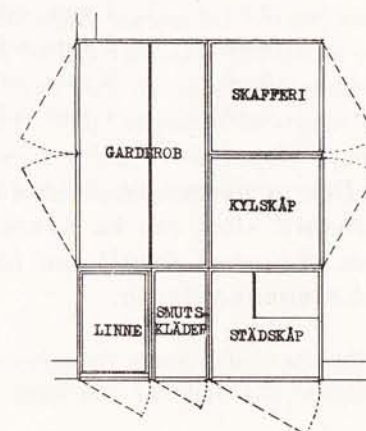
Förvarings- element

För varje person bör finnas en garderobsenhet för förvaring av gångkläder (räcker för 1 vuxen eller 2 barn) och ev. en skåpenhet för förvaring av underkläder (räcker för 2 vuxna).

Till varje lägenhet bör höra en ventilerad garderob för förvaring av sport- och arbetskläder, ett linneskåp, ett skåp för smutskläder och ett städsåp.

De flesta av dessa enheter ha samma djup, 60 cm, och kunna förenas till aggregat, t. ex. mellan 2 sovrum eller i vinkeln mellan köket och angränsande utrymmen.

Förvaringsaggregat, upptill mellan två sovrum, nedtill i vinkel mellan kök och angränsande rum.

Det problem, som bostadsutredningen uppställt för sig, omfattar emellertid inte bara att fastställa dimensioner för de olika rums- och inredningselement, varav bostaden är sammansatt, utan också att visa, hur de kunna sammanställas i lägenhetstyper, anpassade till olika familjetyperns behov. Problemet är med andra ord icke blott att fastslå en standard för elementen utan också för bostaden som helhet. Därvid måste hänsyn tagas icke blott till familjens storlek utan också till dess sammansättning i fråga om ålder och kön. Önskvärt är emellertid liksom i fråga om de enskilda rummen att bostaden i sin helhet skall kunna visa så stor anpassningsförmåga som möjligt.

En annan sak att ta hänsyn till äro de utrymmeskrav, som från bostadspolitiska utgångspunkter kunna ställas. Vi ha i det föregående mätt den svenska trångboddheten med två olika mått, dels efter normen 2 personer per rum, ingen i köket, dels efter normen, att även vardagsrummet skall vara fritt från sovplatser. Hur rimligt detta senare krav än i och för sig måste anses vara, visar den föregående framställningen, att svensk bostadspolitik tills vidare måste nöja sig med att söka förverkliga en utrymmesstandard, som svarar mot den förra normen. Det är emellertid önskvärt, att standarden senare kan höjas. Med utgångspunkt därifrån och med bortseende från sådana variationer, som betingas av familjen ifråga om ålder och kön eller av olika sovrumstyper, kan man uppställa följande alternativa standardkrav på familjebostadens storlek:

<i>Antal pers.</i>	<i>Sovplats i vard.rummet</i>	<i>Ej sovplats i vard.rummet</i>
2	1 rum och kök	2 rum och kök
3—4	2 rum och kök	3 rum och kök
5—6	3 rum och kök	4 rum och kök
7—8	4 rum och kök	5 rum och kök

Den utrymmesstandard vi skola sträva efter är icke en 2-rumsstandard eller ens en 3-rumsstandard utan en sådan standard, som ger varje familj den bostad, som svarar mot dess storlek och sammansättning.

KOLLEKTIVA ANORDNINGAR

Vi arbeta på att göra stadsbostaden större och disponera den rationellt för att hemlivet skall bli trivsammare. Men familjen lever sin vardagstillvaro inte bara inom lägenhetens fyra väggar utan också därutanför, i fastigheternas gemensamma utrymmen, på gatorna och lekplatserna, i butikerna och fritidslokalerna.

Det mindre bostadsområdet är en del av den stora staden. Arbetsplatsen är för de flesta vuxna belägen i affärs-, fabriks- och hamnområdena. Skolor, bibliotek, idrotts- och badanläggningar och större samlingslokaler äro gemensamma för flera bostadsområden. I stadens centrum ligga de för alla gemensamma stora institutionerna som stadshus, teatrar, högskolor, konserthus, museer m. m. Kommunikationerna mellan bostadsområdena och centrum måste vara bekväma, snabba och billiga, så att stadsbon å ena sidan skall kunna ha ett fredat och trivsamt hem och å andra sidan lätt kunna ta del av stadens stimulerande och varierande liv. Ett bostadsområde, där det bor något eller några tusentals människor, fungerar i många avseenden som en enhet för sig inom staden. Men det utgör samtidigt en del av den större enheten.

Barnens miljö skall göras rikare

Vid planläggningen av ett bostadsområde måste man bereda plats för barnens fria lek. Inom varje åldersgrupp tar sig aktiviteten olika former. För mindre barn behövs en inhägnad lekplats, där mödrar kunna lämna barnen under en lekledarinnas tillsyn. De större barnen behöva utrymme för grupplekar och idrott. I lekskolan få barnen verksamhetsmaterial och en trevligt organiserad kamratsamvaro. Där lära de sig självständighet, regelbundna vanor och social anpassning. När mödrarna ha arbete, utsträcker lekskolan till daghem, där barnen också få sina måltider och vilostunder. Den ger en lugn och hemlik miljö, där kamratsamvaro och avskildhet omväxla.

Hemarbetet bör underlättas

Många husmödrar ha förutom hemmet också ett annat arbete att sköta. För dem gäller det särskilt att pröva olika sätt att förenkla hushållssysslor.

Tvätten kan lämnas bort. En välskött tvättinrättning med snabb, ordentlig service behöver man ha tillgång till. Inlämningsställe för kemisk tvätt och pressning samt för lagning av kläder och linneförråd är av stor vikt.

Maten kan köpas färdig eller åtminstone väl förberedd. Någon butik i bostadens närhet bör tillhandahålla vällagade och förståndigt valda rätter. Telefonmottagning av order och hemsändning av varor från butikerna bör ske prompt och smidigt. En restaurang, där familjen då och då kan intaga sina måltider, är önskvärd.

Hemhjälp behövs i många familjer både med hemarbetande och förvärvsarbetande husmor. De heltidsanställda hembiträderna och barnsköterskorna, som bo hos familjen, bli dock allt sällsyntare i stadssamhällen. Vanligare är med hemassistenter, som ha egen bostad. En välutbildad och välbetald kår av hemassistenter behövs för att komplettera husmödrarnas hushållsinsatser.

Det är viktigt att det inom bostadsområdena finns trevliga lägenheter att hyra för hemassistenter. Likaså måste *förmedlingen* av den hemarbetande arbetskraften vara väl organiserad.

Ha grannarna gemensamma intressen

Fastän människorna i storstaden leva så tätt inpå varandra, äro de oftast ändå isolerade från varandra. Många sakna helt kontakter utanför den egna familjen och få på det sättet en trång och trist tillvaro. Särskilt de hemarbetande kvinnorna komma ofta att röra sig i en liten, instängd cirkel. Men isoleringen kan brytas, om det i grannskapet bildas mindre grupper, som samlas kring gemensamma intresseområden: ett studieämne, musik, gymnastik, idrott, en praktisk kurs, en hobby el. dyl.

Men för att det kollektiva livet skall kunna växa fram behövs det lokaler, som kunna hysa de olika sysselsättningarna. Det behövs också ledare, som kunna ta initiativ och bryta isoleringen och fundera ut vilka ämnen, som kunna samla intresset.

Gruppaktiviteten befördrar framväxten av demokratiska människor, som kunna samarbeta med andra och ta ett gemensamt ansvar för de stora, samhällseliga avgörandena.

DE MÖBLERADE LÄGENHETERNA

Hur kan man ordna sitt hem i de nya husen på Guldheden? För att visa detta har utställningen låtit heminredare av olika slag ställa i ordning ett antal lägenheter i fem bostadshus inom området. Dessa utställningshem avse i första hand att demonstrera de olika lägenhetstyper, som ingå i området, och hur dessa kunna utnyttjas för familjer av skiftande sammansättning och levnadsförhållanden.

Samtidigt får utställningen tillfälle att göra en uppvisning av de karakteristiska dragen i svensk inredningskonst av idag med särskild tonvikt på den moderna familjebostadens problem. Härigenom blir utställningen också en vägledning och en tankeställare för besökaren i den ständigt aktuella frågan hur man skall inreda sitt hem, så att det på bästa sätt fyller sina funktioner och motsvarar behoven hos dem som skola bo där.

En genomgång av utställningslägenheterna betyder ett besök i inte mindre än 33 hem. För att göra vandringen mera givande och mindre tröttande ha lägenheterna förts ihop i grupper motsvarande de olika bostadshusen, där varje grupp tagit upp ett speciellt tema till behandling.

I det stora uppbådet av möbleringsfirmor och inredningsfolk för iordningställandet av lägenheterna utgör det göteborgska inslaget av naturliga skäl en dominerande del. Karaktären av riksutställning med representanter från hela landet bland tillverkare och försäljare är dock klart markerad.

Icke minst ur Slöjdföreningens synpunkt är det glädjande att här utöver de beprövade och utställningsvana inredningsfirmorna en långt vidare krets av företagare kunnat beredas möjlighet att vittna om sina ambitioner och sina resurser att stå allmänheten till tjänst i dess strävan att — bo bättre.

Möbleringsplanerna till denna avdelning i skala 1:200.

Familjen som växer

En nygift familj flyttar in i en tvårumslägenhet och inreder denna så som önskedrömmar, ekonomi och den aktuella tillvaron diktera. Hur kommer nu denna inredning att passa i framtiden, när familjen vuxit och den kanske tvingas att utnyttja sin bostad på ett helt annat sätt än vad den från början tänkt sig? För alltför många familjer blir detta ett allvarligt problem, som endast löses med ekonomiska uppoffringar eller på bekostnad av trevnaden i hemmet.

De tre utställningslägenheterna i detta hus ha tagit upp detta problem till behandling. De vill visa vikten av att den första bosättningen göres med tanke på framtiden, så att den inte verkar hämmande på familjens utveckling utan smidigt kan anpassas efter de skiftande faserna i denna.

Besökaren lär känna en nygift familj i deras första hem och får se hur den utnyttjat sin tvårumslägenhet med ett begränsat men för dess omedelbara behov fullt tillräckligt möbelbestånd. Fördelarna av att inte skaffa sig alltför många möbler vid starten upptäcker man med önskvärd tydlighet i den andra lägenheten, där samma familj, som nu vuxit till tre personer, tänkes bo. Sovrummet har blivit mammans och den lilla dotterns rum och vardagsrummet har möblerats om i enlighet med sina nya uppgifter med bl. a. en sovplats för husefadern. Med en alltför »färdig» och konventionell möblering av det första hemmet hade denna omändring inte kunnat ske utan stora olägenheter.

Den första möbeluppsättningens vidare öden får man följa i ännu ett av familjens utvecklingsstadier. Den består nu av fem medlemmar och bebor en lägenhet om fyra rum och kök. Möblerna från det första hemmet finnas alltjämt kvar, men de ha delvis fått nya uppgifter. Flickan har nu ett eget rum, som bl. a. möblerats med pappans soffasäng och på liknande sätt ha småsyskonen fått övertaga möbler, som tidigare gjort tjänst på annat sätt, medan hemmet i övrigt kompletterats med nya i den mån som dess ändrade förhållanden motiverat.

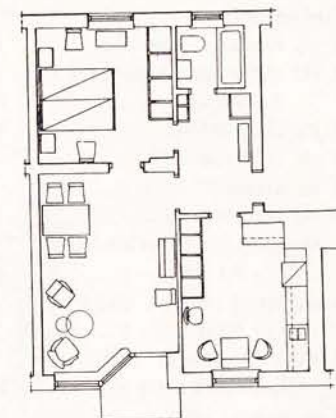
I möbelförteckningarna till den andra och tredje lägenheten har den grundstomme av möbler, som anskaffades till det första hemmet markerats med en stjärna.

LÄGENHET 1 a.

Lägenhetsyta: 55,5 m²

Utställare: Kooperativa Förbundet,
Stockholm.

Familjetyp: Nygift par.

Vardagsrum:

1 st. matbord 968—1	112:—
5 st. stolar klädda med tyg PA 3 blått 420—1	250:—
1 st. skåp 965—1	187:—
1 st. bokhylla 967—1	43:—
1 st. insats 37—L	25:—
1 st. bord 505—6	76:—
1 st. fåtölj »Astrid» klädd med tyg KIM 270—1	74:—
1 st. fåtölj »Saga» klädd med tyg PA 3 blått 316—1.....	168:—

Sovrum:

2 st. sängar 855—1	118:—
2 st. sängbord 320—1	64:—
1 st. toalettbord 600—6	125:—
2 st. stolar, klädda med tyg EM 2 grönt 415—1	68:—

Kök:

1 st. slagbord 551—1	33:—
2 st. stolar 440—1	39:—
1 st. husmodersstol 471	27:—

Summa Kr. 1.409:—

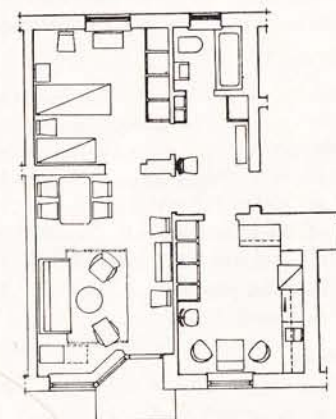
Tapeter: A.-B. Durotapet

LÄGENHET 1 b.

Lägenhetsyta: 55,5 m²

Utställare: Kooperativa Förbundet,
Stockholm.

Familjetyp: Samma familj som i 1 a
med dotter i lekåldern.

Vardagsrum:

*1 st. matbord 968—1	112:—
*6 st. stolar, klädda med tyg PA 3 blått 420—1	300:—
*1 st. skåp 965—1	187:—
*1 st. bokhylla 967—1	43:—
*1 st. insats 37—L	25:—
*1 st. bord 505—6	76:—
1 st. soffa »Gudrun» klädd med tyg PA 1 277—1	334:—
*1 st. fåtölj »Astrid» klädd med tyg KIM 270—1	74:—
*1 st. fåtölj »Saga» klädd med tyg PA 3 blått 316—1 ...	168:—
1 st. sybord 900—6	127:—

Sovrum:

*1 st. säng 855—1	59:—
-------------------------	------

*1 st. sängbord 320—1	32:—
*1 st. toalettbord 600—6	125:—
1 st. säng »Trapp»	30:—
*2 st. stolar, klädda med tyg EM 2 grönt 415—1	68:—

Kök:

*1 st. slagbord 551—1	33:—
2 st. stolar 400—1	36:—
*1 st. husmodersstol 471	27:—

Käprrum:

*4 st. stolar, klädda med tyg PA 1 rött 235—1	102:—
Summa Kr. 1.958:—	

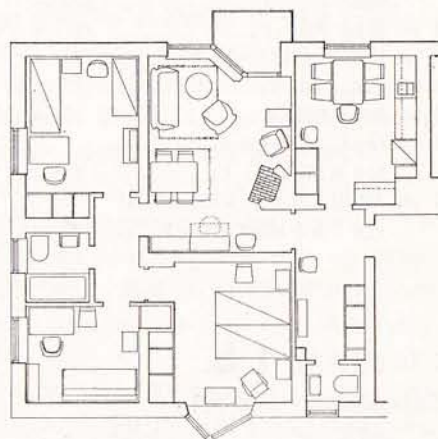
Tapeter: A.-B. Durotapet

LÄGENHET 1 c.

Lägenhetsyta: 80 m²

Utställare: Kooperativa Förbundet, Stockholm.

Familjetyp: Familjen med en dotter och en son i skolåldern samt en son i lekåldern.

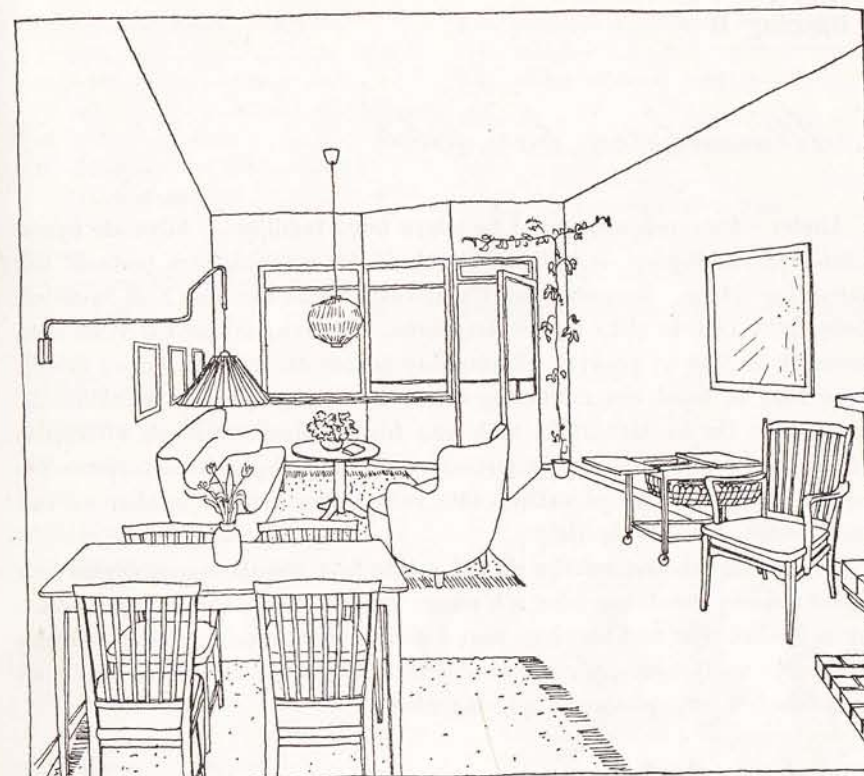

Vardagsrum:

*1 st. matbord 968—1	112:—	1 st. skåp 965—1	187:—
*4 st. stolar 420—1	192:—	*1 st. insats 37—L	25:—
1 st. karmstol 421—1	83:—	1 st. sybord 900—6	127:—
1 st. stol 440—1	19:50	1 st. pelarbord 505—6	76:—
1 st. skåp 966—1	227:—	1 st. soffa »Svea» 272—1	286:—
1 st. insats 37—F	16:50	1 st. fåtölj »Svea»	163:—
		2 st. bokhyllor 967—1	86:—

Sovrum:

2 st. sängar 800—6	284:—	*1 st. toalettbord 600—6	125:—
2 st. sängbord 1—6	58:—	*1 st. stol 415—1	34:—
		*1 st. fåtölj 270—1	74:—

Pojktrum:

*1 st. säng 855—1	59:—
1 st. säng »Trapp»	30:—
*1 st. sängbord 320—1	32:—
*1 st. stol 440—1	19:50
1 st. karmstol 441—1	43:—
1 st. läxbord 969—1	46:—
1 st. lekskåp 54—1	63:—
1 st. väggbokhylla 35—F—1 ..	23:—

Flicktrum:

1 st. bäddsoffa 277—1	323:—
1 st. sängbord 320—1	32:—
1 st. stol, 415—1	34:—
1 st. bokhylla 931—1	67:—

1 st. bord 907—E—1	102:—
1 st. hurts 310—1	118:—
1 st. karmstol 444—1	38:—

Kök:

1 st. bord 975—F—1	68:—
4 st. pinnstolar 443—1	58:—
1 st. barnstol 31—A	16:—
*1 st. husmodersstol 471	27:—

Käprrum:

4 st. stolar 235—1	100:—
Summa Kr. 3.473:50	

Tapeter: A.-B. Durotapet

Allmänheten har ordet

Under våren och sommaren ha några unga familjer — blivande hyresgäster på Guldheden — träffats då och då för att diskutera bostads- och inredningsfrågor. Som underlag för diskussionerna har man haft områdets bebyggelse och de olika lägenhetstyperna. De synpunkter till vilka man kommit ha fått en praktisk tillämpning genom att var och en av familjerna fått ta hand om möbleringen och inredningen av en utställningslägenhet. De ha fått välja möblerna bland fabrikernas och affärernas varubestånd och kunnat komplettera dessa med egna inventarier. Tapeter och textilier ha på samma sätt valts under kritiska studier av vad marknaden har att bjuda.

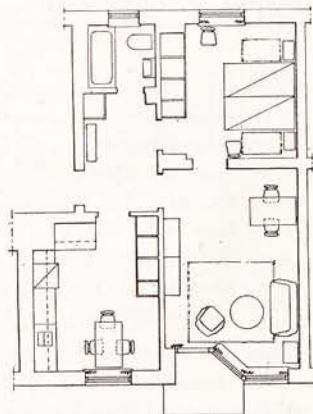
De fyra lägenheterna skilja sig i så måtto från utställningens övriga som bakom deras inredning icke stå några professionella inredningsexperten utan istället den fackkunskap som i större eller mindre grad återfinnes hos varje medborgare, för vilken det egna hemmets utrustning blivit en betydelsefull och spännande angelägenhet.

LÄGENHET 1 d.

Lägenhetsyta: 55,5 m²

Arrangör: Herr Pär-Odd Are och
fröken Margit Andersson.

Familjetyp: Nygift par.

Vardagsrum:

1 st. matbord »Triva» 21	126:—
2 st. stolar »Triva» 31, exkl. tyg	65:—

1 st. förvaringsmöbel — J. O.

Carlsson —	244:—
1 st. bokhylla — J. O. Carlsson	102:50

1 st. soffa »Jämtland» — Dux — exkl. tyg	285:—
1 st. fåtölj »C 1» — Dux — exkl. tyg	125:—
1 st. soffbord — Boet —	85:—
1 st. serveringsbord 128 — Näs- sjö Stolfabrik —	40:—

Sovrum:

2 st. sängar 303 — Näs- sjö Stolfabrik —	192:—
---	-------

2 st. sängbord 6 — Näs- sjö Stolfabrik	64:—
2 st. stolar »Triva», exkl. tyg	65:—

Kök:

3 st. windsorstolar 26 — Näs- sjö Stolfabrik	37:50
1 st. köksmatbord 153 — Näs- sjö Stolfabrik —	32:—

Tapeter: A.-B. Durotapet

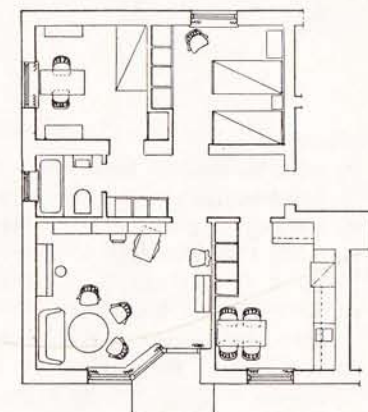
Armatur: Böhlmarks och Belysningstjänst

LÄGENHET 1 e.

Lägenhetsyta: 63,5 m²

Arrangör: Herr och Fru Bertil Is-
berg.

Familjetyp: Föräldrar med son i
skolåldern.

Vardagsrum:

1 st. soffa — Nordiska Kompa- niet —	313:—
1 st. runt bord — J. O. Carls- son —	290:—
3 st. väggbokhyllor »Triva» 16.2	123:—
1 st. piano	
1 st. sekretär gammal	
4 st. karmstolar — Herman Meeths — exkl. målning	172:—
1 st. stol gammal	
1 st. vilstol — Bruno Mathsson	450:—

2 st. stolar »Åland» Carl Malm- sten	72:—
---	------

Pojkrum:

1 st. säng 231 — Harald Fri- berg —	124:—
1 st. väggbokhylla »Triva» 16.1	48:—
1 st. skrivbord 323 — Näs- sjö Stolfabrik —	72:—
2 st. stolar »Åland» — Carl Malmsten —	72:—

Kök:

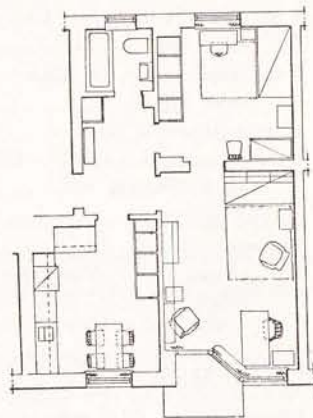
1 st. bord	
4 st. stolar »Åland» — Carl Malmsten —	152:—

Armatur: Le Klint och Böhlmarks

LÄGENHET 1 f.

Lägenhetsyta: 55,5 m²

Arrangör: Herr och Fru S. E. Andersson.

Familjetyp: Föräldrar med dotter i lek-
åldern.

Vardagsrum:

1 st. soffa, stomme — Sam-	
köpsföreningen —	79:—
1 st. soffbord — Boet —	84:—
1 st. fåtölj 1 — Wilhelm	
Knoll — exkl. tyg	176:—
1 st. fåtölj 4277 — Knut	
Lindquist — exkl. tyg ...	105:—
1 st. skrivbord — Herman	
Meeths —	265:—
1 st. skrivstol — Herman	
Meeths —	85:—
1 st. satsbord 463 — Boet — .	126:50
2 st. bokhyllor — Johanne-	
borgs Möbelfabrik —	160:—

1 st. bokhylla — Johanne-

borgs Möbelfabrik — 125:—

Sovrum:

1 st. säng — Samköpsföre-	
ningen —	160:—
1 st. barnsäng — Harald Fri-	
berg —	32:25
1 st. barnstol — Ferd. Lund-	
quist —	14:25

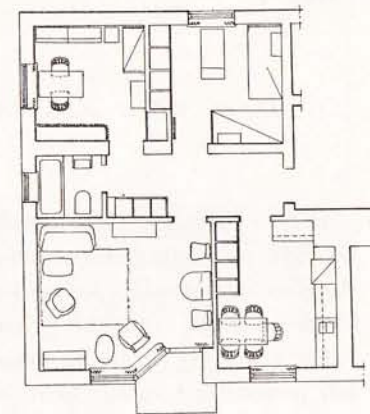
Tapeter: A.-B. Durotapet

Armatyr: Böhlmarks och Le Klint

LÄGENHET 1 g.

Lägenhetsyta: 63,5 m²

Arrangör: Herr och Fru A. Lundén.

Familjetyp: Föräldrar med en dotter
i skolåldern och en dotter i lekåldern.

Vardagsrum:

1 st. soffa — Dux — exkl.	
tyg	379:—
1 st. fåtölj »Öland» — Dux —	
exkl. tyg	190:—
1 st. fåtölj 3487 — Knut	
Lindqvist — exkl. tyg ...	136:—
1 st. sekretär — Sävedalens	
Möbelaffär —	245:—
1 st. pelarbord gammalt	
2 st. stolar 296 — Nässjö Stol-	
fabrik —	43:50
1 st. slagbord — Herman	
Meeths —	112:—

Sovrum:

1 st. symaskin — Singer —	463:—
2 st. sängar — Dux —	329:—

Flickrum:

1 st. skåpsäng — Ferd. Lund-	
quist —	145:—
1 st. läxbord — K. F. —	34:—
1 st. skåp med överdel — K.	
F. —	144:—
1 st. barnsäng 306 — Harald	
Friberg —	61:75
2 st. windsorstolar — Nässjö	
Stolfabrik —	25:—

Tapeter: Göteborgs Tapetfabrik.

Armatyr: Asea, Le Klint och Böhlmarks.

... men blir det inte enformigt

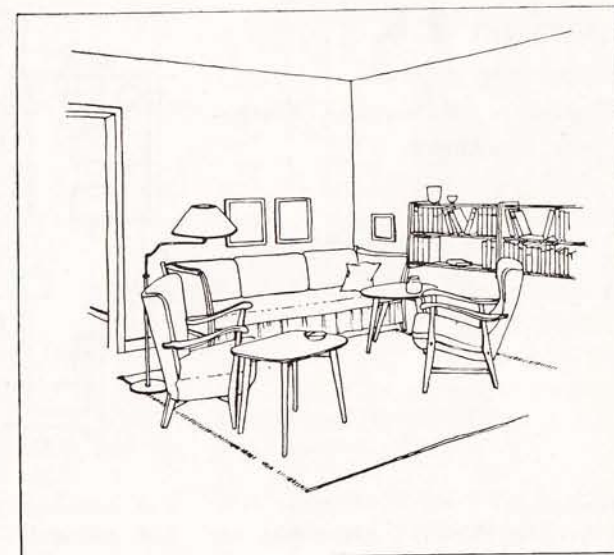
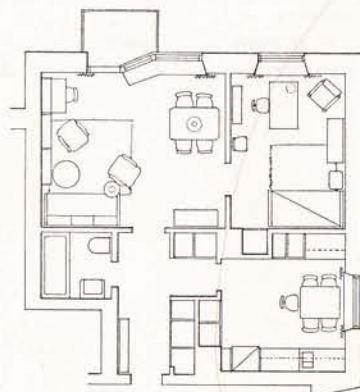
Det är sannolikt att allmänheten inför utvecklingstendenserna inom bostads- och bohagsområdet litet betänksamt frågat sig om inte all denna standardisering måste leda till en föga önskvärd enformighet och tråkighet för de enskilda hemmens vidkommande.

För att ge ett tillspetsat exempel på hur rika möjligheter till individuellt och personligt formade hem, som en standardisering i ordets riktiga bemärkelse erbjuder, visar utställningen här tre lägenheter av samma storlek, som möblerats med samma möbeltyper eller möbelement. De tre hemmen ha alltså inretts med ett fullkomligt likartat möbelbestånd — endast en möbelpjäsa har fått utbytas i resp. möbleringsschema. Vilken denna är blir måhända ett litet extra detektivarbete att upptäcka för besökaren, som också får avgöra i vad mån de tre lägenheterna präglas av en påtaglig uniformitet. Det olika intryck som de ev. inge, beror i varje fall helt på möblernas placering och användning, på färgerna och prydnadsföremålen.

LÄGENHET 2 a.

Lägenhetsyta: 58 m²

Utställare: AB Nordiska Kompaniet,
Stockholm.

Vardagsrum:

5 st. stolar Triva 31 ...	162:50	exkl. tyg
1 st. fåtölj, Triva 31.1	94:50	» »
1 st. » Triva ex. 73	112:—	
1 st. säng, Triva 169		
inkl. resårbotten och ryggkuddar	259:—	
1 st. matbord, Triva 21	126:—	
1 st. bord, Triva 23.1	29:50	
1 st. » Triva 23.2	42:—	
1 st. bord, Triva 20.2	75:—	
2 st. vägghyllor, Triva 16.2	82:—	
1 st. väggsekr., Triva ex. 70	86:—	

Sovrum:

1 st. stol, Triva 31	32:50	exkl. tyg
1 st. arbetsstol	43:—	exkl. tyg

1 st. safaristol	58:—	inkl. tyg
1 st. säng, Triva 169 ..	277:—	
1 st. sängbord, Triva ex. 71	52:—	
1 st. arbetsbord, Triva ex. 72	115:—	
1 st. bokhylla, Triva 16.5	83:—	
1 st. skåp, Triva 11.1	214:—	

Kök:

4 st. stolar, Triva 30.1	88:—
1 st. arbetsstol	35:—
1 st. bord, med Trivax-skiva	75:—

Möbler: »Triva-Bygg»-serien.

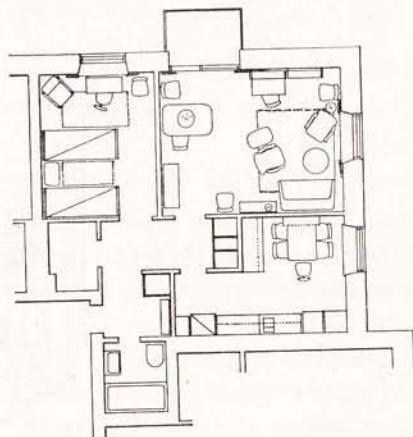
Textilier: NK:s Textilkammare.

Armatur: NK:s Belysningsavdelning.

LÄGENHET 2 b.

Lägenhetsyta: 56,5 m²

Utställare: AB Nordiska Kompaniet, Stockholm.

Vardagsrum:

5 st. stolar, Triva 31 .. 162:50 exkl. tyg

1 st. fåtölj, Triva 31.1 94:50 » »

1 st. fåtölj, Triva ex.

73 112:—

1 st. soffa, Triva 248 .. 313:—

1 st. matbord, Triva

21 126:—

1 st. bord, Triva 23.1 34:—

1 st. bord, Triva 23.2 49:—

1 st. vägghylla, Triva

16.1 48:—

1 st. väggsekr., Triva

ex. 70 93:—

1 st. bokhylla, Triva

16.5 66:—

1 st. skåp, Triva 11.7 260:—

Sovrum:

1 st. stol, Triva 31 32:50 exkl. tyg

1 st. arbetsstol, Triva 43:— exkl. tyg

1 st. safaristol 58:— inkl. »

2 st. sängar, Triva 169 276:—

1 st. sängbord, Triva

ex. 71 52:—

1 st. bord, Triva 20.2 75:—

Kök:

4 st. stolar, Triva 30.1 88:—

1 st. arbetsstol 35:—

1 st. bord med Trivax-

skiva 75:—

1 st. vägghylla, Triva

16.1 48:—

Möbler: »Triva-Bygg»-serien.

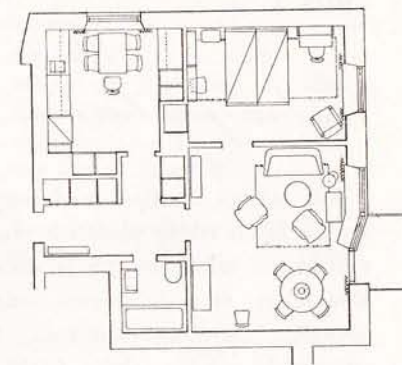
Textilier: NK:s Textilkammare.

Armatur: NK:s Belysningsavdelning.

LÄGENHET 2 c.

Lägenhetsyta: 58 m²

Utställare: AB Nordiska Kompaniet, Stockholm.

Vardagsrum:

5 st. stolar, Triva 31 .. 162:50 exkl. tyg

1 st. fåtölj, Triva 31.1 94:50 » »

1 st. » Triva ex.

73 112:—

1 st. soffa, Triva 248 313:—

1 st. matbord, Triva

ex. 69 148:—

1 st. bord, Triva 23.1 31:50

1 st. » Triva 23.2 46:—

1 st. » Triva 20.1 37:—

1 st. bokhylla, Triva

16.5 83:—

1 st. skåp, Triva 11.8 267:—

Sovrum:

1 st. stol, Triva 31 32:50 exkl. tyg

1 st. arbetsstol, Triva 43:— » »

1 st. safaristol 58:— inkl. »

2 st. sängar, Triva 169 276:—

1 st. sängbord, Triva

ex. 71 52:—

2 st. vägghyllor, Triva

16.2 82:—

1 st. väggsekr., Triva

ex. 70 86:—

Kök:

4 st. stolar, Triva 30.1 88:—

1 st. arbetsstol 35:—

1 st. bord med Trivax-

skiva 75:—

Möbler: »Triva-Bygg»-serien.

Textilier: NK:s Textilkammare.

Armatur: NK:s Belysningsavdelning.

Ordna för barnen

För många familjer med barn är det stora problemet hur dessa skall kunna få en riktig plats i hemmet för sin egen tillvaro. Det är givetvis viktigt att också de små få sin särskilda del av hemmet för sin sömn och sina lekar, men de största svårigheterna uppstå kanske först efter den egentliga »barnkammartiden». Skolbarnens och de halvvuxnas krav på en avskild vrå för arbete, fritidssysselsättningar och kamratbesök bli ofta mycket svårare att tillgodose. Men att »ordna för barnen» betyder inte bara att skapa särskilda rum för dem. Hela hemmet måste göras tillgängligt för dem till fromma för ett gott och stimulerande familjeliv. Det ställer fordringar på själva möbleringen, som skall ge mångsidigt användbara samlingsplatser, liksom på möbeltyperna, som icke få vara alltför ömtåliga.

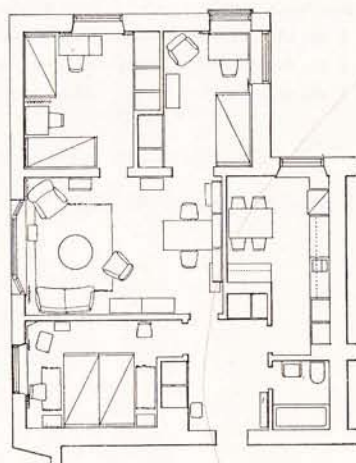
De fyra utställningshem, som här visas, utgå alla från en relativt begränsad lägenhetsyta, som emellertid utnyttjats så att man åstadkommit tre avskilda sovrum jämte kök och vardagsrum. De ha alla inretts med tanke på familjer med barn och deras individuella och gemensamma tillvaro i hemmet.

LÄGENHET 3 a.

Lägenhetsyta: 77 m²

Utställare: Madrass-Fabriken DUX AB, Malmö.

Familjetyp: Föräldrar med en son och två döttrar i skolåldern.

Föräldrarnas sovrum:

2 st. sängar »Elit» — Dux —	
à 464:80	929:60
2 st.ängbord — Dux —	
à 105:—	210:—
2 st. stolar — Nässjö Stolfabrik 290 —	60:—
1 st. taburett — Dux —	50:—
1 st. toalettskåp —	52:—

Vardagsrum:

1 st. soffa »Tete» — Dux —	225:—
1 st. soffbord — J. O. Carlsson —	128:—
1 st. fåtölj »Tete» — Dux —	125:—
1 st. öronlappsfåtölj — Dux —	230:—
1 st. fåtölj »Trix» — Dux —	115:—
2 st. förvaringsskåp »Ronda» à 352:—	704:—
1 st. satsbord — Svenska Möbelfabrikerna	86:—
1 st. bord —	112:—
1 st. förvaringsskåp — J. O. Carlsson, Vetlanda —	248:—
2 st. karmstolar — Dux —	240:—
3 st. väggbokhyllor —	123:—

Flickornas rum:

2 st. sängar — Dux —	366:—
1 st. bord —	75:—
2 st. stolar nr 290 — Nässjö Stolfabrik —	60:—
1 st. arbetsbord Samköpsföreningen	49:50

Sonens rum:

1 st. förvaringsskåp med skåpsinsats och bokhylla —	246:50
1 st. fåtölj »Trix» — Dux —	115:—
1 st. ottoman 142 — Dux —	245:—
1 st. stol 290 — Nässjö Stolfabrik —	30:—
1 st. arbetsbord — Nässjö Stolfabrik	60:—

Kök:

4 st. stolar 290 — Nässjö Stolfabrik —	120:—
1 st. matbord med utdragsskivor —	
1 st. husmodersstol — Nässjö Stolfabrik —	35:—
1 st. serveringsvagn	20:50
1 st. hylla	5:50

Tambur:

1 st. hallskåp —	27:—
1 st. taburett — Dux —	50:—
1 st. spegel	

Armatur:

Asea, Stockholm.

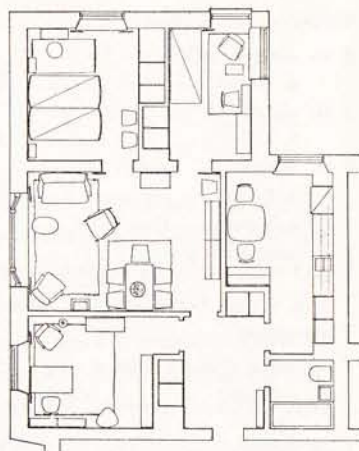
Gardintyger:

A.-B. Heyman & Olesen, Stockholm.

Mattor:

Tabergs Yllefabriks A.-B., Smålands Taberg.

LÄGENHET 3 b.

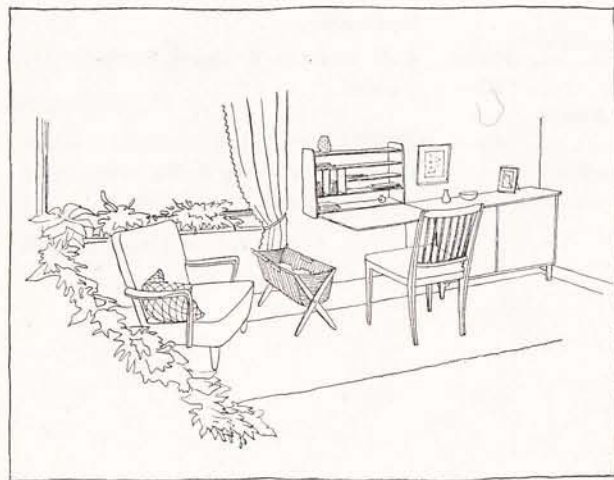
Lägenhetsyta: 77 m²Utställare: Möbelbranschens Samköps-
förening u. p. a., Göteborg.Familjetyp: Föräldrar med son och dotter
i skolåldern.

Pojkrum:

1 st. sängskåp VE 48, exkl. tyg	164:—	1 st. soffa	326:—
1 st. bord BA 71	48:—	6 st. stolar SB 79, exkl. tyg	
1 st. väggbokhylla FA 74	46:—	och stoppning	198:—
1 st. pinnstol SB 84		1 st. tevagn	36:—
1 st. pojkskrivbord PF 29 ...	49:50	1 st. fätölj »Medelpad», exkl. tyg	225:—
1 st. karmstol SB 82 exkl. tyg		1 st. soffbord med almskiva BA	
och stoppning	59:—	69	48:—
1 st. skåp FD 80	185:—	1 st. tevagn BA 13	36:—

Vardagsrum:

1 st. matbord BC 65	102:—	1 st. skåp FD 16	180:—
		3 st. hyllor FA 86	140:—

Sovrum:

2 st. sängar VA	320:—	1 st. sekretär klaff FC 75	68:—
1 st. toalettklaff FE 76	76:—	1 st. väggbokhylla	46:—
2 st. stolar SB 78 exkl. tyg			
och stoppning	66:—		

Flickrum:

Sängstomme VA 88	79:—
1 st. fätölj Dux B 4, exkl. tyg	125:—
1 st. stol SB 77, exkl. tyg och	
stoppning	33:—

Kök:

1 st. matbord BC 60	44:—
2 st. pinnstolar SB 84	

Tapeter: A.-B. Durotapet och Kalmar
Tapetfabrik.

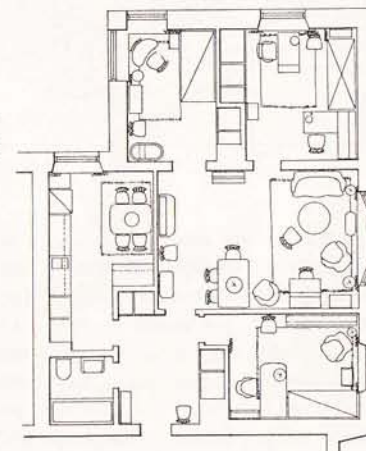
Armatur: Belysningstjänst, Göteborg.

Textilier: Elsa Gullberg.

LÄGENHET 3 c.

Lägenhetsyta: 77 m²

Utställare: AB Carl Malmsten, Stockholm.

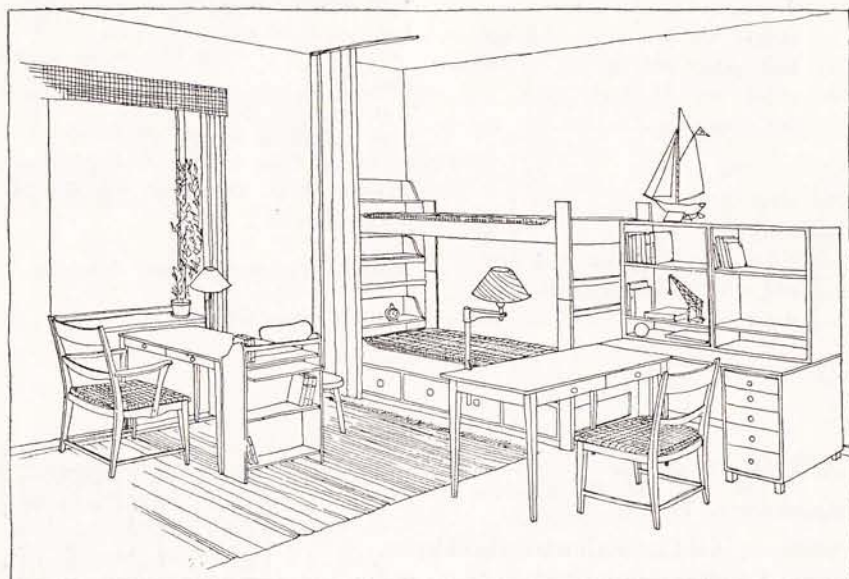
Familjetyp: Föräldrar med två söner i
skolåldern och ett spädbarn.

Vardagsrum:

Soffa »Gävle», exkl. tyg	475:—	Tevagn	85:—
Tyg till d:o, per meter	28:—	Serveringsbord	290:—
Fätölj »Värend»	260:—	Bokskåp med hylla	170:—
Tyg till d:o per meter	28:—	Stol »Erik-Gustaf»	350:—
Bord, runt	200:—	Tyg till d:o	36:—
Bokbord	85:—	Golvstake	53:—
Pallbord »Berg»	30:—	Hisslampa	62:60
Sekretärskåp »Strindberg»	430:—	Skärm till golvstake	17:—
Matbord »Lillsalen»	165:—		
Stol »Vadstena»	88:—		
Tyg till d:o per meter	26:—		

Herrns rum:

Fätölj »August» överstoppad,	
exkl. tyg	365:—

Tyg till d:o, per meter	24:—	Stol »Guldheden»	88:—
Bokhylla »11 familjer»	265:—	Tyg till d:o, pr meter	36:—
Soffsäng »Studiehörnan»	140:—	Nattbord »Nya Siv»	60:—
Sängöverkast, per meter	42:—	Golvampa	82:45
Dynor, exkl. tyg	60:—	Säng'ampa	30:45
Brickbord	60:—		
Skrivbord	90:—		
Hurts	175:—	<i>Pojkarnas rum:</i>	
Stol »Guldheden», exkl. tyg ...	88:—	Skrivbord	145:—
Tyg till d:o, per meter	26:—	Skärm	17:—
Skrivstol »Högben», exkl. tyg	220:—	Säng »Ungdomsgården»	235:—
Tyg till d:o, per meter	29:—	Sängöverkast pr m.	32:—
Bokhylla »Studiehörnan»	130:—	Sängvägghylla	15:—
Golvstake, alm, exkl. skärm ...	57:—	Vägghylla	85:—
Skärm till d:o	17:—	Karmstol »Berglund», exkl. tyg	130:—
Sänglampa	30:45	Tyg till d:o per meter	28:—
		Stol »Berglund», exkl. tyg	65:—
<i>Fruens rum:</i>		Tyg till d:o, per meter	28:—
Säng »Guldheden»	310:—	Stol »Höga stolpe»	42:—
Sängöverkast, per meter	30:—	Pall »Hadar»	18:50
Skötbodyrå	145:—	Hurts med skiva	165:—
Babykord med underrede	80:—	Bokhylla	52:—

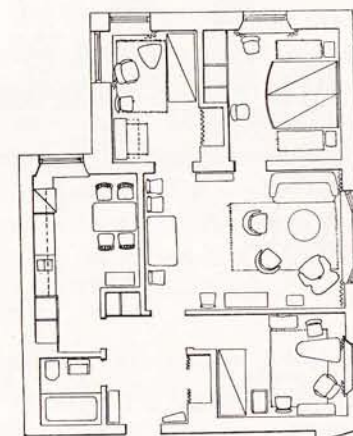
<i>Kök:</i>		Hisslampa	45:—
Stol »Öland» grönmålad björk	18:—	Trasmatta	125:—
Bord »Åland» oljad björk	98:—	Gardin, per meter	5:50

LÄGENHET 3 d.

Lägenhetsyta: 77 m²

Utställare: AB Boet, Göteborg.

Familjetyp: Föräldrar med vuxen dotter och son i skolåldern.

Vardagsrum:

1 st. soffa exkl. tyg	396:—
2 st. fåtöljer, exkl. tyg	536:—
1 st. öronlappsfaölj exkl. tyg	332:—
1 st. soffbord	268:—
1 st. radiobord	112:50
1 st. bokhylla	210:—
1 st. matbord	180:—
4 st. stolar exkl. tyg	288:—
1 st. skåp	585:—
1 st. ryamatta	839:—
Gardiner Natt och Dag à 17:90	
per m.	

Sovrum:

2 st. sängar à 222:50	445:—
2 st. resårnadrasser och	
2 st. tageladrasser	630:—
2 st. sängbord à kr. 90:—	180:—
2 st. stolar, inkl. tyg	157:—

2 st. »Foxterriermattor» à kr.

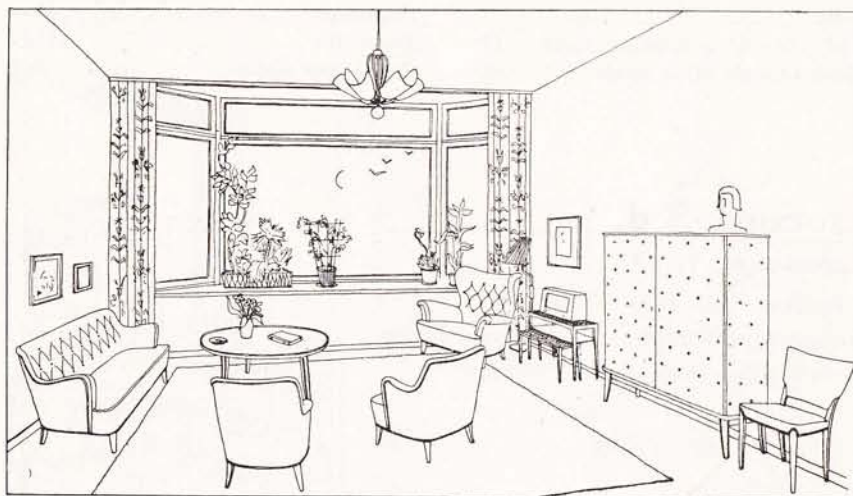
70:—	140:—
------------	-------

Sonens rum:

1 st. säng	268:—
1 st. rullbord	110:—
1 st. skrivbord	285:—
1 st. stol inkl. tyg	58:—
1 st. karmfåtölj inkl. tyg	168:—
1 st. bokhylla	86:—
1 st. byrå	230:—
1 st. spegel	115:—
1 st. matta	210:—
Gardiner »Löven» à kr. 6:25 per m.	

Dotterns rum:

1 st. ottoman	268:—
1 st. bord	153:—
1 st. fåtölj, inkl. tyg	109:50
1 st. stol, inkl. tyg	81:25
1 st. sekretärbyrå	420:—

1 st. matta 116:50
Gardiner »Vallmo» à kr. 11:25
per m.

Tamburen:

1 st. konsolhylla 48:—
1 st. spegel 98:—

Kök:

1 st. matbord 84:—
4 st. stolar à 19:— 76:—
1 st. tevagn 48:—

Tapeter: Norrköpings Tapetfabrik och
Göteborgs Tapetfabrik.

Arbete och sällskapsliv

Behovet av särskilda utrymmen och möbler för skriv- och läsarbete liksom omfattningen och utformningen av den del av hemmet som skall kunna mottaga gäster sammanhänger med de boendes sysselsättningar och vanor. För familjer där någon av makarna eller bägge har sitt förvärvsarbete helt eller delvis förlagt till hemmet är det av betydelse att goda och ostörda arbetsplatser kunna anordnas. Utformningen av dessa måste givetvis bli helt beroende av arbetets art. Utöver sådana arbetsplatser, där utrustningen i första hand måste omfatta ett arbetsbord och förvaringsmöjligheter för böcker eller annat arbetsmaterial, är det ett önskemål för varje hem att lämpligt utrymme för husmoderns sömnad och liknande arbete kan åstadkommas.

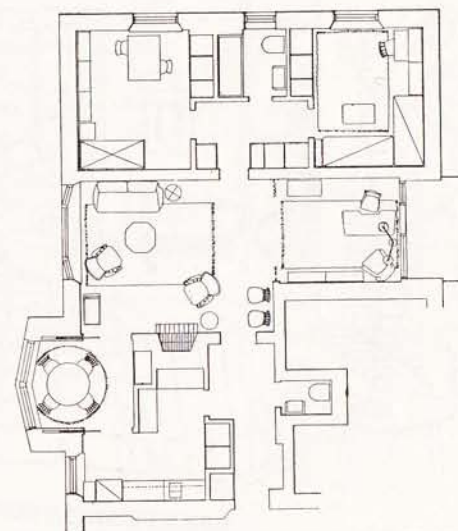
De sex lägenheterna i detta hus, av vilka några representera områdets största lägenhetstyper, ha möblerats med hänsyn till det speciella behovet av arbetsplatser hos familjer med hemarbete av olika slag. I anslutning till lägenheternas karaktär har det varit naturligt att i programmet för inredningarna även inrymma behovet av ett större utrymme för sällskapsliv än i övriga utställningslägenheter.

LÄGENHET 4 a.

Lägenhetsyta: 91 m²

Utställare: AB Herman
Meeths, Göteborg.

Familjetyp: Föräldrar med
två söner i skolåldern.

Vardagsrum:

1 st. soffa exkl. tyg.....	421:—
2 st. fåtöljer exkl. tyg.....	710:—
1 st. soffbord	325:—
1 st. tevagn	176:—
1 st. rökboard	60:—
2 st. stolar	130:—

Matrum:

1 st. matbord.....	420:—
4 st. stolar, exkl. tyg	260:—

Arbetsrum:

1 st. skrivbord	425:—
1 st. skrivstol.....	130:—
1 st. fåtölj, exkl. tyg	225:—
1 st. bokhylla	240:—
1 st. skåp	670:—

Sovrum:

1 st. hurts	195:—
-------------------	-------

2 st. sängar, Dux-Epeda, exkl.

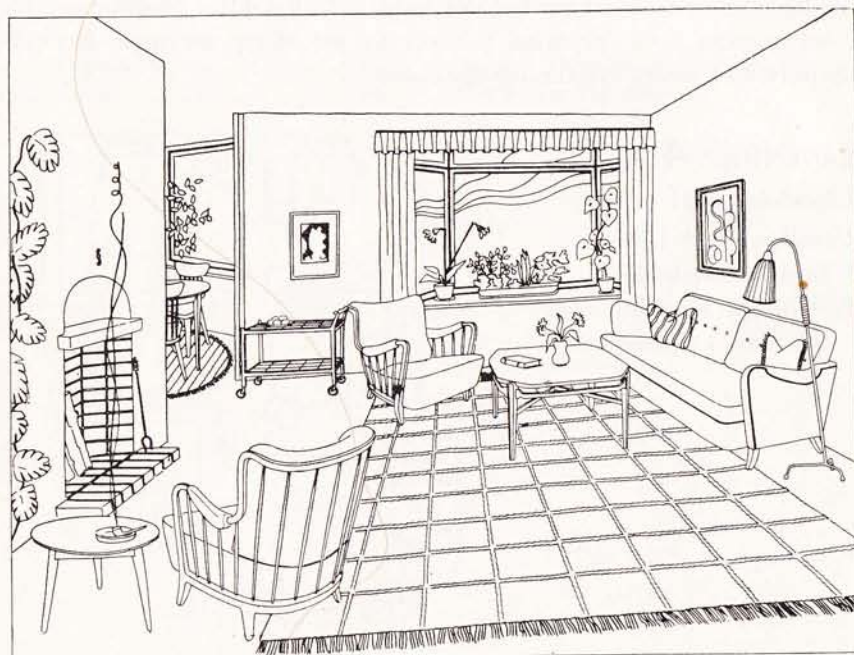
klädsel och madrasser	380:—
1 st. sekretärbyrå	615:—
1 st. skåp	450:—
1 st. stol, exkl. tyg	85:—
1 st. soffbord	155:—

Pojkrum:

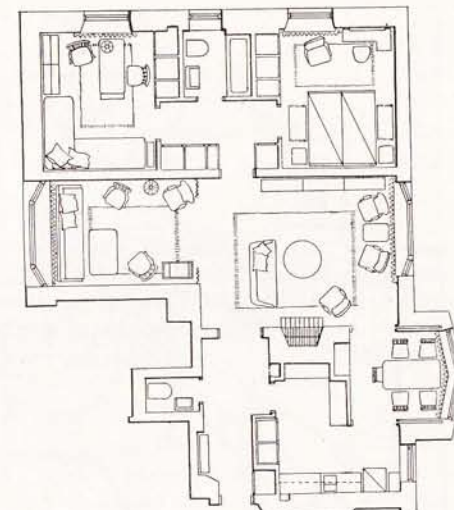
1 st. dubbelsäng	205:—
2 st. madrasser	70:—
1 st. skåp	120:—
1 st. skrivbord	135:—
2 st. stolar	72:—

Hall:

1 st. taburett, exkl. tyg	22:50
1 st. hallbord	190:—

Tapeter: A.-B. Durotapet.*Armatur:* Ateljé Lyktan.

LÄGENHET 4 b.

Lägenhetsyta: 91 m²*Utställare:* AB Ferd. Lundquist & Co., Göteborg.*Familjetyp:* Föräldrar med två döttrar i skolåldern.*Vardagsrum:*

3 st. bokhyllor	612:—
1 st. soffa, inkl. tyg.....	559:—
1 st. fåtölj, inkl. tyg	312:—
1 st. soffbord	164:—
1 st. bord	195:—
1 st. vilfåtölj, inkl. tyg	344:—
1 st. fåtölj, inkl. tyg	209:—

Mindre vardagsrum:

1 st. soffa, inkl. tyg.....	574:—
1 st. klaffbord	198:—
1 st. läsfåtölj, inkl. tyg	316:—
2 st. karmstolar, inkl. tyg	258:—

Sovrum:

1 st. dubbelsäng	343:—
2 st. nattbord	206:—
1 st. toalettbord	327:—

1 st. spegel	107:—
1 st. fåtölj, inkl. tyg	225:—
1 st. taburett, inkl. tyg	58:—

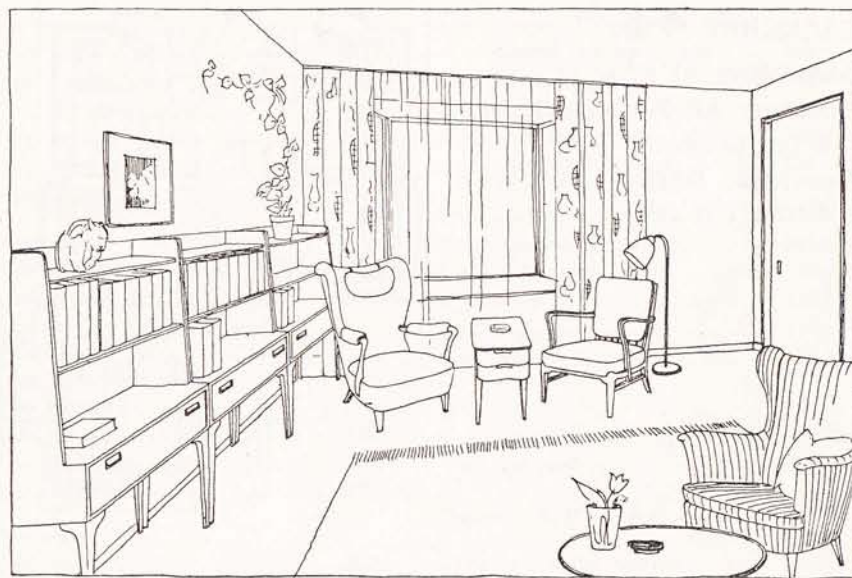
Flickrum:

2 st. schäslonger, inkl. tyg	458:—
1 st. skrivbord, nr 20520	189:—
2 st. läxhyllor	86:—
2 st. skåp	170:—
2 st. bokhyllor	98:—
1 st. karmstol	49:—
1 st. stol	29:—

Frukostrum:

1 st. matbord.....	182:—
4 st. stolar, inkl. tyg	304:—

Tapeter: Göteborgs Tapetfabrik.*Armatur:* Ateljé Lyktan.

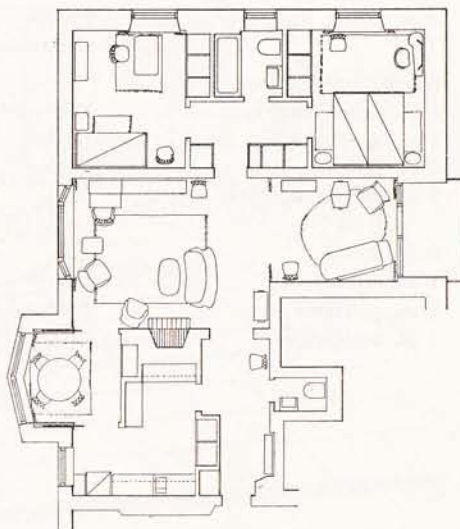
Interiör från lägenhet 4 b. Stora vardagsrummet.

LÄGENHET 4 c.

Lägenhetsyta: 91 m²

Uställare: AB Knut Lindqvist,
Göteborg.

Familjetyp: Föräldrar med son
i skolåldern.

Vardagsrum:

1 st. sideboard 7169	320:—
1 st. serveringsbord 7170.....	232:—
1 st. sekretär 7170.....	175:—
1 st. serveringsvagn 7174	216:—
1 st. skrivstol 7182	129:—
1 st. soffa 7205	788:—
1 st. fåtölj 4773	302:50
1 st. soffbord 7175	125:—
1 st. öronlappsfaölj 7206.. ..	217:80
1 st. fåtöljbord 7210	88:—
1 st. stol 7166	90:10
2 st. väggbokhyllor	56:—

Matrum:

1 st. matbord 7167	280:—
4 st. stolar 7166	360:40

Sovrum:

2 st. sängar 7162	496:—
2 st. sängbord 7163	192:—
1 st. toalettbord 7164.....	336:—
1 st. taburett 7662	65:—
2 st. stolar 7197	136:—

Fruens rum:

1 st. vilsoffa 7172	366:20
1 st. vilstol 7173	163:70
1 st. syvagn 7176	160:—
1 st. dokumentskåp 3878	496:—
1 st. stol 7166	121:10

Pojkrum:

1 st. ottoman 7211	111:—
1 st. sängbord 4834	18:50
1 st. läxbord 4838	48:50
2 st. stolar 7212	44:—
1 st. herrskåp 7160	180:—

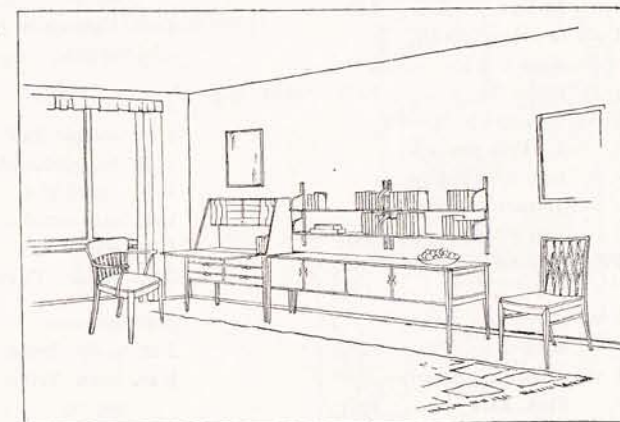
Hall:

1 st. stol 7166	90:10
1 st. hallbord 7213	65:—
1 st. spegel	65:—

Tapeter: Norrköpings Tapetfabrik, Göteborgs Tapetfabrik och Kalmar Tapetfabrik.

Armatur: Asea, Z-belysning och Liberty.

Samtliga priser inkl. tyger.

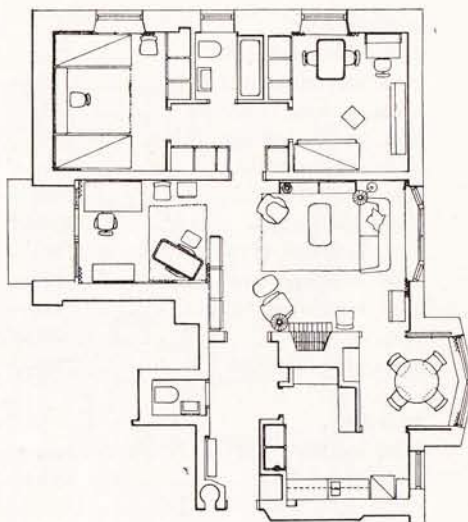

LÄGENHET 4 d.

Lägenhetsyta: 91 m²

Utställare: AB Nordiska Kompaniet, Stockholm.

Familjetyp: Föräldrar med en son i skolåldern och en son i lekåldern.

Vardagsrum:

2 st. bokhyllor, Triva 166:—
16.51 st. bord med utdragsskivor,
Triva 231

1 st. bord, Triva 23.1 34:—

1 st. grammofonskåp,
Orion1 st. fätölj, Triva ex.
73 112:—1 st. öronlapps-fätölj,
Mäss S 6 300:—

1 st. soffa, So 7 657:— exkl. tyg

1 st. byggbart hyllparti. Pris per sektion med två gavelpartier, 1 skåp och 6 hyllor 465:—

Tillkommande sektioner 400:—

1 st. satsbord, Mäss
B 12 58:—1 st. avlastningsskåp,
Stat. 41.1 300:—1 st. arbetsbord, Triva
ex. 72 130:—

2 st. stolar, BD 45631 176:— exkl. tyg

1 st. »Vilosov», A.-B.
Odelberg-Olsson

1 st. arbetsstol

3 st. safaristolar 174:— inkl. tyg

Matrum:

1 st. matbord, Triva
ex. 69 148:—4 st. karmstolar, BD
45632 460:— exkl. tyg

Sovrum:

2 st. sängar 246 176:—

1 st. väggskåp 245

1 st. panel 244

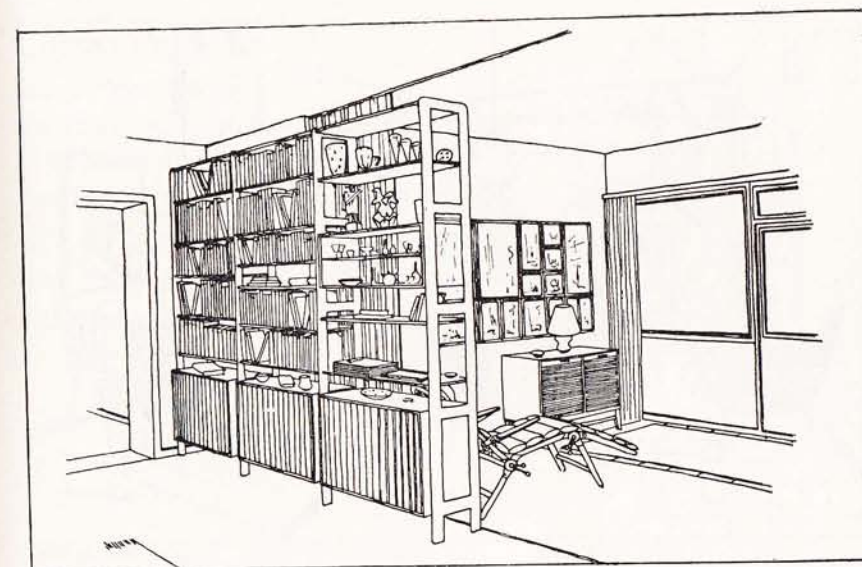
1 st. arbetsstol 55:—

1 st. spegel 247

2 st. stolar, Triva 31 65:— exkl. tyg

Barnkammare:

2 st. skåp, Triva 10.6 372:—

1 st. bord, Triva (20)
ex. 75 69:—

1 st. säng, 2 delar ...

1 st. väggsekr., Triva
ex. 70 93:—

2 st. stolar, Triva 30.1 44:—

5 st. barnstolar, Triva

198 92:50

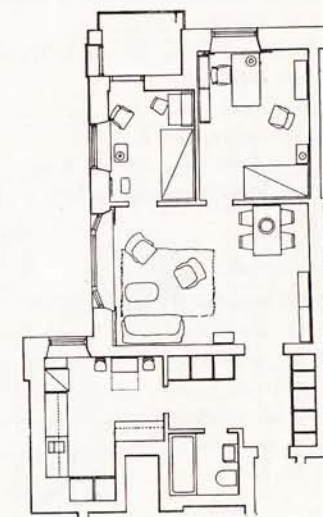
1 st. arbetsstol 35:—

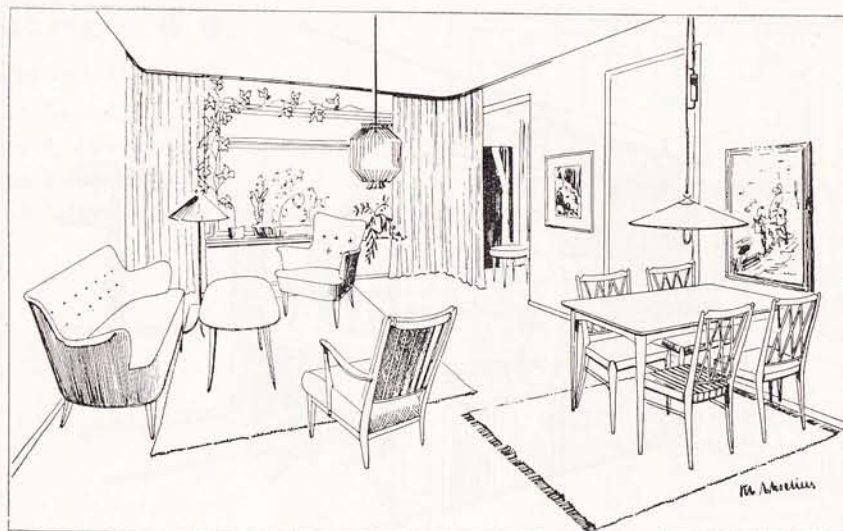
Tapeter: A.-B. Durotapet och Norrköpings Tapetfabrik.

LÄGENHET 4 e.

Lägenhetsyta: 63 m²Utställare: AB J. O. Carlssons Möbelindustri,
Vetlanda och Hemslöjden, Borås.

Familjetyp: Man och hustru.

Vardagsrum:

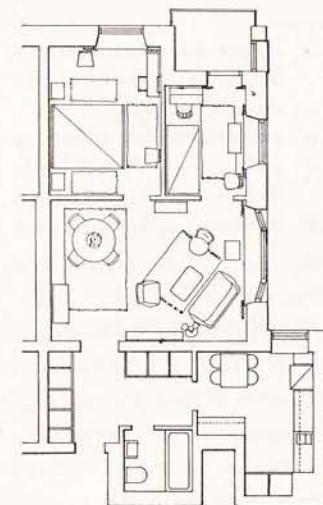
1 st. soffa, helstoppad	432:—	1 st. fåtölj, helstoppad	265:—
4 m. möbeltyg till d:o à 30:—	120:—	1 st. skåp	368:—
1 st. fåtölj, helstoppad	192:—	3 m. möbeltyg till d:o à 32:— ..	96:—
1,8 m. möbeltyg till d:o à 30:—	54:—	5,5 m. gardin à 11:50	63:25
1 st. fåtölj	184:—		
1,5 m. möbeltyg till d:o à 30:—	45:—	<i>Fruens sovrum:</i>	
1 st. soffbord		1 st. säng, inkl. madrasser	474:—
1 st. matbord	264:—	1 st. bord	95:—
4 st. stolar, bok à 78:50	314:—	1 st. fåtölj	115:—
1,1 m. möbeltyg till d:o à 30:—	33:—	1,2 m. möbeltyg till d:o à 40:—	48:—
2 st. förvaringsskåp à 352:— ..	704:—	1 st. byrå	240:—
		1 st. taburett	42:—

Arbetsrum:

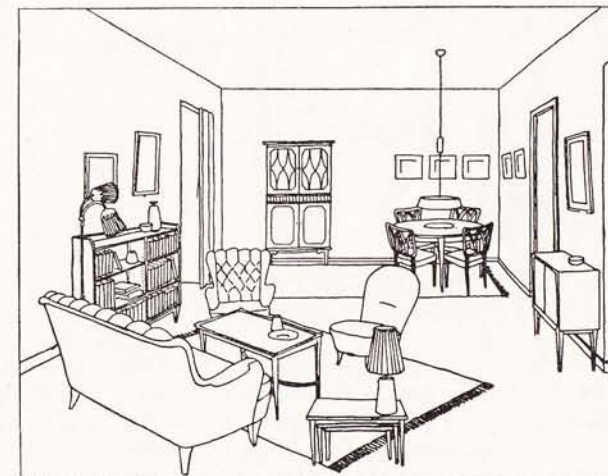
1 st. skrivbord	395:—
1 st. karmstol	134:—
1 m. möbeltyg till d:o	30:—
1 st. säng	474:—
tyg till sängöverkast.....	75:—
1 st. sängbord	95:—

Kök:

2 st. stolar
1 st. matbord

Tapeter: A.-B. Durotapet.*Armatur:* Asea.**LÄGENHET 4 f.***Lägenhetsyta:* 63 m²*Utställare:* A.-B. Robert Ditzinger,
Göteborg.*Familjetyp:* Föräldrar med vuxen dotter.*Vardagsrum:*

1 st. skåp	545:—	Tyg till d:o per meter	44:50
1 st. matbord	320:—	1 st. fåtölj, exkl. tyg (tygätgång 1,65 m.)	200:—
4 st. stolar, exkl. tyg (tygätgång 1,10 m.) à 92:—	368:—	Tyg till d:o per meter	44:50
Tyg till d:o per meter	43:50	1 st. soffbord	185:—
1 st. soffa (tygätgång 6,25 m.)	565:—	1 st. satsbord	98:—
Tyg till d:o per meter	44:50	1 st. barskåp	450:—
1 st. fåtölj (tygätgång 3,15 m.)	390:—	1 st. bokhylla	240:—

HUS 4

Sovrum:

2 st. sängar, inkl. madrasser och sängöverkast à 410:—	820:—
2 st. sängbord à 144:—	288:—
1 st. toalettbord med spegel ...	492:—
2 st. stolar, stoppade och kläd- da à 95:—	190:—
1 st. taburett	65:—

Alkov:

1 st. duchatell, exkl. tyg	226:—
1 st. skrivbord	45:—

1 st. bokhylla	25:—
1 st. bord	23:—
2 st. stolar à 24:—	48:—

Kök:

1 st. bord, björk	70:—
3 st. stolar à 31:—	93:—
1 st. vägghylla	28:—

Mattor: A.-B. Märta Måås-Fjæterström
Verkst.

Tapeter: Göteborgs Tapetfabrik.

HUS 5 Uppg. A o. B

Möbelhandlarna möblera

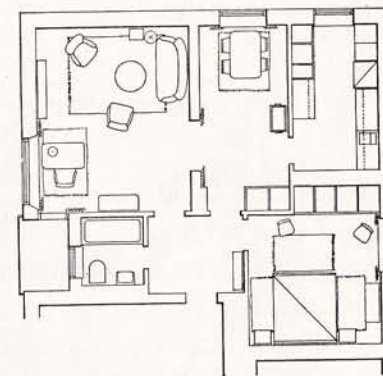
Det moderna hemmets utseende i vårt land är av naturliga skäl i mycket hög grad beroende av den inställning till inredningens många problem som kommer till uttryck hos de handlande, som skola förmedla bosättningen. Det är därför på en utställning som denna av ett speciellt intresse att få erfara vad den i detta sammanhang betydelsefullaste distributionsfaktorn, möbelförsäljarna, ha för synpunkter på hur ett hem bör ordnas. De åtta lägenheter, som visas i detta hus, ha möblerats av medlemmar i Göteborgs Möbelhandlareförening. De ha därvid utnyttjat möbler ur det tillgängliga typförrådet och deras utställningar bli därigenom också en uppvisning av aktuella tendenser inom landets möbelindustri. Av ett speciellt intresse torde vara att iakttaga i vad mån en enhetlig linje kan skönjas mellan dessa lägenheter och dem som allmänheten i hus 1 haft hand om.

UPPGÅNG A.

LÄGENHET 5 a.

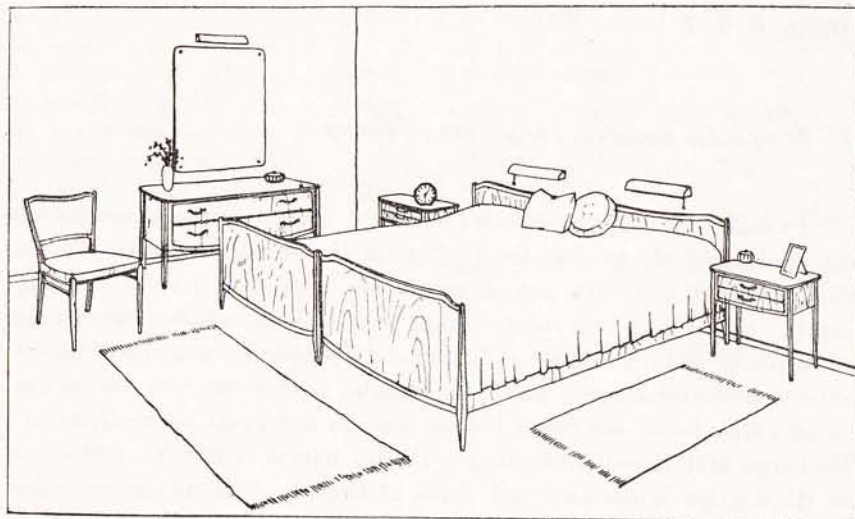
Lägenhetsyta: 65 m²

Utställare: Gust. Johanssons Möble-
ringsaffär, Göteborg.

Vardagsrum:

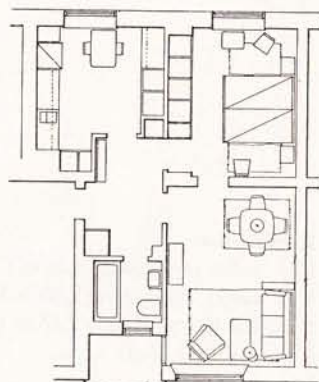
1 st. soffa, (tygätgång 5,20 m.)	295:—	1 st. förvaringsskåp	590:—
1 st. fåtölj, (tygätgång 2,50 m.)	190:—	1 st. stol, (tygätgång 0,30 m.) ..	95:—
1 st. fåtölj, (tygätgång 2,45 m.)	170:—	1 st. skrivbord	285:—
1 st. soffbord, runt	185:—	1 st. karmstol, (tygätgång 0,50 m.)	98:—
1 st. bokhylla	250:—		

Matrum:

1 st. matbord.....	250:—	2 st. stolar, exkl. tyg (tygät- gång 1,40 m.)	170:—
4 st. stolar, (tygätgång 3,00 m.)	360:—	1 st. spegel	90:—
1 st. tevagn-sybord komb.	155:—	2 st. resärmadrasser	220:—
		2 st. tagelmadrasser	300:—

Sovrum:

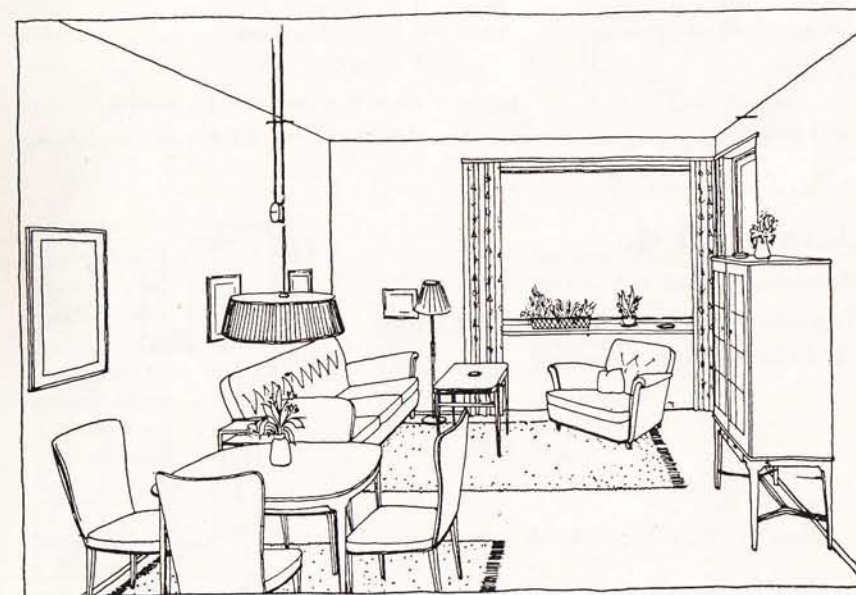
2 st. sängar, exkl. tyg	430:—
2 st. sängbord	270:—
1 st. byrå	295:—

*Armatur: Asea och Ateljé Lyktan.***LÄGENHET 5 b.***Lägenhetsyta: 53,5 m²**Utställare: Sävedalens Möbelaffär,
Sävedalen.**Vardagsrum:*

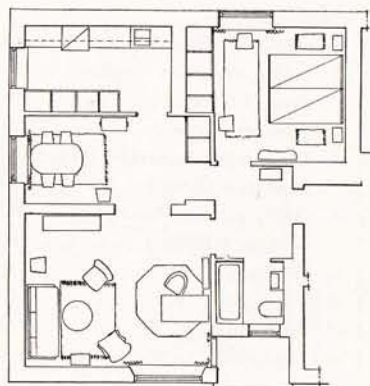
1 st. matbord »Svante»	410:—	2 st. sängbord	64:—
4 st. stolar »Svante» (tygät- gång 3,00 m.)	248:—	2 st. stolar, exkl. tyg	56:—
1 st. skåp »Svante»	755:—	1 st. spegel	92:—
1 st. soffa »Hälsingland» (tyg- ätgång 5,45 m.)	379:—	1 st. taklampa	63:—
1 st. fåtölj »Hälsingland» (tyg- ätgång 3,25 m.)	190:—	1 st. spegelhylla	22:—
1 st. soffbord	125:—	1 st. sybord	176:—
1 st. läslampa.	100:—		
1 st. taklampa	90:—		
1 st. bokhylla	60:—		

Kök:

1 st. matbord.....	37:—
2 st. stolar	27:50
1 st. taburett	8:—
1 st. spegel	43:—

*Tapeter: Norrköpings Tapetfabrik.**Armatur: AB Lucio*

LÄGENHET 5 c.

Lägenhetsyta: 65 m²Utställare: A.-B. Knut Lindquist,
Göteborg.

Vardagsrum:

1 st. soffa med sovplats 7183	395:—
1 st. bord 7188	64:—
1 st. fåtölj 4719	76:—
1 st. öronlappsfåtölj 4237	105:—
1 st. radiobord 4834	13:—
1 st. skrivbord 7178	144:—
1 st. stol 3511	38:—
1 st. skåp tredelat 7161	328:70
1 st. stol 7037	35:—
1 st. väggbokhylla 7198	28:—

Matrum:

1 st. matbord 7083	140:—
5 st. stolar 7037	175:—

1 st. tevagn 7194	36:—
-------------------	------

Sovrum:

2 st. sängar 7190	128:—
2 st. sängbord 7191	50:—
2 st. stolar 7036	90:—
1 st. toalettbord 7092	97:—
1 st. spegel, tredelat	107:—

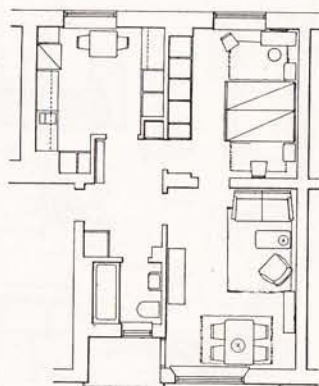
Hall:

1 st. taburett 4796	20:—
1 st. hallbord 3990	18:50
1 st. spegel	28:—

Tapeter: Göteborgs Tapetfabrik.

Armatur: Asea, Z-belysning och Liberty.

LÄGENHET 5 d.

Lägenhetsyta: 53,5 m²Utställare: Göteborgs A.-B. Harry Carlssons
Möbelutställning, Göteborg.

Vardagsrum:

1 st. skåp	360:—
1 st. bord	180:—
4 st. stolar, inkl. tyg	180:—
1 st. soffa, »Öland»	360:—
1 st. fåtölj, BF 20	150:—
1 st. bokhylla	110:—
1 st. matta	182:—
1 st. matta	144:—
1 st. soffbord	75:—

Sovrummet:

2 st. sängar, inkl. madrasser	650:—
1 st. toalettbord	195:—

2 st. nattbord	110:—
1 st. stolar	50:—
1 st. puff	50:—
1 st. överkast	58:—
1 st. större och 2 mindre säng- mattor	55:—
1 st. spegel	115:—

Kök:

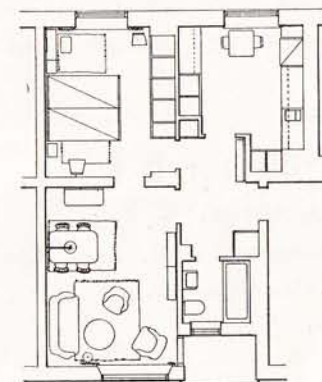
1 st. bord	65:—
2 st. stolar	25:—
1 st. taburett	7:—

Tapeter: Kalmar Tapetfabrik.

Armatur: Asea och AB Luco

UPPGÅNG B.

LÄGENHET 5 e.

Lägenhetsyta: 53,5 m²Utställare: A.-B. Zachrissons Möbler,
Mölndal.

Vardagsrum:

1 st. soffa inkl. tyg	427:—
1 st. soffbord	114:—
1 st. fåtölj inkl. tyg	234:—
1 st. fåtölj inkl. tyg	153:—
2 st. bokhyllor	296:—
1 st. matbord	298:—
4 st. stolar inkl. tyg	324:—
1 st. skåp	530:—

Sovrum:

2 st. sängar	474:—
2 st. resårnadrasser	180:—

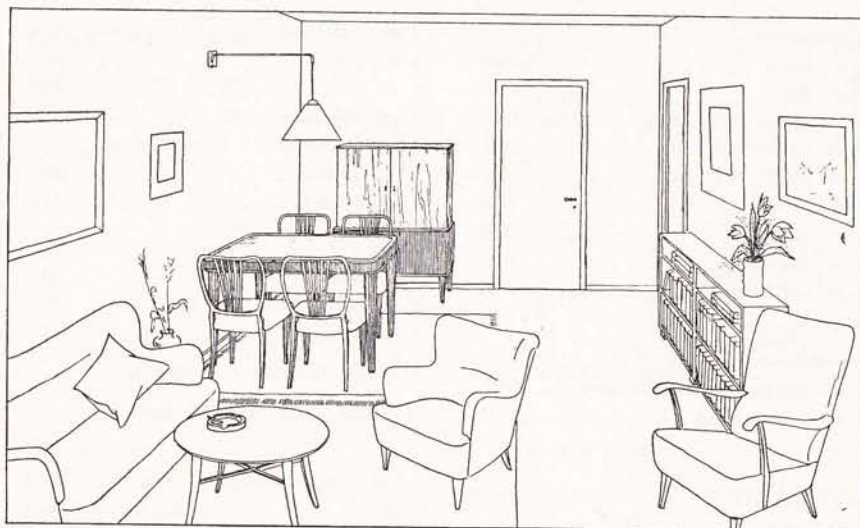
2 st. tagelmadrasser	200:—
2 st. sängbord	190:—
1 st. stolar inkl. tyg	66:—
1 st. toalettbord med spegel	261:—
1 st. taburett inkl. tyg	42:—

Kök:

1 st. bord	
2 st. stolar	

Tapeter: Norrköpings Tapetfabrik.

Armatur: Ateljé Lyktan

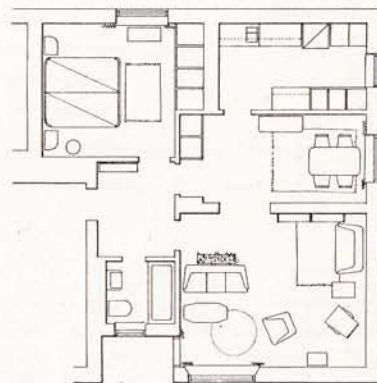

Interiör från vardagsrummet i lägenhet 5 e.

LÄGENHET 5 f.

Lägenhetsyta: 65 m²

Utställare: A.-B. Ferd. Lundquist & Co., Göteborg.

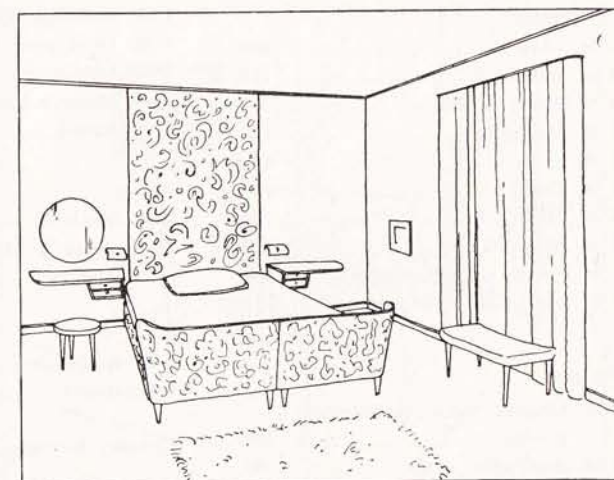
Vardagsrum:

1 st. soffa, inkl. tyg	375:—
1 st. fätölj, inkl. tyg	275:—
1 st. soffa, inkl. tyg.....	230:—
1 st. stol, inkl. tyg	68:—
1 st. bord	27:—
1 st. bord	96:—

2 st. bokhyllor à 39:—	78:—
1 st. radiobord	15:—

Matrum:

1 st. matbord	85:—
4 st. stolar	94:—
1 st. skåp	138:—

Sovrum:

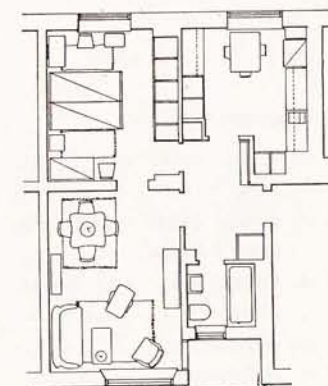
2 st. sängar, inkl. tyg	296:—	1 st. spegel	32:—
2 st. vägghyllor à 35:—	70:—	1 st. taburett	30:—
1 st. taburett	35:—		

Armatur: Ateljé Lyktan.

LÄGENHET 5 g.

Lägenhetsyta: 53,5 m²

Utställare: M. Bergströms Möbelaffär, Göteborg.

Vardagsrum:

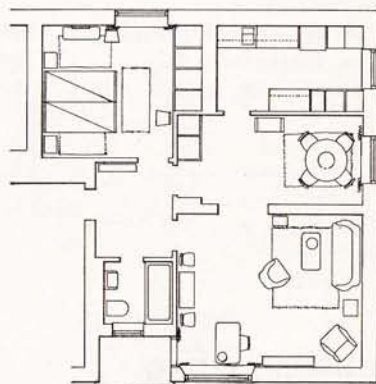
1 st. skåp	465:—	1 st. stol, inkl. klädsel	46:—
1 st. matbord	195:—	1 st. bord med låda	48:—
4 st. stolar à 70:—	280:—	1 st. barnsäng	29:50
1 st. bokhylla	180:—	1 st. sängöverkast	45:—
1 st. soffa	400:—	1 st. matta	68:75
1 st. fätölj	192:—		
1 st. fätölj	120:—	<i>Kök:</i>	
1 st. soffbord	120:—	1 st. matbord	47:—
1 st. matta till soffgruppen.....	204:—	3 st. stolar à 14:—	42:—
1 st. matta till bordgruppen ...	147:—	gardiner	c:a 15:—

Sovrum:

2 st. sängar, inkl. resårbottn à 100:—	200:—	<i>Hall:</i>	
2 st. madrasser à 80:—	160:—	1 st. spegelbord	59:—
1 st. byrå	95:—	1 st. spegel	31:—

Tapeter: Norrköpings Tapetfabrik.*Armatur:* Asea.

LÄGENHET 5 h.

Lägenhetsyta: 65 m²*Udställare:* M. Jonason & Co. A.-B.,
Göteborg.*Vardagsrum:*

1 st. soffa, exkl. tyg (tygät- gång 5,75 m.)	561:50	1 st. skrivstol	110:—
1 st. fätölj, exkl. tyg (tygät- gång 3,25 m.)	328:—	1 st. bokhylla	170:—
1 st. fätölj, exkl. tyg (tygät- gång 4 m.)	363:—	1 st. förvaringsskåp	435:—
1 st. soffbord	125:—	2 st. stolar	290:—
1 st. skrivbord	220:—		

Matrum:

1 st. matbord, runt, med två utdragsskivor	333:—
4 st. stolar	580:—
1 st. tevagn	75:—

Sovrum:

1 st. byrå	180:—
2 st. sängar, inkl. tyg (tygät- gång 2,50)	264:75
2 st. sänghyllor à 35:—	70:—
2 st. stolar, inkl. tyg (tygät- gång 1 m.)	66:75
1 st. spegel	95:—
1 st. toalettbord	93:25

Hall:

1 st. byrå 3-lådig	52:—
1 st. spegel	38:—

Tapeter: Norrköpings Tapetfabrik.*Armatur:* Asea

Kollektivhuset

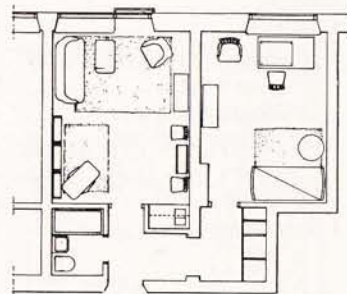
De små lägenheterna om 1 eller 2 rum i husen kring torget äro de ensamstående. Här skola olika kategorier av personer utan familj kunna inreda sina hem. Närheten till restaurang, butiker och andra kollektiva anordningar liksom lägenheternas egen utrustning utgöra förutsättningar för en modern, bekväm tillvaro med just så mycket av hushållsbestyr som var och en önskar befatta sig med.

Utställningen exemplifierar i några av dessa lägenheter hur Guldhedens »kollektivhem» kunna gestalta sig.

LÄGENHET a.

Lägenhetsyta: 43 m²

Utställare: Föreningen Bohusslöjd-Konstfliten u. p. a., Göteborg.
»Textilkonstnärinnan».

Vardagsrum:

1 st. soffa, J. O. Carlsson	501:—
1 st. soffbord, kakel	240:—
1 st. fåtölj »Värend», J. O. Carlsson	190:—
1 st. skåp, Samköpsföreningen	180:—
1 st. vilstol, Bruno Mathsson... ..	152:—
1 st. väggbokhylla, Bruno Mathsson	110:—
1 st. slagbord	51:—
2 st. stolar, exkl. tyg	80:—
1 st. ryamatta	512:—
1 st. trasrya	80:—

Arbets- och sovrum:

1 st. säng	
1 st. förvaringsskåp, Statens kontorsmöbelsérie	288:—
1 st. ritbord	
2 st. stolar exkl. tyg	80:—
1 st. bokstöd B. Mathsson	30:—
1 st. arbetsstol B. Mathsson	45:—
1 st. bord B. Mathsson	45:—
1 st. nöthårsmatta	144:—

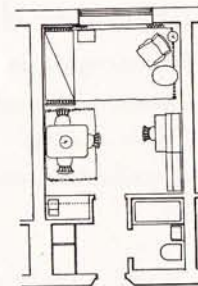
Tapeter: Göteborgs Tapetfabrik

Armatur: Bohusslöjd, Böhlmarks och Le Klint.

LÄGENHET b.

Lägenhetsyta: 24 m²

Utställare: A.-B. Carl Malmsten, Stockholm.
»Extraläraren».

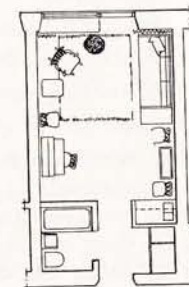

Bord »Tommos»	90:—	Tyg till d:o per meter	30:—
Stol »Vardags»	60:—	Bord Malmsten.....	65:—
Tyg till d:o per meter	27:—	Golvstake	57:—
Skåp »Vardags» med klaff.....	207:—	Hängtopp	16:—
Skåp »Vardags» utan klaff.....	170:—	Skärm till golvstake	17:—
Överhylla »Vardags» per st.	68:—	Gardin per meter	11:—
Brevfack	40:—	Hårgarnsmatta	90:—
Säng »Skrindan»	165:—	Trasmatta	240:—
Överkast, per meter	37:—	Draperi per meter	7:50
Hyllbord	68:—	Bokbord	68:—
Vilstol »Mabolato»	205:—	Pall »Hadar»	18:50

LÄGENHET c.

Lägenhetsyta: 24 m²

»Hembiträdet»

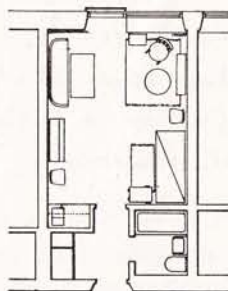
1 st. soffasäng, Harald Friberg	41:25	1 st. gungstol	54:—
1 st. sängklädershurs, Harald Friberg	85:—	1 st. sekretär, gammal.	
1 st. klaffbord KF 551	38:—	1 st. soffbord KF 521	65:—
4 st. stolar.		Tapeter: Göteborgs Tapetfabrik.	

LÄGENHET d.

Lägenhetsyta: 24 m²

Utställare: Steneby Hemslöjdsförening,
Dals-Långed.

»Sysselsättningsterapeuten».

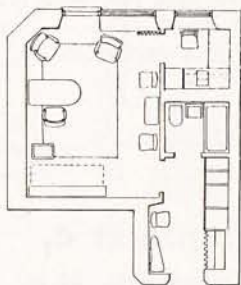
1 st. soffa	173:80	2 st. stolar	63:20
1 st. skåp	473:90	1 st. tevagn	63:—
1 st. bord	64:75	1 st. säng, exkl. madrass	210:—
1 st. gungstol	131:10	1 st. pall	28:45
1 st. bord	52:15	1 st. golvstake	20:85
1 st. bokhylla	94:75	1 st. tidningsställ	30:65
1 st. sypult	73:45	Tapeter: A.-B. Durotapet.	

LÄGENHET e.

Lägenhetsyta: 28,5 m²

Utställare: A.-B. Boet, Göteborg.

»Tjänstemannen».

Rummet:		1 st. ryamatta	632:—
1 st. skriv- och matbord i alm ..	285:—	1 luft gardiner »Stjärnor» à kr.	
1 st. skrivstol	185:—	24:50 per m.	
1 st. öronlappsfåtölj exkl. tyg ..	278:—	1 st. draperi »I Afrika» à kr.	
1 st. fåtölj exkl. tyg	235:—	24:50 per m.	
2 st. stolar, exkl. tyg	184:—	Tamburen:	
1 st. byrå	265:—	1 st. konsolhylla	58:—
1 st. spegel med kristallglas	110:—	1 st. spegel med kristallglas	110:—
1 st. rullbord med skiva av mosaik	110:—	1 st. stol, exkl. tyg à	66:—
1 st. nedfällbar säng med kedjebotten, inkl. hylla	153:—	0,52 m. tyg för d:o à kr.	
1 st. bokhylla, lackerad	148:—	30:—	7:50
		Tapeter: Göteborgs Tapetfabrik.	

MÖBELBUTIKEN

anordnad i samarbete med
Göteborgs möbelhandlareförening

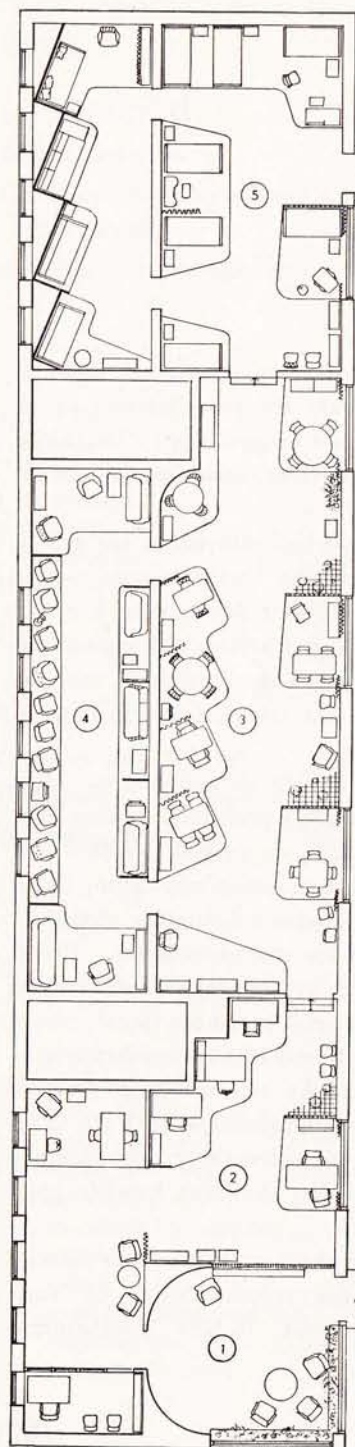
Hur ter sig svensk möbelkonst av idag? Vilka ambitioner och målsättningar göra sig gällande hos dem som ansvara för produktionen av de möbler, av vilka det moderna svenska hemmet bygges upp? Det bästa svaret borde man väl få hos landets möbelaffärer, som förmedla möblerna ut till den stora allmänheten.

Men det är inte sagt, att den bild man får ger helt rättvisa åt vår möbelkonst. En möbelaffärs utseende och typbestånd bestämmas av många faktorer och inte minst av vad »folk vill ha» eller åtminstone hur den enskilde affärsmannen uppfattar detta. »En god affär skall kunna tillfredsställa olika samkriktningar», heter det, och i den skiftande varusortering som svarar häremot är det inte alltid lätt att klart skönja utvecklingstendenserna för dagens möbelproduktion.

När Göteborgs Möbelhandlareförening nu ordnar en »möbelbutik» efter en annan och mera renodlad uppläggning än den i praktiken vanliga eller möjliga, är det för att visa fram vad som idag bjuds av god standard, avpassad efter den moderna bostadens krav. Bakom denna uppvisning ligger en generalmönstring av i den allmänna marknaden tillgängliga produkter från våra möbelfabriker av större eller mindre storleksordning. Resultatet av denna mönstring ger en bild både av fabrikernas strävanden och handelns möjligheter att träda i det moderna hemmets tjänst.

Möblerna — av vilka flertalet återfinnas i de möblerade lägenheterna — presenteras här inte »i miljö» utan systematiskt och åskådligt ordnade efter deras huvudfunktioner i hemmet. De kompletteras med ett urval av inredningstextilier, armatur, tapeter och sängutrustning, där liknande krav på varor av standardtyp, tillgängliga i den allmänna handeln gjort sig gällande.

För utställningens uppläggning och typurvalet har fungerat en särskild kommitté, i vilken Möbelhandlareföreningens representanter ha varit direktörerna Gustaf Johansson, Knut Lindqvist, Robert Nordhammar och Hans Svenson.

Utställare:

Möbler

A.-B. Boet, Göteborg
 A.-B. J. E. Blomqvist, Uppsala
 Blomstermåla Möbelfabrik, Blomstermåla
 A.-B. J. O. Carlssons Möbelindustri, Vetlanda
 A.-B. Madrass-Fabriken DUX, Malmö
 A.-B. Eilas Fabriker, Linköping
 A.-B. Harald Friberg, Töreboda
 A.-B. Förenade Möbelfabrikerna, Linköping
 Gemla Fabrikers A.-B., Diö
 A.-B. Jakobssons Industrier, Säffle
 Johanneborgs Möbelfabriks A.-B., Linköping
 A.-B. Wilhelm Knoll, Malmö
 Kocks Snickerifabriker, Trelleborg
 A.-B. Kåällmöbler, Anneberg
 A.-B. Lax & Nygren, Nässjö
 Möbelbranschernas Samköpsförening, Göteborg
 Firma Möbelstil, Jönköping
 A.-B. Nordiska Kompaniet, Nyköping
 A.-B. Nässjö Stolfabrik, Nässjö
 Reiners Industri A.-B., Mjölby
 A.-B. Slutarps Möbelindustri, Slutarp
 Statens Kontorsmöbelserie
 A.-B. Svenska Möbelfabrikerna, Bodafors
 A.-B. Tidaholms Möbelfabrik, Tidaholm
 A.-B. Westbergs Möbler, Tranås

Armatyr

Asea, Stockholm
 AB Arvid Böhlmarks Lampfabrik, Stockholm
 Le Klint, Stockholm
 A.-B. Orrefors Glasbruk, Orrefors

Textilier

A.-B. Boet, Göteborg
 A.-B. Heyman & Olesen, Stockholm
 Mölnlycke Väfveri A.-B., Mölnlycke
 N. K:s Textilkammare, Stockholm
 Nya Svenska Möbiltygs- och Mattfabriks A.-B., Göteborg
 Tabergs Yllefabriks A.-B., Smålands Taberg

Sängutrustning

A.-B. Madrassfabriken DUX, Malmö
 Hallberg Industri A.-B., Göteborg
 Svensson & Bourghardt, Göteborg
 A.-B. Sängfabriken, Stockholm

Tapeter

A.-B. Durotapet, Hagaström
 A.-B. Göteborgs Tapetfabrik, Göteborg
 A.-B. Kalmar Tapetfabrik, Kalmar
 Norrköpings Tapetfabrik, Norrköping

1. Göteborgs möbelhandlareförening. 2. Arbete.
 3. Måltiden. 4. Sällskapsliv. 5. Sömn.

STADSPLANETÄVLINGEN

För det område som sträcker sig åt sydost på andra sidan Guldhedsgatan har en stadsplanetävling avhållits, vars resultat utställs på plats, som angivits på kartan över utställningsområdet.

Tjugofem förslag hade inkommit och första och andra pris erövrades av AB Vattenbyggnadsbyråns stadsplane- och arkitektavdelning under ledning av arkitekt SAR Sune Lindström.

Staden hoppas, att inom detta område, liksom inom ännu obebyggda delar av själva Guldhedsområdet, kunna vidareutveckla de idéer, vars första tillämpning i stor skala visas på utställningen.

“KONSTEN ÅT FOLKET”

Konstverken i de möblerade lägenheterna ingå i den konstutställning, som anordnats i samband med »Bo Bättre» av Hyresgästernas propagandaavdelning i Göteborg.

Konstutställningens uppläggning och omfattning redovisas i en särskild katalog.

Urvalet har verkställts av en jury, bestående av ombudsman Harry Gustavsson, redaktör Kjell Hjern, folkskollärare Vilhelm Johansson, konstnär Kristian Lundstedt, fastighetsdirektör Frans Persson och konstnär Nils Wedel.

Samtliga konstverk äro till salu.

UTSTÄLLARE TILL DE KOLLEKTIVA ANORDNINGARNA

Guldhedsgården

Möbler:

Taras Hallgren, Göteborg

Textilier:

AB Ferd. Lundquist & Co, Göteborg

Barnrummens gardiner gåva av
 Mölnlycke Väfveri AB, Mölnlycke

Maskintvättstugan

Huvudleverantör: Bohus Mek. Verks-
 stad AB, Göteborg

Panncentralen

Huvudleverantör: AB Svensk Pann-
 industri, Stockholm

Fritidsrummet,
anordnat i hus 4.

Arrangör: Centralkommittén för
barn- och ungdomsråden; slöjd-
lärare Georg Lind, Göteborg

Restaurang Guldheden
Restaurangdriften omhänderhas
under utställningen av VARA-bo-
laget, Göteborg.

ÖVRIGA UTSTÄLLARE

Möbler:

Boheme Konst- och Antikvitets-
handel, Göteborg

Fibula Konst- och Antikvitetsshan-
del, Göteborg

AB Odelberg & Olsson, Stockholm
Svante Skogh, Värnamo

AB Åtvidabergs Industrier, Åt-
vidaberg

Textilier:

Axevalla-Varnhems-slöjd, Agda Ös-
terberg, Varnhem

Föreningen Bohusslöjd-Konstfliten,
Göteborg

AB Elsa Gullberg, Stockholm

Hemkultur, Göteborg

Hemslöjden, Borås

Alice Lund Textilier, Domnarvet

AB Märta Måås-Fjetterström Verk-
stad, Båstad

AB Nils Nessim, Stockholm

Glas:

Ekenäs Bruks AB, Ekenässjön

AB Gullaskrufs Glasbruk, Orrefors

Inredning:

AB Ferd. Lundquist & Co, Göte-
borg

Klädvårdscentralen,
i butikshuset vid torget

Arrangör: Symaskins AB Singer &
Co, Göteborg

Bastu

Arrangör: Bastufrämjandet

AB Kosta Glasbruk, Kosta

AB Målerås Glasbruk, Målerås

AB Orrefors Glasbruk, Orrefors

AB Reijmyre Glasbruk, Rejmyra

Strömbergshyttan, Hovmantorp

Keramik:

AB Gustafsbergs Porslinsfabrik,
Gustavsberg

AB Rörstrands Porslinsfabrik, Lid-
köping

Upsala-Ekeby AB, Ekebybruk

Metaller:

AB Gustaf Erikssons Metallfabrik,
Eskilstuna

Guldsmeds AB i Stockholm, Stock-
holm

Armatur:

Belysningstjänst, Göteborg

Ateljé Lyktan, Åhus

AB Orrefors Glasbruk, Orrefors

Radioapparater och musikinstru-
ment:

AB Waidele, Göteborg

Symaskiner:

Husqvarna Fabriks AB, Huskvarna
Symaskins AB Singer & Co, Göte-
borg

Markiser:

Dahlander & Cos Fabriks AB, Göte-
borg

Färger:

AB Ege Färg- och Fernissfabrik,
Göteborg

AB Lauzein-Casco, Göteborg

C. Ljungdahls Handels- och Fa-
briks AB

Blommor:

Göteborgs stads parkavdelning:
Yttre blomsteranordningar

Husmoderns blomsterklubb:

Blomsteranordningar i Träff-
punkten och Möbelbutiken. Ar-
rangör: Fru Vivi Täckholm,
Stockholm

Blomsterhandeln Amaryllis, Göte-
borg:

Snittblommor m. m.

DIVERSE UTSTÄLLARE

Asea, Göteborg

Cementa, Svenska Cementförsälj-
nings AB, Göteborg

John Eriksons Plattläggning, Stock-
holm.

Ernström & Co Aktiebolag, Göteborg.

Fixfabriken AB, Göteborg

Förenade Kaffeimportörers Rosteri
AB Triangeln, Göteborg

Hanson & Möhring AB, Göteborg.

M. S. Kobbs Söner, Göteborg

Regulator & Instrument AB, Bill-
man, Göteborg

Siporexfabriken, Göteborg

P. O. Stokkebyes Kvarnaktiebolag,
Göteborg

Ingenjörsfirman E. K:son Sylvan,
Göteborg

Kommissariatet är möblerat med Åtvidabergs kontorsmöbler

Högtalare på festplatsen: Kungsradiö, Göteborg

Transportbyrå: AB Transportkompaniet, Ö:a Hamngatan 5, Göteborg,
tel. namnanrop. Kontor även i Kommissariatbyggnaden på utställ-
ningen

FÖRELÄSNINGSKURSEN

“MORGONDAGENS STAD”

Billigare och bättre bostäder, lyckligare och rikare stadsliv, vackrare miljö och närmare kontakt med naturen är några av de önskemål, som står på stadsplane- och byggnadsfackmännens program för den närmaste framtiden. För att ge var och en tillfälle att ta del av deras intressanta och omfattande planer ordnar Göteborgsstudenternas Kursverksamhet i samband med Bo Bättre-utställningen en stor föreläsningskurs, där vårt lands främsta på dessa områden redogör för sina idéer.

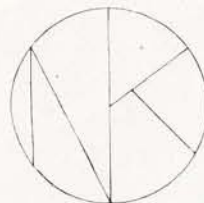
Kursen kallas »Morgondagens Stad» och har formen av en serie kvällsföreläsningar och demonstrationer under veckan den 3—9 september. Program utlämnas gratis på begäran. Bland föreläsarna märkas: Byggmästare Olle Engkvist, redaktör Gotthard Johansson, Göteborgs stadsfullmäktige ordförande, överlärare Ernst Jungen, Stadsplanechefen Tage William-Olsson, professor Gregor Paulsson, m. fl.

Lokal blir Röhsska Museets Textilhall, Vasagatan 37—39, och priset för hela kursen är kronor 7:50. Upplysningar och anmälan: Göteborgsstudenternas Kursverksamhet, Götabergsgatan 17. Tel. 18 39 93, 18 59 93, Kl. 11—13.

SLÖJDFÖRENINGENS KURS I BOSTADSKUNSKAP

Svenska slöjdföreningens årliga kurs i bostadskunskap — ett upprepande av förra årets bostadskurs på Wiggbyholmsskolan, vilken var den första kurs av detta slag — kommer i år att hållas i nära anslutning till bostadsutställningen på Guldheden och förläggas till Wendelsbergs folkhögskola i Mölnlycke. Den kommer att pågå i c:a 14 dagar och för denna tid har en kursplan uppgjorts, som i princip följer utställningens uppläggning. Kursens syfte är att vara ett fördjupat studium av utställningen och den vill vara ett medel till höjandet av smaken och intresset för bostadens och det egna hemmets användning och utseende.

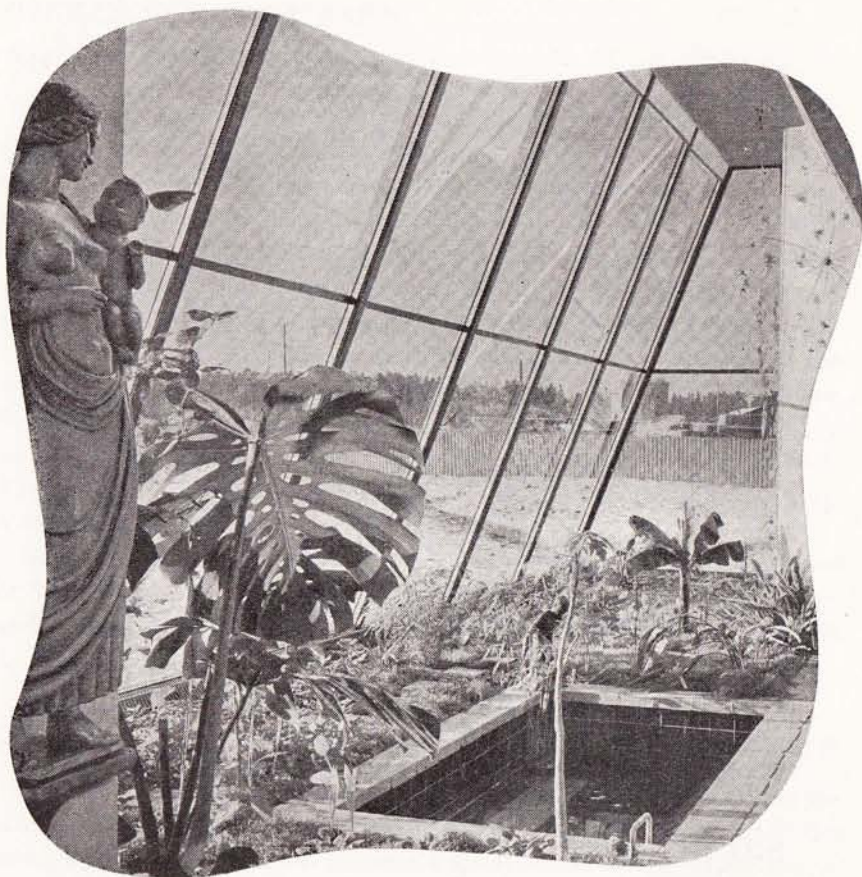
Kursen, som redan är fulltecknad, vänder sig till alla av bostads- och inredningsfrågor intresserade och till de personer, som äro engagerade i eller ämna engagera sig i den statliga bostättningslåneverksamheten. Förutom dagsprogrammet som innehåller föreläsningar på Wendelsbergsskolan och demonstrationer i anslutning till dessa på utställningen, innehåller kursen även praktiska övningar, såsom uppgörande av budget- och möbleringsplaner.

har möblerat tre lägenheter på Guldhedsutställningen med sin berömda Triva-Bygg-möbel. Konstatera sanningen i uttrycket: “Ett hem med Triva — ett hem att trivas i!” NK samt 80 möbelaffärer över hela landet sälja nu

Tillverkare: NK:s VERKSTÄDER I NYKÖPING (“Snickarstaden”)

"FERROFÖNSTRET"
STÅLFÖNSTRET

GÖTAVÄRKEN

Arizona SIGNERAT BENT KARLBY

SVENSKT
S*K
KONSTHANTVERK

ensamförsäljning en gros

A/B Frederik Fiedler
STOCKHOLM GÖTEBORG

Tomtspekulanter!

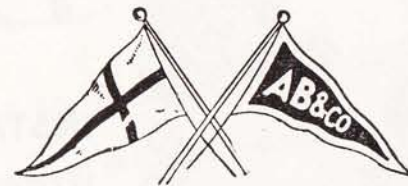
Göteborgs stad försäljer och upplåter
tomter av alla slag

Närmare upplysningar erhållas hos
fastighetskontorets exploateringsbyrå,
N. Hamng. 14. Tel. "Drätselkammaren"

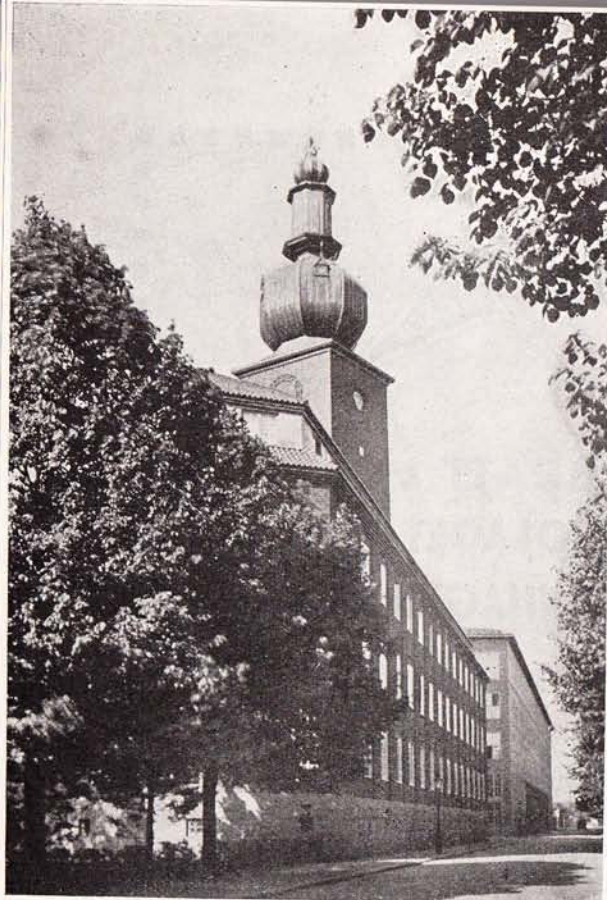
Göteborgs Stads Fastighetskontor

**ADOLF BRATT & Co.
REDERIAKTIEBOLAGET GÖTHA
JONSSON, STERNHAGEN & Co. AB
GÖTEBORG**

*REDERI SPEDITION
KOL KOKS VED
ASSURANSER
PERSPEKTIVFÖNSTER
KRAMFORSPLATTAN*

Huvudkontoret, Västerås

Asea levererar till Guldhedsområdet kompletta elinstallationer i 8 fastigheter, 5 hissanläggningar, samtliga elspisar och kokplattor (av Helios' tillverkning) samt komplett pumpanläggning.

ASEA

GÖTEBORG

El-

INSTALLATIONER

HISSAR

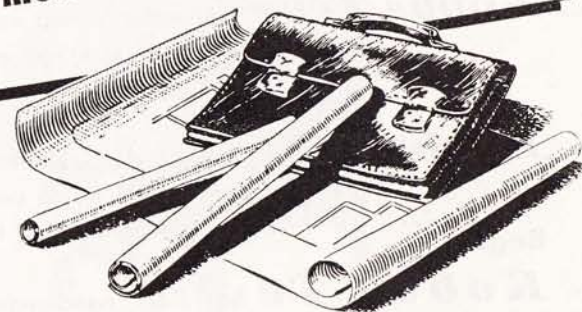
MOTORER

SPISAR

KOKPLATTOR

ARMATUR

Tag med Er ritningar och kalkyler
och tala med Skandinaviska Banken

**BYGGNADSKREDITER
OCH FASTIGHETSLÅN**

lämnas på förmånliga villkor

**SKANDINAVISKA
BANKEN**

Vilken tésort köper Ni? Och hur lagar Ni Edert té?

Kobbs Téer äro odisputabelt de finaste och i bruket de billigaste.

Kobbs Téer stå under sträng vetenskaplig kontroll och samtliga märken äro lagligt skyddade.

Kobbs Téer drickas dagligen sedan 125 år tillbaka i de flesta svenska hem, där de verkligen förstå té.

Begär

Kobbs Té hos Eder handlande, vare sig Ni önskar **Kinesiskt** eller **Ceylon Té**, och laga téet på rätt sätt efter den bruksanvisning, som finnes i varje paket, så garantera vi, att Ni får en ljuvlig dryck.

BEREDNINGSSÄTT:

1. Använd **alltid** tékanna och **aldrig** s. k. tékula eller dylikt.
2. Beräkna 1 tésked té till varje kopp vatten.
3. Kobbs Kinesiska téer böra draga på kannan 6 à 7 minuter.
4. Kobbs Ceylontéer böra draga på kannan 3 à 4 minuter.
5. Så snart det kokande vattnet slagits på kannan, bör téet röras om ordentligt med en sked, enär Ni eljest icke får extraktet ur tébladen.

Obs.! Det bästa té kan förstöras genom oriktigt beredningssätt.

M. S. KOBBS SÖNER

ETABLERAD 1809

GÖTEBORG

ETABLERAD 1809

Nordens äldsta och förnämsta Téimport

Kontrollant: Professor Gösta Bodman

Den bästa hjälpreda en husmor kan få

BOHUS 50/70

— hyreshusens och villornas
fulländade tvättmaskin —
demonstreras i BO BÄTTRES
kollektiva tvättinrättning!

... ja, den bästa hjälpredan
är faktiskt en Bohus Tvätt-
maskin 50/70: Tänk på vad
denna maskin underlättar Ert

arbete — en ordinär hushållstvätt på 12 kilo
klarar Ni ledigt på 3 timmar! Innan Ni hyr
lägenhet — förvissa Er om att Bohus tvätt-
maskin 50/70 finns i huset!

BOHUS MEK. VERKSTADS AKTIEBOLAG

STOCKHOLM . MALMÖ . GÖTEBORG . JÖNKÖPING . HÄRNÖSAND

**Byggnads-
material**

Söderberg & Haak A.B.
Göteborg

Namnrop: "Söderberg-Haak"
Kontor: Centralposthuset

HJ. EDWARDS & Co A.-B.

specialfirma för leverans av

**TRÅDSPIK och
ARMERINGSJÄRN**

speciellt

KAMJÄRN

Hj. Edwards & Co A.-B.

G Ö T E B O R G

Stora Badhusgatan 20

Telefoner: 11 29 28 - 11 06 56 - 11 55 27

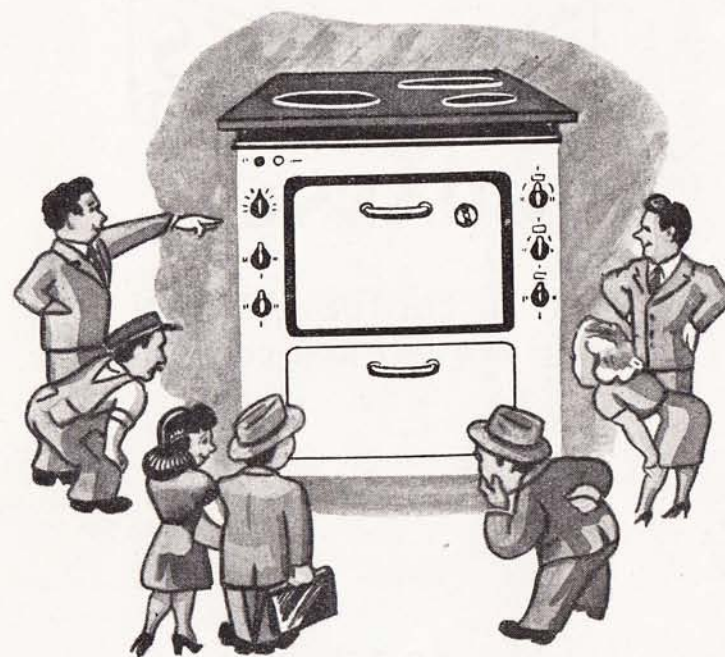
De 549 bostadsköken

på Guldhedsområdet komma alla att utrustas med

ELEKTROLUX KYLSKÅP

PATENTSKYDD OCH 20 ÅRS ERFARENHET GARANTERAR KVALITÉN

ALLA BEUNDRAR *elispisens* MÅNGA FINESSER

Passa på att se på spisarna i Guldhedsområdets lägenheter — de äro samtliga elektriska — eller kom in på elverkets utställning, S. Hamngatan 37

FÖRENADES

BRÄNSLE

SANNEGÅRDSHAMNEN

TELEFON 22 22 20 (9 linjer) GÖTEBORG

möbler • textilier • belysning • pretiosa

MEETHS

KUNGSGATAN 35 - 39 • GÖTEBORG

**Alla
tycka om**

**AXA
gröt**

P. O. STOKKEBYES KVARN A.-B., Göteborg

Konsulterande Ingeniörsfirman

KARL G. ELIASSON

VALLGATAN 8, GÖTEBORG

Telegramadress: **Elektrokontroll**

Telefon gruppanrop 17 45 50

*Har konstruerat samt utövat kontrollantskap under utförandet
av samtliga elektriska anl. för Föreningen Guldheden u. p. a.*

GÖTEBORGS HANDELSBANK

HUVUDKONTOR
GÖTEBORG

EGNA FONDER
KR. 28.000.000:—

SÖDRA HAMNGATAN 19—21

AVDELNINGSKONTOR I GÖTEBORG:

Kungssportsplatsen 2	Redbergsvägen 7	Södra Vägen 41
St. Badhusgatan 16	Karl Johansgatan 58	Kaserntorget 2
Järntorget 6	Vasaplatsen 13	St. Sigfrids plan 6
Hjalmar Brantingsgatan (Hisingen)		

BYGGNADSKREDITIV FASTIGHETSBELÅNING

Glas - Porslin
El. armatur
Presentartiklar

Artium

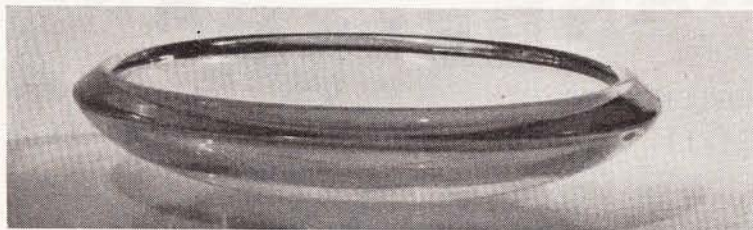
Hakon Lundquist A/B
Korsgatan 13
"...allt är kvalitet"

Göteborgarnas
populära
presentaffär

Artium

Hakon Lundquist A/B
Korsgatan 13
"...allt är kvalitet"

***Rena linjer, vacker form
präglar glaset från***

HOVMANTORP

Karlit träfiberskivor

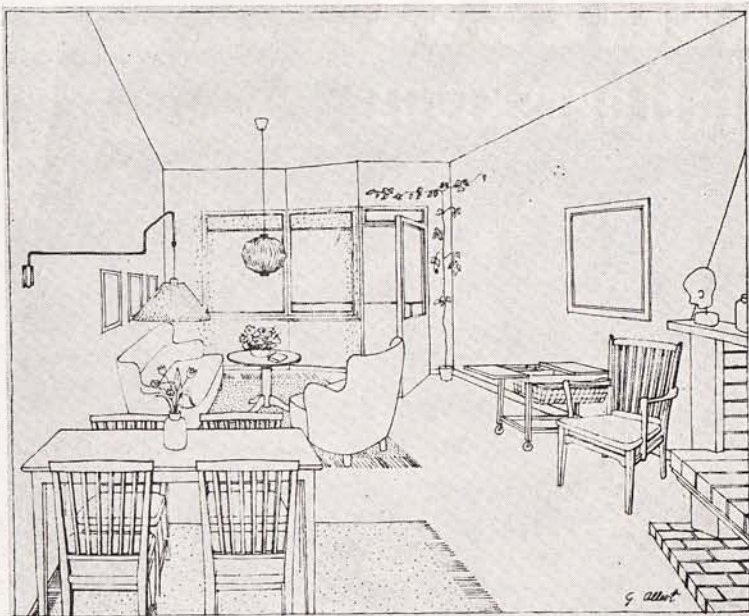
Ombud för Göteborgs och Bohus län:

LEIF SÖRVIK & C:o A.-B.

Mårten Krakowsgatan 8, GÖTEBORG

Tel. 15 80 62, 15 80 63

KARLHOLMS AKTIEBOLAG, STOCKHOLM 15

Kooperativa förbundets möbler finnas i tre lägenheter, som äro möblerade för en växande familj. Bilden visar vardagsrummet i den största av dessa tre lägenheter.

Katalog å KF:s möbler kan beställas från Kooperativa förbundets möbelavdelning. Stockholm 15.

ORREFORS
SERVISGLAS

HA 3040

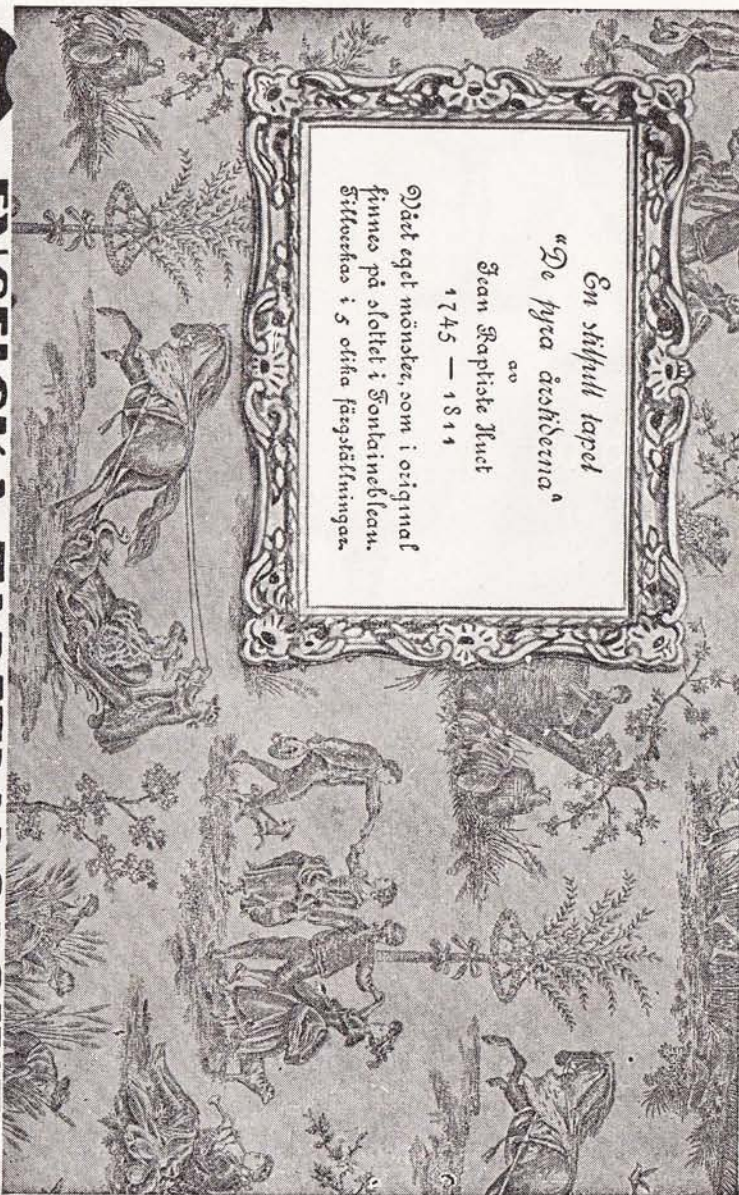
HA 3027

H 3029

ENGELSKA TAPETMAGASINET

VÄSTRA HAMNGATAN 14 TEL. 119850 132392

En stilfull tapet
"De fyra århona"
Gen Skapiste Huset
1745 — 1811
Gjort eget mönster, som i original
finnes på slotet i Sconainslän.
Sitterhas i 5 olika färgställningar.

KONTROLLVENTILEN

— revolutionerande förenkling
av hyreshusens ventilation!

Fläktfabriken presenterar härmed ett alldeles nytt centralevakueringsystem — baserat på en patentsökt ventiltkonstruktion, den s. k. kontrollventilen.

- ① Kontrollventilen utesluter bakdrag och verkar dessutom som ljuddämpare! Varken matos eller ljud kan tränga in från andra lägenheter genom ventilationskanalerna!
- ② Ovanför varandra ligande kök (resp. badrum) kan anslutas till en gemensam kanal från källaren ända till vinden!
- ③ Antalet impipor minskar härigenom i ett 7-våningshus till en sjundedel — i ett 8-våningshus till en åttondel osv. av vad hittills fordrats! En avsevärd besparing i byggnadskostnaden!
- ④ Ventilationen blir stabil! Ett öppnat fönster i ett rum inverkar ej på ventilationen i andra rum eller andra lägenheter!

Ring, skriv eller besök oss så får Ni alla upplysningar!

SVENSKA FLÄKTFABRIKEN

GÖTEBORG

KASERNTORGET 6

TEL.: 17 28 20

Värme • Ventilation • Luftbehandling • Torkning • Fläkttransport • Stoftavskiljning

258D-Reg. 870-45

Kosta

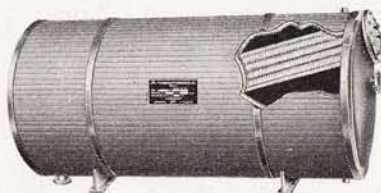
GLASBRUK

SERVISGLAS
PRYDNADSGLAS
HEDERSGÅVOR

CTC-VARMVATTENBEREDARE

ANVÄNDES I ALLA
MODERNA FASTIGHETER

Tack vare CTC-SYSTEMET uppvärms aldrig mer vatten än som vid varje tillfälle uttappas. Det är därför alltid rent och friskt o. kan användas för matlagning

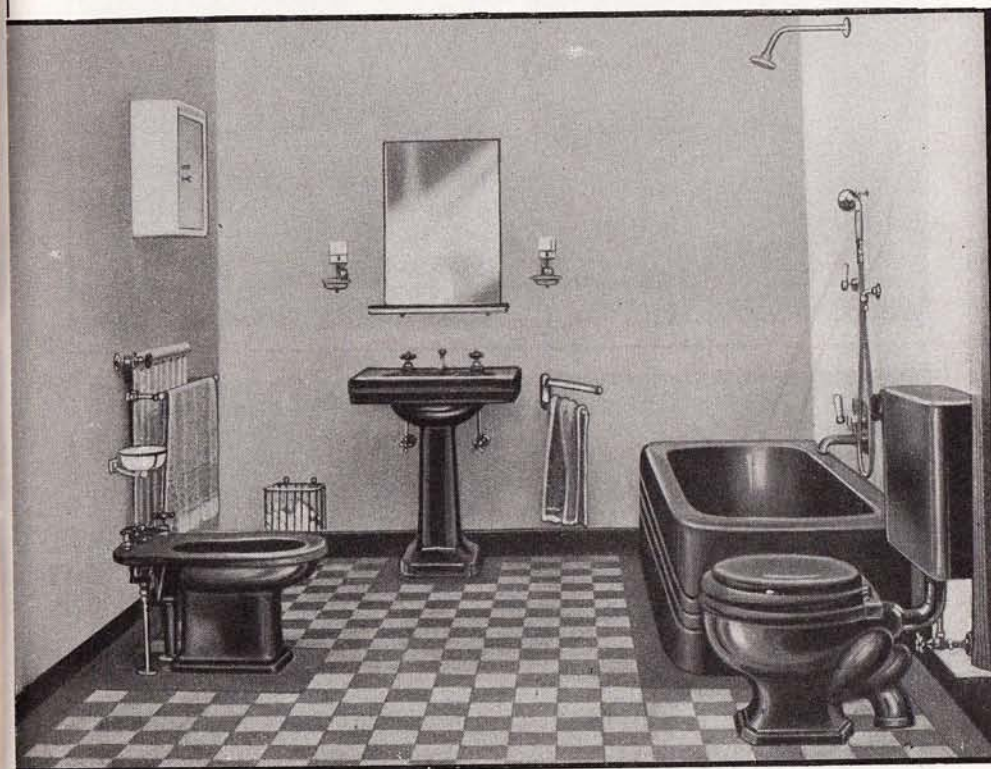

AKTIEBOLAGET

STORA BADHUSGAT. 20

CTC

GÖTEBORG

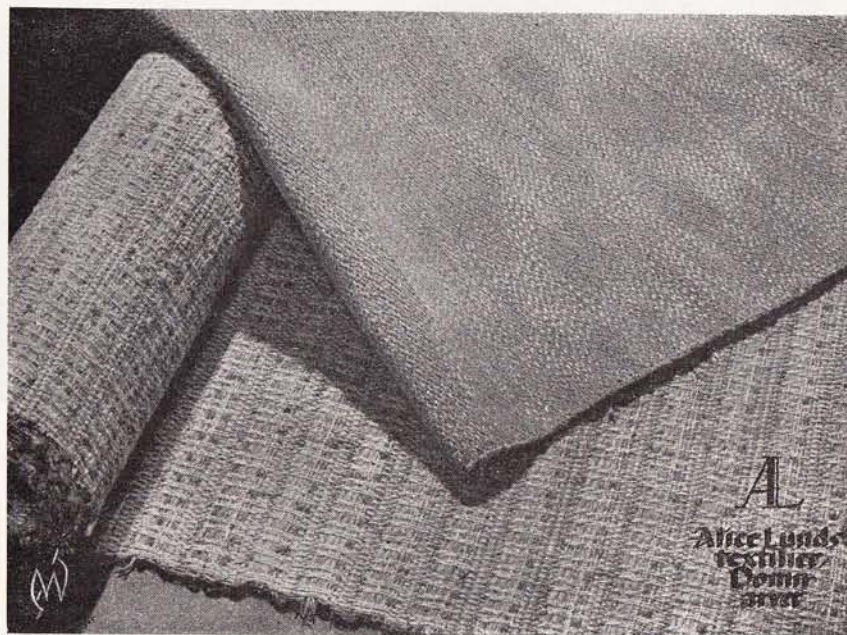
RÖR, SANITET, VÄRME, VENTILATIONS-
MATERIEL, ARMATUR, PUMPAR etc.

AKTIEBOLAGET
SJÖBERG & BENGTSON
GÖTEBORG

GULLASKRUF'S GLASBRUKS AKTIEBOLAG

Karaff med glas 17/42 av HUGO GEHLIN.

lägg märke till Reijmyre Glas

komp. av Monica Bratt

Blommigt på tapeten

Mönstrade tapeter äro moderna.
De skänka väggen rörelse, glädje
och färg.

Även i enfärgade läckra pastell-
nyanser finns stort urval.

DURO-TAPETER
Ljusäkta-Ovättbara

SERIE

foto

PORTRÄTT

foto

BRUD

foto

GRUPP

foto

ARTIST

foto

REKLAM

foto

GÖTEBORGS FOTOTEKNISKA AKTIEBOLAG

KUNGSPORTSPLETSEN 1

TEL. 13 72 92-13 72 43

LINNÉGATAN 7

TEL. 14 76 08

BO BÄTTRE!

SVEASOFFAN

och

DUSCHATELLEN DISA

underlätta lösandet av de mindre lägenheternas möbleringsproblem

I Göteborg i bl. a. följande möbelaffärer:

C. M. Johansson & C:o

A/B. Colldéns Möbelaffär

A/B. Ferd. Lundquist & C:o

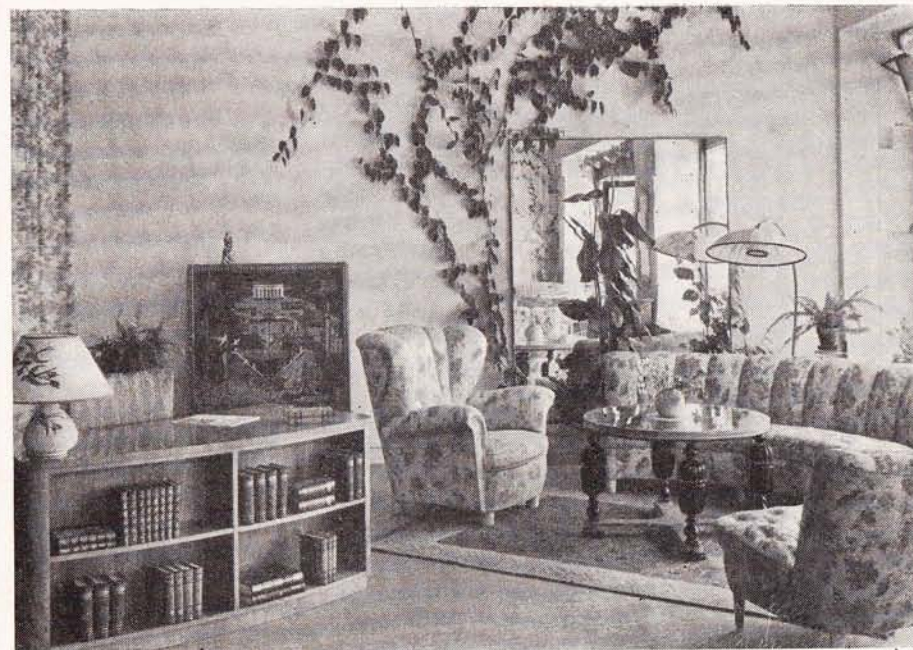
Olof Harald

I Mölndal:

A/B. Zachrissons Möbler

I Sävedalen:

A/B. Wallströms Möbelaffär

Interiör från vår Göteborgsutställning

MÖBLER

MATTOR

ARMATUR

MÖBELTYGER

HC MÖBLER

A.B. HARRY CARLSSON

GÖTEBORG

Östra Hamngatan 32
Tel. 13 45 23

STOCKHOLM

S:t Eriksgatan 46
Tel. 51 52 12

TIBRO

Polhemsgatan
Tel. 127

**BO
BÄTTRE**

*Låt oss möblera
Edert hem praktiskt,
bekvämt och billigt*

Jonassons

Landsvägsgatan 9 Tel. 14 17 19, 12 80 19
GÖTEBORG

LAX & NYGREN

N Ä S S J Ö

Telefoner: 122 och 1582

Fabrik för STOPPADE MÖBLER

**AKTIEBOLAGET EILAS
LINKÖPING**

Telefoner: 236 45, 276 17

Specialitet: Bäddmöbler

Endast för återförsäljare

Se vår utställning i möbeltypsavdelningen

Allt på ett ställe

Det är mycket som behövs, när ett hem skall inredas — möbler, mattor, gardiner, linne, glas, porslin, silver, köksgeråd etc. i all oändlighet. Då är det bra att ha Ferd. Lundquist att tillgå, ty där finns allt i ett oerhört rikt urval och i de bästa kvaliteter, som stå att uppbringa. När man så kan ordna betalningen av hela bosättningen på ett så bekvämt och riskfritt sätt som genom Ferd. Lundquists bosättningsförsäkring, så är det ju alla skäl i världen att vända sig till Ferd. Lundquist — varuhuset för hemmet — där allt finns samlat på ett ställe.

Ferd. Lundquist
GÖTEBORG

Torra Trävaror

MURTEGEL, SNICKERIER,

TRÄFIBERPLATTOR, KRYSSFANÉR

till lägsta priser

JOSEPH PERSSONS

Trävaru-Aktiebolag

Kontor och upplag: Nils Ericsonsgatan 4, Hultmans Holme

Tel. Linjevälj.: 15 35 01, 15 35 02, 15 35 03, 15 35 04,

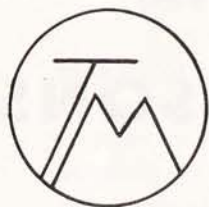
GÖTEBORG

KNOLL's

**moderna
fåtöljer**

**vacker form
bekväma
hygieniska**

**AKTIEBOLAGET
WILHELM KNOLL
MALMÖ**

*Kvalitetsmöbler
för modern möblering
vår specialitet*

AB. TIDAHOLMS MÖBELFABRIK

Telefon 22

TIDAHOLM

AB. HENRIK JOHNSON & Co.

GÖTEBORG

Tel. 13 70 90, 13 83 17, 11 05 03

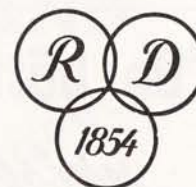
Specialaffär för:

**RITKONTORSBEHOV
LJUSKOPIERINGSATELIER**

Representant i mellersta Sverige för

OZALIDPAPPER

***Se Ditzingers
idealvåning***

möbler från Ditzingers arkitektbyrå

handvävda gardintyger från Ditzingers mönsterateljé

Märta Måås-Fjetterström mattor

A.B. ROBERT DITZINGER

AVENYEN 16

*Kvalitets-
Möbler
Mattor
Armatyr*

SÄVEDALENS *Möbel* AFFÄR

AFFÄREN MED DE LÅGA PRISERNA

Göteborgsvägen 23-25 (hållpl. Bergsvägen) Tel. 26 03 03

Bo bättre med Bodafors *prisbelönta* möbler.

Bodafors prisbelönta möbler är årets stora nyhet inom möbelbranschen. De utgör resultatet av den pristävling, som anordnats av Svenska Slöjdföreningen och A/B Svenska Möbelfabrikerne för att få fram nya, bättre möbeltyper till den moderna familjebostaden.

Serien omfattar förvaringsmöbler, bord, sängar och sittmöbler.

Se dem på
utställningen!

Bodafors
SVE

A/B SVENSKA MÖBELFABRIKERNA • BODAFORS

PÅLAR TRÄVAROR MASTER STOLPAR

(även arsenikimpregnerade)

TRÄVARU AB. G. A. PERSSON

BACKABRO, GÖTEBORG

Telefon: Linjeväljare

22 03 60, 22 03 61, 22 24 60, 22 47 43, 22 47 61

BRÖDERNA LINDSTRAND

MÖBLER - TEXTILIER - SÄNGAR - SÄNGKLÄDER
BARNSÄNGAR - BARNMÖBLER - LEKSAKER
MODERN TRÄSLÖJD - HEMSLÖJD - TRÄDGÅRDS-
MÖBLER - SPORT - SKIDOR - RODDBÅTAR

POPULÄRPRISER

CENTRUMHUSET - HÖRNET MOT KUNGSPORTSPLETSEN - VÄXEL 17 02 55 - GÖTEBORG

Rörledningsarbetena

inom Guldhedsområdet

utföras av

BISSMARCKS

Tredje Långgatan 13

Tel. 17 00 25

CELSIUS

Surbrunnsgatan 4

Tel. 17 07 45

NORDISKA VÄRME & VENTILATIONS A/B

Tredje Långgatan 13

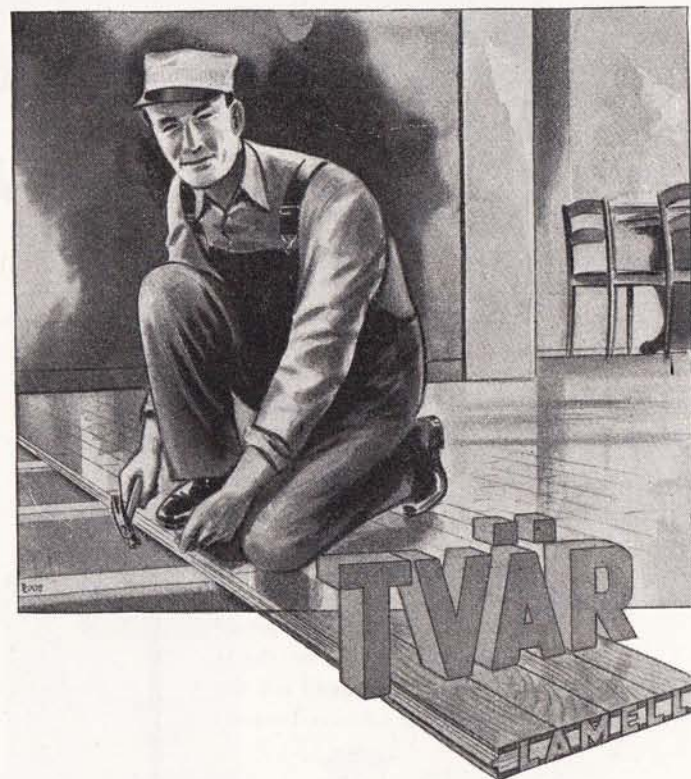
Tel. 17 10 45

A/B GERHARD OVING

Sprängkullsgatan 19 A

Tel. 11 28 00

Parkett från **SVENSK GOLVINDUSTRI**

TELEFON 23 21 60 • STOCKHOLM

Bergströms MÖBELAFFÄR

Kungsgatan 4

GÖTEBORG

Tel. 13 36 52, 11 58 41

Kassabeta

**Det lönar sig att
bli kassabetalare**

Tag ett lån i Göteborgsban-
ken eller öppna en check-
räkning med kredit och be-
tala Edra fakturor kontant!

tala med
GÖTEBORGS BANK

Guldhedens Panncentral

är utrustad med

5—100 m² eldyta

Tillverkare: **A-B PANNINDUSTRI
STOCKHOLM**

Ensamförsäljare för
Västra och Södra Sverige:

FIRMA EIVIND K:SON SYLVAN
1156 32 GÖTEBORG 11 37 73

Siffror som tala.

Vid den senaste hyresräkningen i Göteborg konstaterades, att av samtliga lägenheter i staden c:a 74 0/0 voro uthyrda i fria marknaden, medan återstående lägenheter fördelade sig å bostadsföreningshus, bostadssociala företag, av stat eller kommun upplåtna lägenheter, av ägaren själv begagnade lägenheter o. s. v. Siffran belyser de privata fastighetsägarnas betydelse för bostadsförsörjningen.

Den enskilda företagsamheten tillgodoser huvudparten av stadens bostadsbehov.

**GÖTEBORGS
FASTIGHETSÄGAREFÖRENING**

U. P. A.

GULDHEDEN

***är resultatet av
enskilt***

INITIATIV

FÖRETAGSAMHET

HANDLINGSKRAFT

OMTANKE

Bo bättre hos oss

BYGGMÄSTAREKONSORTIET

Man förstår, att **Zackrissons Möbler** locka varje ungt par,
som skall sätta bo. Det är stil över dem, hemtrevliga och billiga.

Landets ledande fabriker äro representerade där.

Gör ett besök. Vi stå gärna till tjänst med möbleringsförslag
inom den kostnadsram Ni själv önskar.

A/B ZACKRISSENS
möbler

FRÖLUNDAGATAN 16, MÖLNDAL
Tel. 27 07 81, 27 12 11, 27 16 19

Armeringsjärn, Järnbalkar,

Cement,

Isolerings- & Byggnadsplattor m. m.

Levereras från lager och bruk

DICKSON & SJÖSTEDT

GÖTEBORG

Tel. 17 04 20

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
Utställningens styrelse och verkställande utskott	3
Utställningsledning	4
Guldhedsområdets arkitekter och byggmästare	5
Hur utställningen kom till	7
Göteborgs stad och »Bo Bättre»	9
Statens byggnadslånebyrå och »Bo Bättre»	11
Svenska slöjdföreningen och »Bo Bättre»	12
Guldhedsområdet	15
Guldhedsområdets gemensamhetsanläggningar	23
Den principiella avdelningen	32
De möblerade lägenheterna	65
Familjen som växer	66
Allmänheten har ordet	70
... men blir det inte enformigt	74
Ordna för barnen	78
Arbete och sällskapsliv	85
Möbelhandlarna möblera	95
Kollektivhuset	104
Möbelbutiken	107
Övriga utställare samt kursverksamhet i samband med utställningen . .	109
Annonser	113

200 - A 17565
Antiquaria

UTSTÄLLNINGEN hålles öppen varje dag kl. 11—21

Inträdesavgift:

Öppningsdagen kr. 2:—

Övriga dagar kr. 1:—

Barn halv avgift.

Gruppbesök:

Vid besök av studiegrupper om minst 25 personer, som samtidigt bese utställningen, är avgiften 50 öre per person.

Allmänhetens träffpunkt

är i entréhallen till kollektivhuset. Telefoner, läsrum, toaletter.

*nu alla vägar bär be-
kvämt till Henriksberg*

De gamla förnäma, tidstypiska och fullt autentiska inredningarna från kända fartyg äro något av en sevärdhet. Lunch, middag, supé serveras i restaurantens alla avdelningar. Njut av den storslagna utsikten från utsiktsrestauranten Henriksberg.

Utmärkt musik i Huvudrestauranten.
Solistuppträdande i Kajutorna.
Den traditionsrika sjöfartsrestauranten

Henriksberg

Bordbest.: Hovmäst., tel. 12 96 14, 12 68 26, tamb. 12 68 27, festv. 12 68 28
Direktion: Västsveriges Allm. Restaurant Aktiebolag

4 000 007 747

MÖLNLYCKE
handtryck

030430

+L

VÄLKOMMEN

TILL

Göteborgs stads nöjespark

"ETT NÖJESFÄLT var även en bland de många vinster, som 1923 års utställning skänkte Göteborg; det kan utan någon som helst självförhävelse göra anspråk på att vara landets förnämsta. Liseberg är en institution i Göteborgs sommarliv. Kring det lilla vackra 1700-talslanderiet i en vacker och leende natur har denna åt glatt och otvunget nöjesliv ägnade folkpark vuxit upp.

En sensommarkväll är Liseberg ett tindrande ljushav, ett fantastiskt färgsceneri, ett nöjessökarens eldorado med outtömliga möjligheter till förlustelser av olika slag. Restauranger och musikkaféer, inom- och utomhusscener för artistuppträdanden, dansbanor och karuseller, en nervkittlande berg- och dalbana och en oändlig mängd av andra nöjesattraktioner tävla om publikens gunst. Men även på ljusa dagen är Liseberg en sevärdhet med sin lummiga grönska, färgglada blomsterrabatter, konstnärliga dekorationer och den stilfulla spegeldammen. Besökssiffrorna, som årligen uppgå till över miljonen och på en enda kväll kunna närma sig 30.000, visa nöjesparkens enorma popularitet både bland göteborgarna själva och dem som tillfälligt besöka staden."

Ur D:r Gustaf Munthes

"Göteborg — staden vid älv och hav"

LISEBERG

Öppet: söndagar 1—11, lördagar 3—12, övriga dagar 3—11

Entré: vuxna 65 öre, barn 25 öre